GUILLAUME MUSSO

„O celebrare a plăcerii de a citi."

Viața secretă a scriitorilor

FICTION CONNECTION

TREI

Un roman polițist diabolic și original. Lui Guillaume Musso îi place să se joace cu nervii noștri, iar noi adorăm asta!

LE PARISIEN

Noul roman al lui Musso nu este doar un thriller elegant, ci și un uimitor joc literar.

L'OBS

Un minunat omagiu adus literaturii. O carte care-ți face poftă de citit.

LIBRAIRIE LAMARTINE

O intrigă foarte complexă, un thriller palpitant, un joc abil de oglinzi între autor și cititor.

RTL

GUILLAUME MUSSO

VIAȚA SECRETĂ A SCRIITORILOR

Traducere din franceză de Liliana Urian
Titlul original: *La vie secrète des écrivains*, 2019

Editura Trei, 2020

Versiune ebook: v1.0, februarie 2020

Lui Nathan

Pentru a supraviețui, trebuie să spunem povești.
Umberto Eco, *Insula din ziua de ieri*

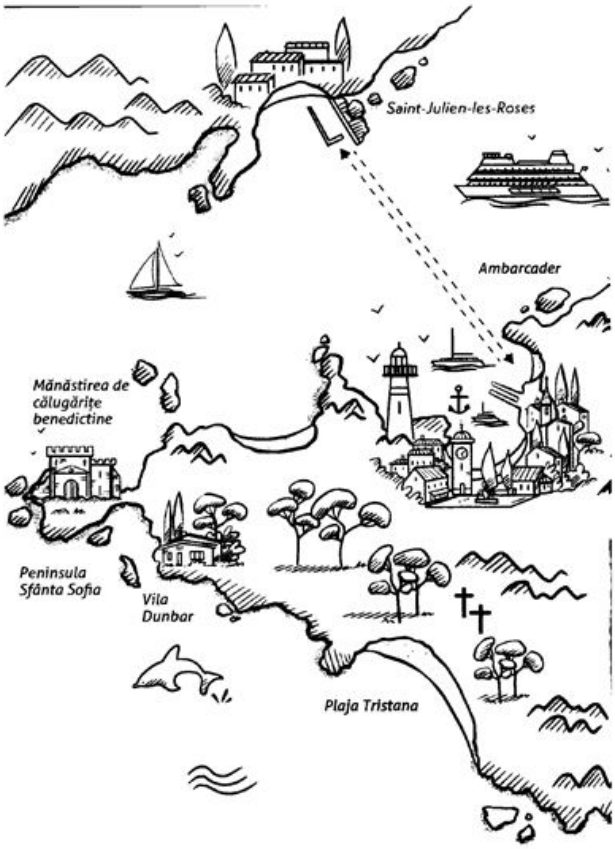
Saint-Julien-les-Roses
Ambarcader
Mănăstirea de călugărițe benedictine
Peninsula Sfânta Sofia
Vila Dunbar
Plaja Tristana
Marea Mediterană

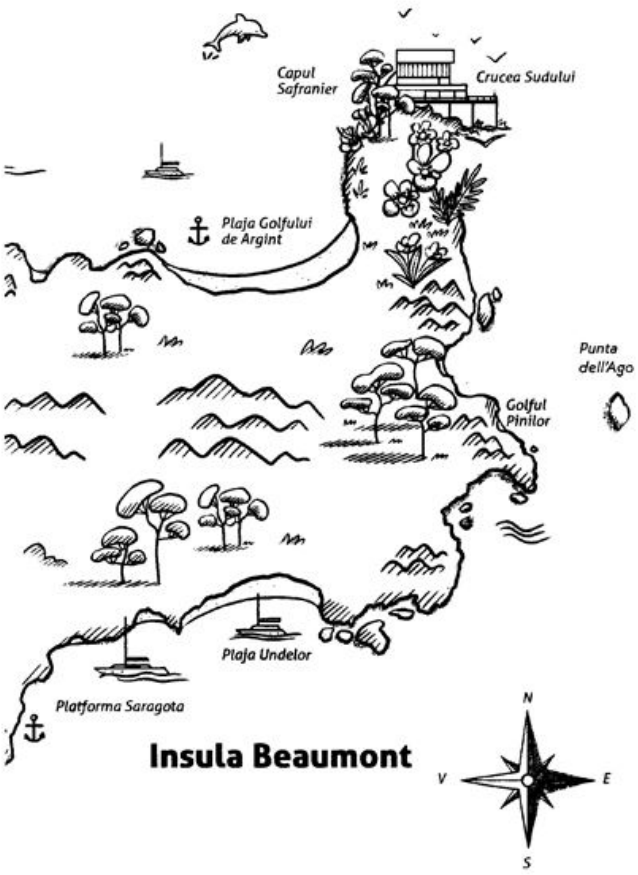
Capul Safranier
Crucea Sudului
Plaja Golfului de Argint
Punta dell'Ago
Golful Pinilor
Plaja Undelor
Platforma Saragota
Insula Beaumont
N
V
E
S

PROLOG

Misterul Nathan Fawles
(Le Soir – 4 martie 2017)

Absent de aproape 20 de ani de pe scena literară, autorul celebrului roman *Loreleï Strange* continuă să exercite o veritabilă fascinație asupra cititorilor de toate vârstele. Retras pe o insulă din Mediterana, scriitorul refuză cu încăpățânare orice solicitare din partea presei. Dezvăluiri despre ascetul de pe insula Beaumont.

Fenomenul este numit efectul Streisand: cu cât te străduiești mai tare să ascunzi ceva, cu atât atragi mai mult atenția asupra a ceea ce dorești să disimulezi. De la retragerea lui bruscă din lumea literelor la vârsta de 35 de ani, Nathan Fawles este victima acestui mecanism pervers. Învăluită într-o aură de mister, viața scriitorului franco-american a generat de-a lungul ultimelor două decenii o mulțime de bârfe și zvonuri.

Născut la New York în 1964 dintr-un tată american și o mamă franțuzoaică, Fawles își petrece copilăria în regiunea pariziană, dar se întoarce în Statele Unite pentru a-și termina studiile, mai întâi la Phillips Academy, apoi la Universitatea Yale. Licențiat în Drept și Științe Politice, el se implică apoi în acțiuni umanitare, lucrează câțiva ani pe teren pentru organizații precum Acțiune contra Foametei și Medici fără Frontiere, mai ales în Salvador, Armenia și Kurdistan.

SCRIITORUL DE SUCCES

Nathan Fawles se întoarce la New York în 1993 și publică primul său roman, *Loreleï Strange,* care prezintă parcursul inițiatic al unei adolescente internate într-un spital psihiatric. Succesul nu este imediat, dar, în câteva luni, vâlva iscată – mai ales printre cititorii tineri – duce romanul pe primul loc în topul vânzărilor. Doi ani mai târziu, cu a doua sa carte, *Un orășel american,* vast roman polifonic de aproape 1.000 de pagini, Fawles câștigă Premiul Pulitzer și se impune ca una dintre cele mai originale voci din literatura americană.

La sfârșitul anului 1997, scriitorul surprinde pentru prima oară lumea literară. Stabilit de-acum la Paris, el își publică noul text direct în limba franceză. *Străfulgerații* este o sfâșietoare poveste de dragoste, dar și o meditație asupra doliului, a vieții interioare și a puterii scrisului. Cu această ocazie, publicul francez îl descoperă cu adevărat, mai ales odată cu participarea sa la o ediție specială a emisiunii *Bouillon de culture* alături de Salman Rushdie, Umberto Eco și Mario Vargas Llosa. Îl vom revedea în această emisiune în noiembrie 1998, pentru ceea ce se va dovedi a fi penultima sa intervenție mediatică. Șapte luni mai târziu, la doar 35 de ani, Fawles își anunță într-adevăr, într-un interviu caustic dat Agenției France-Press, decizia irevocabilă de a renunța la scris.

ASCETUL DE PE INSULA BEAUMONT

Începând cu această dată, scriitorul și-a menținut poziția. Instalat în casa lui de pe insula Beaumont, Fawles n-a mai publicat niciodată niciun text și nici n-a mai acordat interviuri vreunui jurnalist. El a refuzat, de asemenea, toate cererile de adaptare cinematografică sau de televiziune a romanelor sale (Netflix și Amazon au rămas și ele cu buza umflată recent, în ciuda unor oferte financiare, zice-se, foarte generoase).

De aproape 20 de ani, tăcerea asurzitoare a „ascetului din Beaumont" n-a încetat să alimenteze fantasmele. De ce Nathan Fawles, aflat în culmea gloriei, a ales să se izoleze, de bunăvoie, la doar 35 de ani?

„Nu există niciun mister Nathan Fawles", dă asigurări Jasper Van Wyck, agentul său literar dintotdeauna. „Nu există niciun secret de dezlegat. Nathan a trecut pur și simplu la altceva. A lăsat pentru totdeauna scrisul și lumea editorială și a început un alt capitol din viața lui." Întrebat despre viața cotidiană a scriitorului, Van Wyck răspunde vag: „Din câte știu, Nathan își vede de treburile lui personale".

PENTRU A TRĂI FERICIT, TRĂIEȘTE ASCUNS

Ca să pună capăt oricărei așteptări din partea cititorilor, agentul precizează că autorul „n-a mai scris niciun rând de 20 de ani" și se arată categoric: „Deși romanul *Loreleï Strange* a fost adesea comparat cu *De veghe în lanul de secară,* Fawles nu este Salinger: în casa lui nu există niciun seif plin cu manuscrise. Nu va mai apărea niciodată un nou roman semnat Nathan Fawles. Nici măcar după moartea lui. Este o certitudine".

O avertizare ce nu i-a descurajat niciodată pe cei mai curioși să încerce să afle mai multe. De-a lungul anilor, numeroși cititori și jurnaliști au călătorit pe insula Beaumont pentru a da târcoale casei lui Fawles. Au găsit mereu ușa închisă. O neîncredere care pare să-i fi molipsit și pe locuitorii insulei. Ceea ce nu e deloc de mirare într-un loc care, chiar și înainte de venirea scriitorului, ridicase la rang de deviză maxima *Pentru a trăi fericit, trăiește ascuns.* „Municipalitatea nu dă nicio informație despre identitatea locuitorilor săi, fie ei iluștri, fie nu", se mulțumește să precizeze secretariatul primăriei. Puțini sunt insularii care consimt să vorbească despre scriitor. Cei care acceptă să ne răspundă văd ca pe un fapt banal prezența pe teritoriul

lor a autorului lui *Loreleï Strange.* „Nathan Fawles nu trăiește izolat și nici închis în sine”, ne asigură Yvonne Sicard, soția singurului medic de pe insulă. „Îl vedem adesea la volanul mașinii sale Mini Moka, atunci când vine pentru cumpărături la Ed’s Corner, singurul minimarket din oraș.” Frecventează și barul insulei, „mai ales când se transmit meciurile echipei Olympique Marseille”, precizează patronul localului. Unul dintre obișnuiții barului subliniază că „Nathan nu este sălbaticul pe care-l descriu uneori jurnaliștii. E mai degrabă un tip agreabil care se pricepe la fotbal și căruia îi place whisky-ul japonez”. Un singur subiect de conversație îl poate înfuria: „Dacă încercați să aduceți vorba despre cărțile lui sau despre literatură, până la urmă va părăsi sala”.

UN GOL ÎN LITERATURĂ

Printre confrații săi scriitori, găsim numeroși adepți ai lui Fawles. Tom Boyd, de exemplu, nutrește pentru el o admirație fără margini. „Îi datorez unele dintre cele mai mari emoții de lectură și face parte în mod incontestabil dintre scriitorii cărora le sunt recunoscător”, afirmă autorul *Trilogiei îngerilor.* De aceeași părere este și Thomas Degalais, care consideră că Fawles a clădit în trei cărți foarte diferite o operă originală care va face epocă. „Bineînțeles, ca toată lumea, regret că s-a retras de pe scena literară”, declară romancierul francez. „Epocii noastre îi lipsește vocea lui. Mi-ar plăcea ca Nathan să se întoarcă în arenă și să scrie un nou roman, dar cred că asta nu se va întâmpla niciodată.”

Probabil că așa este, dar să nu uităm că Fawles a ales drept motto al ultimului său roman acest citat din *Regele Lear:* „Din stele, ne conduc porunci ciudate.”[1]

Jean-Michel Dubois

SCRIITORUL CARE NU MAI SCRIA

Editura Calmann-Lévy
Strada Montparnasse, nr. 21
75006 Paris

Număr de identificare: 379529

D-lui Raphaël Bataille
Bulevardul Aristide-Briand, nr. 75
92120 Montrouge

Paris, 28 mai 2018

Domnule,

Am primit manuscrisul dumneavoastră *Timiditatea crestelor* și vă mulțumim pentru încrederea pe care o acordați editurii noastre.

Manuscrisul a fost examinat cu atenție de comisia noastră de lectură, dar, din păcate, nu corespunde tipului de lucrări pe care le căutăm în momentul de față.

Vă dorim să găsiți cât mai repede un editor pentru acest text.

Cu cordialitate,

Secretariatul literar

P.S.: Manuscrisul va fi păstrat la dispoziția dumneavoastră în sediul nostru timp de o lună. În cazul în care vreți să-l primiți înapoi prin poștă, vă rugăm să ne trimiteți un plic timbrat.

1
Prima calitate a unui scriitor

Prima calitate a unui scriitor este să aibă
fese zdravene.
DANY LAFERRIÈRE

Marți, 11 septembrie 2018

1.

Umflate de vânt, pânzele pocneau sub cerul de un albastru strălucitor.

Velierul părăsise coastele Departamentului Var puțin după ora 13 și se deplasa acum cu o viteză de cinci noduri în direcția insulei Beaumont. Stând jos, aproape de cârmă, lângă căpitan, mă îmbătăm cu promisiunile aerului din larg, cufundându-mă cu totul în contemplarea pudrei aurii care scânteia pe Mediterana.

Chiar în acea dimineață, îmi abandonasem garsoniera din regiunea pariziană pentru a prinde TGV-ul de ora 6 care mergea la Avignon. Din orașul papilor, luasem un autobuz până la Hyères, apoi un taxi până în micuțul port Saint-Julien-les-Roses, singurul ambarcader de unde se făceau traversări cu feribotul, având ca destinație insula Beaumont. Din cauza întârzierii trenului, am ratat la mustață, cu doar cinci minute, unica navă din miezul zilei. În timp ce rătăceam pe chei, târându-mi valiza, căpitanul unui velier olandez care se pregătea să plece pentru a-și aduce clienții de pe insulă se oferise cu amabilitate să mă ia cu el.

Tocmai împlinisem 24 de ani și eram într-un moment complicat al existenței mele. În urmă cu doi ani, absolvisem o școală de comerț din Paris, dar nu-mi găsisem o slujbă corespunzătoare specializării mele. Făcusem aceste studii doar de dragul părinților, ca să fie ei

liniștiți, dar nu-mi doream o viață în care să mă ocup de gestiune, marketing sau finanțe. În acești ultimi doi ani, jonglasem cu mici joburi pentru a-mi plăti chiria, dar îmi consacrasem toată energia creativă scrierii unui roman, *Timiditatea crestelor*, care fusese respins de vreo 10 edituri. Prinsesem în piuneze pe un panou, deasupra biroului meu, toate scrisorile de refuz. De câte ori înfigeam câte-o piuneză în panoul de plută, aveam senzația că mi-o înfig în inimă. Descurajarea mea era pe măsura pasiunii pe care o aveam pentru scris.

Din fericire, această stare de deprimare nu dura niciodată prea mult. Până în prezent, reușisem mereu să mă conving că aceste eșecuri erau anticamera reușitei. Ca să cred asta, mă agățam de exemple ilustre. Stephen King repeta deseori că 30 de edituri îi refuzaseră romanul *Carrie.* Jumătate din editorii londonezi consideraseră primul volum din *Harry Potter* „mult prea lung pentru niște copii". Înainte de a fi cel mai vândut roman science-fiction din lume, *Dune* de Frank Herbert fusese respins de vreo 20 de ori. Cât despre Francis Scott Fitzgerald, se pare că acesta își tapetase pereții biroului cu cele 120 de scrisori de refuz primite de la revistele cărora le trimisese nuvelele sale.

2.

Dar metoda Coué[2] începea să aibă limitele ei. Cu toată voința mea, mi-era greu să mă reapuc de scris. Nu era vorba de sindromul paginii albe sau de lipsa ideilor. Ceea ce mă paraliza era impresia sinistră că nu mai făceam progrese în privința scrisului. Impresia că nu mai știam prea bine încotro s-o iau. Aș fi avut nevoie de o privire nouă asupra muncii mele. De o prezență binevoitoare și intransigentă în același timp. La începutul anului, mă înscrisesem la un curs de *creative writing* organizat de o editură prestigioasă. Îmi

pusesem mari speranțe în acest atelier de scriere, dar mă dezumflasem repede. Scriitorul care se ocupa de el – Bernard Dufy, un romancier care avusese momentul său de glorie în anii 1990 – se prezenta ca *un artizan al stilului,* erau chiar cuvintele lui. „Toată munca voastră trebuie să se axeze pe *limbă* și nu pe poveste", repeta el întruna. „Narațiunea nu este acolo decât pentru a servi limba. O carte nu poate avea alt scop decât căutarea formei, a ritmului, a armoniei. În asta rezidă singura originalitate posibilă, căci, de la Shakespeare încoace, toate poveștile au fost deja scrise."

Cheltuind 1.000 de euro cu acest curs de scriere – în trei ședințe a câte patru ore – ajunsesem la sapă de lemn. Poate că Dufy avea dreptate, dar eu, unul, gândeam exact contrariul: stilul nu era un scop în sine. Prima calitate a unui scriitor era de a ști să-și captiveze cititorul printr-o poveste bună. O povestire capabilă să-l smulgă din existența lui pentru a-l proiecta în centrul intimității și al veridicității personajelor. Stilul nu era decât mijlocul de a inerva narațiunea și de a o face să vibreze. În fond, n-aveam ce face cu părerea unui scriitor academic precum Dufy. Singura părere pe care mi-ar fi plăcut să o aflu, singura părere care ar fi avut importanță în ochii mei era cea a idolului meu dintotdeauna: Nathan Fawles, scriitorul meu preferat.

Îi descoperisem cărțile la sfârșitul adolescenței, într-o perioadă când Fawles renunțase deja la scris de mult timp. *Străfulgerații,* al treilea roman al său, îmi fusese oferit de iubita mea din ultimul an de liceu, Diane Laborie, în chip de cadou de despărțire. Romanul mă tulburase mai mult decât pierderea unei iubiri care numai iubire nu era. I-am citit apoi primele două cărți: *Loreleï Strange* și *Un orășel american.* De atunci, nu mai citisem nimic la fel de stimulant.

Prin scriitura lui unică, Fawles părea că mi se adresează direct mie. Romanele lui erau curgătoare, vii, intense. Eu, care nu sunt totuși fan al nimănui, îi citisem și răscitisem cărțile, căci ele îmi

vorbeau despre mine, despre relația cu ceilalți, despre dificultatea de a ține cârma vieții, despre vulnerabilitatea bărbaților și despre fragilitatea vieții noastre. Ele îmi dădeau forță și îmi sporeau dorința de a scrie.

În anii care se scurseseră de la retragerea sa, unii autori încercaseră să-i adopte stilul, să aspire la universul lui, să calchieze modul lui de a construi o povestire sau să-i imite sensibilitatea. Dar, după părerea mea, nimeni nu-i ajunsese nici măcar la degetul mic. Nu exista decât un singur Nathan Fawles. Că-ți plăcea sau nu, erai forțat să recunoști că Fawles era un autor unic. Chiar și fără să văd coperta, era suficient să parcurg o pagină dintr-o carte de-ale lui pentru a ști că el o scrisese. Și am considerat întotdeauna că acesta este adevăratul indiciu al talentului.

Îi analizasem și eu minuțios romanele pentru a încerca să le aflu secretele, apoi nutrisem ambiția de a stabili un contact cu el. Deși nu-mi făcusem speranțe în privința șanselor de a obține vreun răspuns, îi scrisesem de mai multe ori prin intermediul editurii din Franța și a agentului său din Statele Unite. Îi trimisesem, de asemenea, și manuscrisul meu.

Apoi, acum 10 zile, în newsletterul expediat de site-ul oficial al insulei Beaumont, am reperat o ofertă de angajare. *Trandafirul stacojiu*, micuța librărie de pe insulă, căuta un angajat. Candidasem pentru post direct la librărie, printr-un e-mail, și, chiar în aceeași zi, Grégoire Audibert, patronul, mă apelase prin FaceTime pentru a mă anunța că mă angajează. Postul era valabil trei luni. Salariul nu era grozav, dar Audibert îmi asigura cazare și două mese pe zi la *Fort de Café*, unul dintre restaurantele din piața centrală.

Eram încântat că obținusem această slujbă care, din câte îmi dăduse de înțeles librarul, îmi va lăsa timp pentru a scrie într-un

cadru propice inspirației. Și care, eram sigur, îmi va da ocazia să-l întâlnesc pe Nathan Fawles.

3.

O manevră a căpitanului încetini viteza velierului.

— Pământ drept în față! strigă el, arătând cu bărbia spre silueta insulei care se profila la orizont.

Situată la trei sferturi de oră de mers cu vaporașul de coastele vareze, insula Beaumont avea forma unui croasant. Un arc de cerc de vreo 15 kilometri lungime pe 6 lățime. Era prezentată mereu ca o oază sălbatică și ocrotită. Una dintre perlele Mediteranei unde alternau golfulețe cu ape turcoaz, maluri abrupte, păduri de pini și plaje cu nisip fin. Coasta de Azur eternă, fără turiști, poluare și beton.

În ultimele 10 zile avusesem timp să studiez documentația pe care reușisem s-o găsesc despre insulă. Începând din 1955, Beaumont aparținea unei discrete familii de industriași italieni, familia Gallinari, care, la începutul anilor 1960, investise sume fabuloase în amenajarea ei, realizând importante lucrări de aducție a apei și de terasament și creând *ex nihilo* unul dintre primele porturi de agrement de pe coastă.

De-a lungul anilor, dezvoltarea insulei continuase după o linie clară: să nu sacrifice niciodată fericirea locuitorilor săi pe altarul unei pretinse modernități. Iar pentru insulari, amenințările aveau două fețe bine-cunoscute: speculanții și turiștii.

Pentru a limita construcțiile, Consiliul insulei adoptase o regulă simplă care consta în a îngheța numărul total al contoarelor de apă. O strategie copiată după ceea ce făcuse mult timp orășelul Bolinas din California. Rezultatul: de 30 de ani, populația rămânea în jur de 1.500 de suflete. Nu exista agenție imobiliară în Beaumont: o parte a

bunurilor se transmitea din familie în familie și restul prin cooptare. Cât despre turism, el era înfrânat printr-un control vigilent al legăturilor cu continentul. Atât în plin sezon, cât și în toiul iernii, o singură navetă – faimosul *Temerar*, care era numit în mod abuziv feribot – efectua doar trei curse dus-întors pe zi, și niciuna în plus, la orele 8, 12:30 și 19, de la ambarcaderul din Beaumont spre cel din Saint-Julien-les-Roses. Totul se făcea ca pe vremuri: fără rezervare prealabilă și acordându-se întotdeauna prioritate localnicilor.

Ca să fiu mai exact, Beaumont nu era ostilă turiștilor, dar nu era nimic prevăzut pentru ei. Insula număra cu totul trei cafenele, două restaurante și un pub. Nu exista hotel, și închirierile la localnici erau rare. Dar cu cât oamenii erau mai descurajați să vină aici, cu atât locul devenea mai misterios și mai apreciat. Alături de populația locală, care trăia pe insulă tot timpul anului, mai erau niște rezidenți bogați care aveau aici case de vacanță. De-a lungul anilor, industriași și câțiva artiști se entuziasmaseră pentru acest cadru șic, bucolic și liniștit. Patronul unei firme high-tech și două-trei persoane importante din industria viticolă reușiseră să cumpere niște vile. Dar, indiferent de nivelul de notorietate sau de bogăție, toată lumea era discretă. Comunitatea n-avea nimic împotrivă să asimileze noi membri, cu o condiție: să accepte valorile care guvernaseră dintotdeauna sufletul insulei Beaumont. De altfel, nou-veniții se arătau adesea cei mai înverșunați apărători ai insulei lor de adopție.

Această conviețuire suscita multe critici – ba chiar îi exaspera pe cei care erau excluși. La începutul anilor ’80, guvernul socialist vrusese să cumpere Beaumont – oficial pentru a o clasa ca zonă protejată, în realitate, pentru a pune capăt statutului derogatoriu al insulei. Urmase un protest general, iar guvernul fusese nevoit să bată în retragere. De atunci, Administrația se resemnase: insula Beaumont era un loc special. La câteva sute de metri de coastele

Departamentului Var, exista un paradis scăldat de ape cristaline. O părticică din Franța care nu era tocmai Franța.

4.

Odată ajuns pe uscat, mi-am târât valiza pe dalele debarcaderului. Portul de agrement nu era foarte mare, dar era bine amenajat, animat și plin de farmec. Orășelul se întindea în jurul golfului, cam în stilul unui amfiteatru: rânduri de case colorate care străluceau sub cerul metalic. Strălucirea și dispunerea lor îmi aminteau de insula grecească Hydra pe care o vizitasem în adolescență cu părinții, dar imediat după aceea, plimbându-mă pe îngustele străduțe în pantă, eram în Italia anilor 1960. Mai târziu, ajungând la înălțime, am zărit pentru prima dată plajele cu dunele lor albe și m-am gândit la întinderile nisipoase din Massachusetts. La acest prim contact cu Beaumont – în vreme ce rotițele valizei mele răsunau pe pavajul arterelor care duceau în centrul orașului –, am înțeles că singularitatea și magia insulei țineau tocmai de acest agregat imperceptibil. Beaumont era un loc cameleonic, o așezare unică, inclasabilă, astfel că încercarea de a-l analiza ori explica era zadarnică.

Am ajuns rapid în piața centrală. Cu aspectul său de sat provensal, locul părea de data aceasta ieșit dintr-un roman de Giono. Piața Martirilor era centrul nevralgic al insulei Beaumont. O esplanadă umbroasă, dominată de un turn cu ceas, un monument comemorativ, o fântână arteziană muzicală și un teren pentru jocul cu bile.

Sub umbrarele de viță-de-vie, unul lângă altul, se aflau cele două restaurante ale insulei: *Un Saint Jean Hiver*[3] și *Fort de Café*. La terasa celui din urmă, am descoperit chipul uscățiv al lui Grégoire Audibert, care-și termina porția de anghinare în sos de piper. Avea o

înfățișare de învățător de altădată: barbișon grizonant, vestă și haină lungă din in șifonat.

Librarul m-a recunoscut și el și, ca un mare domn, m-a invitat la masa lui, oferindu-mi o limonadă de parcă aș fi avut 12 ani.

— Prefer să vă previn din start: închid librăria la sfârșitul anului, mă anunță el fără menajamente.

— Cum așa?

— Ăsta-i și motivul pentru care am nevoie de un angajat: să facă ordine printre cărți, un pic de contabilitate și inventarul final.

— Puneți lacătul pe ușă?

Dădu din cap, adunând cu pâine un rest de ulei de măsline.

— Dar de ce?

— Nu mai e rentabilă. Activitatea mea a scăzut încontinuu de-a lungul anilor și n-o să fie mai bine în viitor. În sfârșit, știți cum stă treaba: puterile publice îi lasă bine mersi să prospere pe giganții de pe Net care nu-și plătesc impozitele în Franța.

Librarul oftă, rămase gânditor câteva secunde, apoi adăugă pe jumătate fatalist, pe jumătate provocator:

— Și apoi, să fim realiști: de ce să te mai obosești să vii într-o librărie când poți să-ți comanzi o carte din trei clickuri pe iPhone!

— Pentru o mulțime de motive! Ați încercat să găsiți un cumpărător?

Audibert ridică din umeri.

— Nu interesează pe nimeni. Astăzi, nimic nu este mai puțin rentabil decât cartea. Librăria mea nu este prima care se închide și nu va fi nici ultima.

Își turnă în pahar restul de vin din carafă și-l bău dintr-o înghițitură.

— Haideți să vă arăt *Trandafirul stacojiu,* zise el, îndoind șervetul și ridicându-se.

Mergând în urma lui, am traversat piața până la librărie. Vitrina arăta jalnic și expunea niște cărți pline de praf care zăceau probabil acolo de luni de zile. Audibert împinse ușa și se dădu în lături ca să mă lase să trec.

Interiorul prăvăliei era la fel de sinistru. Niște draperii negre privau locul de luminozitate. Rafturile din lemn de nuc aveau desigur o notă de eleganță, dar nu conțineau decât cărți clasice, specializate, ba chiar snoabe. Cultura în ceea ce avea ea mai academic. Cum începusem deja să-mi fac o părere despre personaj, mi l-am imaginat pentru o clipă pe Audibert făcând un atac de cord dacă l-ai fi obligat să vândă literatură science-fiction, fantasy sau cărți manga.

— Să vă conduc în camera dumneavoastră, zise el arătând spre o scară de lemn din fundul magazinului.

Librarul avea apartamentul la primul etaj. Locuința mea era situată la al doilea: o garsonieră mansardată, lungă și îngustă. Deschizând ușile de sticlă care scârțâiau, am avut fericita surpriză să descopăr un balcon-terasă ce ieșea în afară deasupra pieței. Priveliștea spectaculoasă care se întindea până la mare îmi mai ridică un pic moralul. Un labirint de străduțe care șerpuiau printre construcțiile cafenii din piatră patinată până ajungeau la țărm.

După ce mi-am aranjat lucrurile, am coborât în librărie ca să stabilesc cu Audibert ce anume aștepta mai exact de la mine.

— Rețeaua wi-fi nu merge foarte bine, mă preveni el aprinzând o vechitură de PC. De multe ori, trebuie repornit routerul care este instalat la etaj.

Până să se deschidă calculatorul, librarul băgă în priză o miniplită electrică și umplu cu apă rezervorul unei cafetiere moka.

— O cafea?

— Cu plăcere.

În timp ce prepara cele două cești de cafea, am aruncat o privire prin librărie. Pe panoul de plută din spatele biroului erau prinse în piuneze niște coperți vechi ale revistei *Livres Hebdo,* datând din epoca în care Romain Gary încă mai scria (exagerez un pic…). Îmi venea să trag draperiile în lături ca să intre lumina, să scot covoarele purpurii uzate, să reorganizez cu totul rafturile și mesele de prezentare a lucrărilor.

Ca și cum mi-ar fi citit gândurile, Audibert luă cuvântul:

— *Trandafirul stacojiu* există din 1967. Librăria n-arată prea grozav astăzi, dar altădată era o veritabilă instituție. Mulți autori, francezi și străini, au venit aici pentru întâlniri cu cititorii sau sesiuni de autografe.

Scoase dintr-un sertar o carte de onoare legată în piele și mi-o întinse pentru a mă îndemna să o răsfoiesc. După fotografii, i-am recunoscut pe Michel Tournier, J.M.G. Le Clézio, Françoise Sagan, Jean d'Ormesson, John Irving, John Le Carré și… Nathan Fawles.

— Chiar o să închideți librăria?

— Fără niciun regret, zise el. Oamenii nu mai citesc, asta e.

Am simțit nevoia să nuanțez:

— Poate că oamenii citesc altfel, dar încă mai citesc.

Audibert apăsă butonul plitei electrice pentru a opri șuieratul cafetierei italiene.

— În fine, înțelegeți ce vreau să spun. Nu vorbesc despre divertisment, ci despre literatura *adevărată.*

Bineînțeles, faimoasa „literatură adevărată"… Cu oameni ca Audibert, exista întotdeauna un moment când această expresie – sau cea de „scriitor adevărat" – revenea în discuție. Dar eu nu dădusem niciodată nimănui dreptul de a-mi spune ce trebuie să citesc și ce nu. Iar acest mod de a te erija în judecător și de a decide ce este și ce nu este literatură mi se părea o pretenție fără margini.

— Cunoașteți mulți cititori adevărați? se însufleți librarul. Vorbesc de cititori inteligenți, care consacră un timp semnificativ lecturii unor cărți serioase.

Fără să aștepte răspunsul meu, continuă să se ambaleze:

— Între noi fie vorba, câți cititori adevărați mai sunt în Franța? Zece mii? Cinci mii? Poate mai puțini.

— Sunteți cam pesimist.

— Nu, nu! Trebuie să ne resemnăm: intrăm într-un deșert literar. Astăzi, toată lumea vrea să fie scriitor și nimeni nu mai citește.

Pentru a schimba subiectul conversației, i-am arătat fotografia lui Fawles lipită în album.

— Pe Nathan Fawles îl cunoașteți?

Audibert își încruntă sprâncenele, cu o grimasă neîncrezătoare.

— Puțin. În fine, atât cât îl poți cunoaște pe Nathan Fawles…

Mă servi cu o ceașcă de cafea care avea culoarea și consistența cernelii.

— Când Fawles a venit să-și lanseze cartea aici, în 1995 sau 1996, era prima oară când punea piciorul pe insulă. S-a îndrăgostit imediat de ea. Chiar eu l-am ajutat să-și cumpere casa, *Crucea Sudului.* Dar după aceea, relațiile noastre au devenit aproape inexistente.

— Mai vine pe la librărie?

— Nu, niciodată.

— Dacă vreau să-l văd, credeți că ar accepta să-mi dea o dedicație pe o carte?

Audibert clătină din cap, oftând.

— Vă sfătuiesc să renunțați la ideea asta, dacă nu vreți să vă luați un glonț în cap.

Interviu cu scriitorul Nathan Fawles realizat de Agenția France-Presse

AFP – 12 iunie 1999 [extras]

Este adevărat că, la 35 de ani, în plină glorie, puneți capăt carierei dumneavoastră de romancier?

Da, am terminat cu toate astea. Scriu serios de 10 ani. De 10 ani, în fiecare dimineață sunt cu fundul pe scaun și cu privirea ațintită pe tastatură. M-am săturat de viața asta.

Decizia dumneavoastră este irevocabilă?

Da. Arta e lungă, viața e scurtă.

Anul trecut, anunțați totuși că lucrați la un nou roman, intitulat provizoriu O *vară invincibilă…*

Proiectul n-a depășit stadiul de schiță și l-am abandonat definitiv.

Ce mesaj adresați numeroșilor cititori care așteaptă următoarea dumneavoastră carte?

Să nu mai aștepte. Nu voi mai scrie cărți. Să citească alți autori. Nu ducem lipsă de așa ceva.

Meseria de scriitor este dificilă?

Da, dar fără îndoială este mai puțin dificilă decât multe altele. Ceea ce este complicat și angoasant este latura irațională a scriiturii: dacă ai scris trei romane, nu înseamnă neapărat c-o să-l poți scrie și pe-al patrulea. Nu există metode, reguli, trasee stabilite. De câte ori începi un nou roman, faci același salt în necunoscut.

Ce știți să mai faceți în afară de a scrie?

Se pare că mă pricep foarte bine să fac ciulama de vițel.

Credeți că romanele dumneavoastră vor intra în posteritate?

Sper că nu.

Ce rol poate juca literatura în societatea contemporană?

Nu mi-am pus niciodată întrebarea și n-am de gând să încep astăzi.

Ați luat totodată decizia de a nu mai da interviuri?

Am dat deja prea multe… Este un exercițiu denaturat care nu prea mai are alt sens în afară de promovarea cărții. Cel mai adesea – ca să nu spun întotdeauna – cuvintele îți sunt citate inexact, trunchiate, scoase din context. Oricât am căutat, nu găsesc nicio satisfacție în a-mi „explica" romanele și, cu atât mai puțin, în a răspunde la niște întrebări despre preferințele mele politice sau despre viața mea privată.

Totuși, cunoscând biografia scriitorilor pe care îi admirăm, le înțelegem mai bine scrierile…

Ca și Margaret Atwood, cred că a vrea să cunoști un scriitor pentru că-ți place cartea lui e ca și cum ai vrea să cunoști o rață pentru că îți place *foie gras*-ul.

Dar nu este normal să simți nevoia de a pune întrebări unui scriitor despre sensul muncii lui?

Nu, nu este normal. Singura relație acceptabilă cu un scriitor este de a-l citi.

2
A învăța să scrii

Meseria de scriitor o face pe cea de jocheu
să pară stabilă.
JOHN STEINBECK

O săptămână mai târziu
Marți, 18 septembrie 2018

1.

Cu capul plecat, cu mâinile crispate pe ghidon, dădeam din pedale pe ultima sută de metri pentru a ajunge în vârful extremității estice a insulei. Eram lac de sudoare. Bicicleta mea închiriată părea să cântărească o tonă, iar rucsacul din spate îmi tăia umerii.

Nu-mi trebuise nici mie prea mult timp ca să mă îndrăgostesc de Beaumont. De opt zile de când trăiam aici, profitasem de timpul meu liber pentru a străbate insula în lung și-n lat și pentru a mă familiariza cu topografia ei.

În prezent, cunoșteam aproape cu ochii închiși coasta de nord a insulei. Acolo unde se aflau portul, centrul orașului și cele mai frumoase plaje. Plină de faleze și de stânci, coasta de sud era mai puțin accesibilă, mai sălbatică, dar nu mai puțin frumoasă. Nu mă aventurasem acolo decât o singură dată, până la peninsula Sfânta Sofia, pentru a zări mănăstirea cu același nume, unde trăiau vreo 20 de călugărițe benedictine.

La polul opus, Capul Safranier unde mă duceam acum nu era legat în vreun fel de Strada Principală, șoseaua de vreo 40 de kilometri care făcea înconjurul insulei. Pentru a ajunge aici, trebuia să treci de ultima plajă din nord – cea a Golfului de Argint – și să

mergi doi kilometri pe un drum îngust de pământ, prin mijlocul unei păduri de pini.

Potrivit informațiilor pe care reușisem să le adun în timpul săptămânii, intrarea pe proprietatea lui Nathan Fawles se afla la capătul acestui drum, care purta drăguțul nume de Poteca Botaniștilor. Când am ajuns în sfârșit acolo, n-am găsit decât o poartă mare din aluminiu încastrată într-un zid înalt de incintă realizat din bucăți de piatră. Nu tu cutie poștală ori vreo mențiune în legătură cu proprietarul. Teoretic, casa se numea *Crucea Sudului,* dar nu scria asta nicăieri. Doar câteva pancarte te întâmpinau călduros: *Proprietate privată, Intrarea interzisă, Câine rău, Domeniu supravegheat video…* Nu exista nici măcar posibilitatea de a suna ori de a-ți semnala prezența în vreun fel. Mesajul era foarte clar: „Oricine ați fi, nu sunteți bine-venit".

Mi-am abandonat bicicleta și am pornit pe jos pe lângă zidul de incintă. La un moment dat, pădurea lăsa loc unui desiș de iarbă-neagră, mirt și lavandă sălbatică. După 500 de metri, am ieșit pe o faleză care plonja în mare.

Cu riscul de a-mi rupe oasele, m-am lăsat să alunec pe stânci până am găsit un punct de sprijin. Am mers pe lângă un povârniș pe care am reușit să-l escaladez în locul în care peretele era mai puțin abrupt. Odată acest obstacol trecut, am continuat să urmez coasta vreo 50 de metri și, la cotitura unei mase stâncoase, am zărit în sfârșit locuința lui Nathan Fawles.

Construită pe coasta falezei, vila părea încrustată în stâncă. În marea tradiție a arhitecturii moderne, era un paralelipiped striat, din dale din beton armat brut. Se detașau trei nivele, flancate de terase și deservite de o scară din piatră care ducea direct la mare. Soclul construcției părea că face corp comun cu faleza. El era punctat de o serie de hublouri, ca pe un pachebot. Ușa înaltă și largă care îl străpungea lăsa să se înțeleagă că servea de hangar pentru o

ambarcațiune. În fața lui se afla un ponton din lemn, la capătul căruia era legată o barcă cu motor cu o cocă din lemn lăcuit.

În timp ce continuam să înaintez cu prudență pe stânci, mi s-a părut că zăresc o umbră care se deplasa pe terasa intermediară. Era posibil oare să fie însuși Fawles? Mi-am pus mâna streașină la ochi pentru a încerca să disting mai bine silueta. Era un bărbat care tocmai… își ducea pușca la umăr.

2.

Abia am avut timp să mă arunc în spatele unei stânci, că un foc de armă detună în aer. La patru-cinci metri în urma mea, impactul glonțului proiectă schije ascuțite care îmi pocniră în urechi. Am rămas încremenit mai bine de un minut. Inima îmi bubuia. Tremuram din toate încheieturile și un firicel de sudoare mi se prelingea pe șira spinării. Audibert nu mă mințise. Fawles era complet nebun și trăgea în intrușii care se aventurau pe proprietatea lui, de parcă practica tirul cu porumbei. Am rămas întins la pământ; nici nu mai respiram. După această primă somare, vocea rațiunii îmi urla să-mi iau picioarele la spinare și s-o tulesc de-acolo. Totuși, am hotărât să nu dau înapoi. Dimpotrivă, m-am ridicat și am continuat să înaintez spre casă. Fawles coborâse acum la etajul inferior, pe platforma supraînălțată care ieșea în afară deasupra stâncilor. O a doua împușcătură atinse un trunchi de copac pe care vântul îl culcase la pământ. Bușteanul explodă în jerbe de lemn uscat care îmi zgâriară ușor fața. Niciodată nu-mi mai fusese atât de frică. Dar, încăpățânat, am continuat aproape fără voia mea să sar de pe o stâncă pe alta. Nathan Fawles, omul ale cărui romane îmi plăcuseră atât de mult, n-avea stofă de asasin. Ca să-mi arate și mai convingător că mă înșel, un al treilea foc de armă ridică praful la numai 50 de metri de tenișii mei Converse.

În scurt timp, m-am apropiat la doar câțiva metri de el.

— Cară-te! Ești pe o proprietate privată! strigă el din înaltul terasei.

— Ăsta nu-i un motiv să mă împușcați!

— Pentru mine este!

Soarele îmi bătea în ochi. Imperceptibilă, silueta lui Fawles se detașa în contre-jour. De talie mijlocie, dar cu un fizic solid, purta o pălărie de paie și ochelari de soare cu reflexii albăstrii. Și, mai ales, avea încă pușca îndreptată spre mine, gata să tragă.

— Ce naiba faci aici?

— Am venit să vă văd, domnule Fawles.

Mi-am tras într-o parte rucsacul ca să pot scoate din el manuscrisul *Timiditatea crestelor.*

— Mă numesc Raphaël Bataille. Am scris un roman. Mi-ar plăcea să-l citiți pentru a-mi spune părerea dumneavoastră.

— Puțin îmi pasă de romanul tău. N-ai niciun drept să vii să mă hărțuiești la mine acasă.

— Vă respect prea mult pentru a vă hărțui.

— Și totuși asta faci. Dacă m-ai respecta cu adevărat, ai respecta și dreptul meu de a nu fi deranjat.

Un câine splendid – un golden retriever cu blana gălbuie – venea după Fawles pe terasă și lătra la mine.

— De ce ai continuat să înaintezi, din moment ce trăgeam în tine?

— Știam că n-o să mă omorâți.

— Și de ce mă rog?

— Pentru că ați scris *Loreleï Strange* și *Străfulgerații.*

Orbit în continuare de soare, l-am auzit rânjind.

— Dacă tu crezi că scriitorii posedă virtuțile morale ale personajelor pe care le creează, ești într-adevăr naiv. Ba chiar un pic cam prost, aș zice.

— Ascultați, aș vrea doar câteva sfaturi din partea dumneavoastră. Pentru a-mi îmbunătăți stilul.

— Sfaturi? Dar niciun sfat nu l-a făcut vreodată pe un scriitor mai bun! Dacă ai fi avut un dram de minte, ai fi înțeles deja asta și singur.

— Să le dai un pic de atenție celorlalți nu face rău nimănui.

— Nimeni nu te poate *învăța* să scrii. E ceva ce trebuie să înveți singur.

Gânditor, Fawles lăsă o clipă garda jos pentru a mângâia câinele pe cap, apoi continuă:

— Bun, ai vrut un sfat, ți l-am dat. Acum, șterge-o!

— Pot să vă las manuscrisul? am întrebat eu, scoțând din rucsac paginile legate cu spirală.

— Nu, n-o să-l citesc. Nicio șansă!

— Fir-ar să fie, nu sunteți prea amabil!

— În același preț, o să-ți mai dau totuși un sfat: fă altceva cu viața ta în loc să devii scriitor.

— Asta-mi spun tot timpul și părinții mei.

— Ei bine, asta dovedește că nu sunt așa proști ca tine.

3.

O rafală de vânt neașteptată împinse un val până la promontoriul pe care mă aflam. Pentru a-l evita, am escaladat un alt grup de stânci, ceea ce m-a apropiat și mai mult de scriitor. Își ținea din nou pușca fixată sub umăr. Era o Remington Wingmaster cu acțiune la pompă și dublu braț culisant, așa cum mai vezi prin filmele vechi, doar că aceasta era proiectată ca pușcă de vânătoare.

— Cum ai zis că te cheamă? întrebă el după ce valul se retrase.

— Raphaël, Raphaël Bataille.

— Și ce vârstă ai?

— Am 24 de ani.

— De când vrei să scrii?

— Dintotdeauna. Numai asta mă interesează.

Profitând de faptul că-i câștigasem atenția, m-am lansat într-un monolog, explicându-i că, încă din copilărie, lectura și scrisul fuseseră vestele mele de salvare pentru a suporta mediocritatea și absurditatea lumii. Că, grație cărților, îmi construisem o citadelă interioară care…

— O să mai debitezi mult timp clișee din astea? mă întrerupse el.

— Nu sunt clișee, am protestat eu vexat, băgând manuscrisul la loc, în rucsac.

— Dacă aș avea acum vârsta ta, aș avea alte ambiții decât aceea de a deveni scriitor.

— De ce?

— Pentru că viața unui scriitor este chestia cea mai puțin fascinantă din lume, oftă Fawles. Duci o viață de zombi, singuratică și ruptă de a celorlalți. Stai toată ziua în pijama în fața calculatorului, obosindu-ți ochii, înfulecând pizza rece și vorbind cu personaje imaginare care până la urmă te aduc în pragul nebuniei. Îți petreci nopțile spetindu-te să cizelezi o frază pe care trei sferturi din cititorii tăi mediocri nici măcar n-o vor remarca. Asta înseamnă să fii scriitor.

— Ei, nu e numai asta…

Fawles continuă ca și cum nu auzise nimic:

— Și cel mai rău este că, în cel din urmă, devii dependent de viața asta de rahat pentru că, înarmat cu stiloul și cu tastatura ta, îți faci iluzii că ești un demiurg și că poți schimba realitatea.

— Vă este ușor să spuneți asta. Ați avut totul.

— Ce-am avut?

— Milioane de cititori, celebritate, bani, premii literare, femei…

— Pe bune, dacă scrii pentru bani sau femei, alege-ți altă meserie.

— Înțelegeți ce vreau să spun.

— Nu. Și nici măcar nu știu de ce discut cu tine.

— Vă las manuscrisul meu.

Fawles protestă, dar, fără să mai pierd nicio secundă, am aruncat rucsacul spre terasa pe care stătea.

Luat prin surprindere, scriitorul încercă să se ferească pentru a nu fi lovit. Piciorul drept îi alunecă însă, și el căzu pe stâncă.

Își înăbuși un țipăt și încercă să se ridice imediat, lăsând să-i scape o înjurătură:

— Dumnezeii mă-sii! Glezna mea!

— Îmi pare rău. Vin să vă ajut.

— Nu te apropia! Dacă vrei să m-ajuți, șterge-o cât mai departe posibil și nu te mai întoarce niciodată!

Își ridică arma de jos și mă luă în cătare. De data asta, nu mai aveam niciun dubiu că era capabil să mă împuște pe loc. Am făcut stânga-mprejur și am plecat, alunecând pe stânci, agățându-mă când cu o mână, când cu cealaltă, lăsând mândria la o parte, pentru a scăpa de furia scriitorului.

Pe măsură ce mă îndepărtam, mă întrebam cum de era posibil ca Nathan Fawles să fie azi atât de decepționat. Îi citisem o grămadă de interviuri de dinainte de 1999. Înainte de a se retrage de pe scena literară, Fawles nu se lăsa rugat de jurnaliști. Făcea mereu afirmații binevoitoare, scoțând în evidență pasiunea lui pentru lectură și pentru scris. Ce anume putuse să-l zdruncine într-atât?

De ce un om aflat în culmea gloriei abandonează brusc tot ceea ce îi place să facă, tot ceea ce îl definește și îl hrănește, pentru a se închide în singurătate? Ce se întâmplase în viața lui Fawles, încât să renunțe la tot? O depresie puternică? Moartea unei ființe dragi? O boală? Nimeni nu reușise niciodată să răspundă la aceste întrebări. Ceva îmi spunea că, dacă aș reuși să dezleg misterul lui Nathan

Fawles, aș putea în același timp să-mi realizez visul de a publica o carte.

Întors în pădure, am încălecat pe bicicletă și am luat-o pe drumul care ducea în oraș. Ziua mea fusese fructuoasă. Poate că Fawles nu-mi oferise lecția despre scris pe care o așteptam, dar făcuse mai mult de-atât: îmi dăduse un formidabil subiect de roman și energia de care aveam nevoie pentru a începe să-l scriu.

3
Listele de cumpărături ale scriitorilor

> *Nu fac parte din clica scriitorilor mediocri care pretind că nu scriu decât pentru ei înșiși. Tot ceea ce un autor scrie pentru el însuși sunt listele de cumpărături, pe care le poate arunca odată ce și-a terminat cumpărăturile. Restul […] sunt mesaje adresate altuia.*
>
> Umberto Eco

Trei săptămâni mai târziu
Luni, 8 octombrie 2018

1.

Nathan Fawles turba de furie.

Lungit pe jumătate într-un fotoliu, ținându-și piciorul drept, care-i fusese pus în ghips, pe o canapea tapițată cu molton, scriitorul se simțea complet debusolat. Câinele său, Bronco – singura ființă de care-i păsa pe lumea asta –, era de negăsit de două zile. Golden retrieverul mai dispărea uneori o oră, două, niciodată mai mult. Nu era nicio îndoială: i se întâmplase ceva. Avusese un accident, fusese rănit sau răpit.

Noaptea trecută, Nathan îl sunase pe Jasper Van Wyck, agentul său newyorkez – principala sa legătură cu lumea și cel care se apropia cel mai mult de un prieten –, pentru a-i cere un sfat. Jasper se oferise să-i sune pe toți comercianții din Beaumont. Totodată, îl pusese pe unul dintre membrii echipei sale să realizeze un mic afiș, promițând 1.000 de euro recompensă celui care va găsi câinele, și îl expediase tuturor pe e-mail. Acum nu-i mai rămăsese decât să aștepte și să se roage.

Nathan oftă privindu-și glezna pusă în ghips. Avea deja chef să bea un whisky, deși nu era nici măcar ora 11 dimineața. Se făceau douăzeci de zile de când stătea închis în casă din cauza tâmpitului ăluia de Raphaël Bataille. La început, crezuse că e doar o entorsă ușoară și că va scăpa cu o pungă de gheață pusă pe articulație și cu câteva comprimate de paracetamol. Dar când se trezise a doua zi după intruziunea puștiului, își dăduse seama că lucrurile aveau să fie mult mai complicate. Nu numai că glezna nu i se dezumflase, dar îi fusese imposibil să facă un pas fără să urle de durere.

Fusese nevoit să ia hotărârea de a-l suna pe Jean-Louis Sicard, singurul medic din Beaumont. Un tip ciudat care, de 30 de ani, străbătea insula de la un capăt la altul pe un moped vechi. Diagnosticul lui Sicard nu era optimist. Ligamentele gleznei erau rupte, membrana articulației sfâșiată și un tendon fusese și el paradit rău.

Sicard îi ordonase repaus complet. Și, cel mai rău, îi pusese un ghips care urca aproape până la genunchi și care, de trei săptămâni, îl scotea din minți.

Sprijinindu-se în cârje, Fawles se învârtea ca un leu în cușcă și se îndopa cu anticoagulante pentru a evita formarea cheagurilor de sânge. Din fericire, în mai puțin de douăzeci și patru de ore va fi eliberat. Azi-dimineață, la prima oră, el, care punea foarte rar mâna pe telefon, făcuse efortul să-l sune pe bătrânul doctor ca să verifice dacă nu cumva uitase de întâlnirea lor. Fawles încercase chiar să-l convingă pe Sicard să vină în acea zi, dar tentativa lui se soldase cu un eșec.

2.

Soneria telefonului de pe perete îl scoase pe Fawles din letargie. Scriitorul nu avea nici mobil, nici adresă de e-mail, nici calculator.

Doar un vechi aparat telefonic din bachelită fixat pe un stâlp de susținere din lemn care delimita spațiul dintre living și bucătărie. Fawles nu folosea acel aparat decât pentru a da telefoane, nu răspundea niciodată la apeluri, lăsând robotul de la etajul de deasupra să intre în funcțiune. Astăzi însă, dispariția câinelui îl făcu să nu-și mai respecte obiceiurile. Se ridică în picioare și, sprijinindu-se în cârje, se târî până la aparat.

Era Jasper Van Wyck.

— Am o veste formidabilă, Nathan: l-au găsit pe Bronco!

Fawles simți dintr-odată o imensă ușurare.

— E bine?

— Foarte bine, îl asigură agentul său literar.

— Unde a fost găsit?

— O tânără l-a văzut pe drumul din apropierea peninsulei Sfânta Sofia și l-a dus la *Ed's Corner.*

— I-ai spus lui Ed să mi-l aducă pe Bronco?

— Fata insistă s-o facă ea însăși.

Nathan simțea că e vorba mai mult ca sigur de o capcană. Peninsula era la celălalt capăt al insulei Beaumont, în partea opusă Capului Safranier. Și dacă această femeie îi răpise câinele pentru a se putea apropia de el? La începutul anilor 1980, o jurnalistă, Betty Eppes, îl păcălise pe Salinger, mințind cu privire la identitatea sa și transformând o conversație banală pe care o avusese cu el într-un interviu pe care îl propusese spre publicare ziarelor americane.

— Cine este, mai exact, femeia asta?

— Mathilde Monney. O elvețiancă, cred, aflată în vacanță pe insulă. A închiriat o cameră la un particular, în apropiere de mănăstirea măicuțelor benedictine. E jurnalistă la *Le Temps*, în Geneva.

Fawles oftă. Nu putea să fie florăreasă, mezelăreasă, infirmieră, pilot de linie… Era musai să fie *jurnalistă.*

— Las-o baltă, Jasper, nu-mi miroase a bine.

Strânse pumnul și lovi stâlpul de lemn. Avea nevoie de câinele lui și Bronco avea nevoie de el, dar nu putea să-și ia mașina pentru a merge să-l aducă acasă. Totuși, nu era un motiv ca să cadă într-o capcană. *Jurnalistă* la *Le Temps…* Își amintea de un corespondent al acestui ziar care îi luase un interviu odată, la New York. Un tip care mima complicitatea, dar care nu înțelesese nimic din roman. Ăștia erau probabil cei mai răi, jurnaliștii care scriau o cronică bună la cartea ta fără să fi priceput o iotă din ea.

— Poate-i, pur și simplu, o întâmplare că e jurnalistă, sugeră Jasper.

— O întâmplare? Ești prost sau îți bați joc de mine?

— Hei, nu te ambala, Nathan. Accepți să vină la *Crucea Sudului,* îți recuperezi câinele și o dai pe ușă afară imediat.

Cu telefonul într-o mână, Fawles își masă pleoapele pentru a-și mai acorda câteva clipe de gândire. Se simțea vulnerabil cu glezna în ghips și detesta impresia asta de a suporta o situație pe care nu o stăpânea.

— De acord, cedă el totuși. Sun-o. Sun-o pe această Mathilde Monney. Spune-i să treacă pe la începutul după-amiezii și explică-i cum să ajungă aici.

3.

Miezul zilei. După 20 de minute de argumentație, tocmai reușisem să vând un exemplar din cartea manga *Cartier îndepărtat,* capodopera lui Taniguchi, și eram cu zâmbetul pe buze. În mai puțin de o lună, reușisem să transform librăria. Nu era chiar o metamorfoză, ci mai degrabă o serie de schimbări semnificative: un

spațiu mai luminos și mai aerisit, o primire mai caldă și mai puțin morocănoasă. Smulsesem chiar de la Audibert dreptul de a comanda câteva titluri care incitau mai mult la evadare decât la reflecție. Mici semnale care mergeau toate în același sens: cultura putea fi *și* o plăcere.

Trebuia să-i recunosc librarului meritul de a-mi fi dat mână liberă. Mă lăsa în pace și uneori nici nu era în magazin, neieșind din apartamentul lui de la primul etaj decât pentru a merge să bea un păhărel în piață. Cercetându-i registrele contabile, îmi dădusem seama că-mi prezentase tabloul mult mai în negru. Situația nu era nici pe departe catastrofală. Audibert era proprietarul clădirii și, ca mulți comercianți din Beaumont, primea o subvenție generoasă din partea SA Gallinari, proprietarul insulei. Cu puțină bunăvoință și mult dinamism, era posibil să redau librăriei strălucirea ei de altădată, ba chiar, visam eu, să-i fac pe autori să revină aici.

— Raphaël?

Peter McFarlane, proprietarul brutăriei din piață, tocmai băgase capul pe ușa librăriei. Era un scoțian simpatic care, în urmă cu 25 de ani, părăsise o insulă pentru alta. Brutăria lui era celebră pentru *pissaladiere* și *fougassettes.* Se numea *Bread Pit* pentru a respecta o tradiție cam ridicolă și foarte departe de latura șic a insulei Beaumont, dar de care oamenii păreau să fie foarte atașați: aceea de a da fiecărui magazin un nume bazat pe un joc de cuvinte. Numai câțiva morocănoși ca Ed refuzaseră să se preteze la un astfel de exercițiu.

— Vii la un aperitiv? îmi propuse Peter.

În fiecare zi, cineva mă invita la ceremonialul aperitivului. Pe la prânz, oamenii se așezau la mesele teraselor pentru a degusta un *pastis* sau un pahar de Terra dei Pini, vinul alb care era mândria insulei. La început, chestia asta mi se părea demodată, apoi, foarte

rapid, m-am prins în joc. Toată lumea cunoștea pe toată lumea în Beaumont. Oriunde mergeai, întâlneai mereu o figură familiară pentru a face un pic de conversație. Oamenii nu se grăbeau, își rezervau timp să trăiască și să-și vorbească, iar pentru mine, care nu cunoscusem decât monotonia, agresivitatea și poluarea regiunii pariziene, era ceva nou.

M-am așezat la masă cu Peter pe terasa restaurantului *Les Fleurs du Malt*[4]. Cu un aer detașat, am scrutat chipurile celor din jurul meu în căutarea unei femei blonde. O clientă a librăriei pe care o întâlnisem cu o zi înainte. Se numea Mathilde Monney. Era în vacanță la Beaumont unde închiriase o cameră într-o casă din apropierea mănăstirii benedictinelor. Cumpărase cele trei romane ale lui Nathan Fawles, deși spunea că le citise deja. Inteligentă, amuzantă, luminoasă. Discutasem 20 de minute cu ea și încă nu-mi revenisem. De atunci, ideea de a o revedea nu-mi dădea pace.

Singurul neajuns din ultimele săptămâni era faptul că scrisesem puțin. Proiectul meu despre misterul Nathan Fawles – pe care-l botezasem *Viața secretă a scriitorilor* – nu avansa deloc. Duceam lipsă de material și subiectul îmi scăpa. Îi trimisesem mai multe e-mailuri lui Jasper Van Wyck, agentul lui Fawles, care bineînțeles că nu-mi răspunsese; vorbisem cu oamenii de pe insulă, dar nimeni nu-mi spusese nimic din ce nu știam deja.

— Ce-i cu povestea asta absurdă? întrebă Audibert care ni se alătură cu un pahar de rosé în mână.

Librarul părea îngrijorat. De vreo 10 minute, se răspândea prin piață un zvon nebunesc pe care îl preluau tot mai mulți oameni. Era vorba despre descoperirea unui cadavru de către doi turiști olandezi pe Tristana Beach, unica plajă de pe coasta de sud-vest a insulei. Locul era magnific, dar periculos. Deja, în 1990, doi adolescenți muriseră fiindcă se jucaseră prea aproape de falezele abrupte. Un

accident care-i traumatizase pe locuitorii insulei. Dincolo de niște grupuri mici de oameni în plină discuție, l-am reperat pe Ange Agostini, unul dintre polițiștii municipali, care părăsea piața. Din instinct, m-am luat după el pe străduțe și l-am ajuns din urmă în momentul în care își lua triciclul parcat în apropierea portului.

— Vă duceți la Tristana Beach, nu-i așa? Pot să vin cu dumneavoastră?

Agostini se întoarse, puțin surprins să constate că îl urmărisem. Era un tip înalt și chel. Un corsican simpatic, mare amator de romane polițiste și fan al fraților Cohen, pe care îl făcusem să descopere romanele mele preferate din opera lui George Simenon: *Sinucigașii, Bărbatul care se uita la trenuri, Camera albastră…*

— Urcă, dacă-ți convine, îmi răspunse corsicanul ridicând din umeri.

Triciclul Piaggio se târa pe Strada Principală cu 30–40 de kilometri pe oră. Agostini părea îngrijorat. Mesajele pe care le primise pe mobil erau alarmante și îl făceau să creadă că era vorba mai degrabă de o crimă decât de un accident.

— Este de neînchipuit, bombăni el, nu se poate să aibă loc o crimă în Beaumont.

Înțelegeam ce vrea să spună. Nu exista o reală criminalitate în Beaumont. Aproape nicio agresiune și foarte puține furturi. Sentimentul de siguranță era atât de mare, încât oamenii își lăsau cheile în ușa de la intrare sau cărucioarele cu bebelușul în fața magazinelor. Poliția locală număra doar patru-cinci persoane, iar grosul muncii lor consta în a vorbi cu populația, a face ronduri și a semnala alarmele defecte.

4.

Drumul urma cu greu coasta cu relief accidentat. Triciclul avu nevoie de mai bine de 20 de minute pentru a ajunge la Tristana Beach. Uneori, la câte un viraj, mai mult ghiceau decât vedeau vilele mari și albe ascunse în spatele hectarelor acoperite de pini.

Brusc, peisajul se schimbă radical și lăsă loc unei câmpii deșertice care domina o plajă cu nisip negru. În acest loc, Beaumont semăna mai mult cu Islanda decât cu Porquerolles.

— Ce-i debandada asta?

Cu piciorul pe accelerație – în pantă și în linie dreaptă, triciclul trebuie că atingea 45 de kilometri la oră –, Ange Agostini arăta spre cele vreo zece mașini care blocau drumul. Apropiindu-se mai mult, situația deveni mai clară. Zona era în întregime invadată de polițiști veniți de pe continent. Agostini își lăsă motorul pe marginea drumului și străbătu în lung și-n lat zona din vecinătatea perimetrului delimitat cu benzi de plastic. Nu mai înțelegeam nimic. Cum de putuseră atâția tipi – evident, erau băieții de la Poliția Judiciară din Toulon, dar mai era și un vehicul de la Criminalistică – să se desfășoare atât de repede pe această parte ostilă a coastei? De unde veneau cele trei mașini inscripționate? De ce nu-i văzuse nimeni debarcând în port?

M-am amestecat printre grupurile de gură-cască și am tras cu urechea la conversațiile lor. Încet-încet, am reușit să reconstitui scenariul celor petrecute în cursul dimineții. Pe la ora 8 dimineața, un cuplu de studenți olandezi care campau într-o zonă neamenajată descoperiseră cadavrul unei femei. Contactaseră imediat comisariatul din Toulon, care obținuse autorizația de a folosi aeroglisorul serviciului vamal pentru a trimite pe insulă o armată de polițiști și trei mașini. Pentru mai multă discreție, polițiștii debarcaseră direct pe platforma betonată Saragota, la vreo 10 kilometri de aici.

L-am regăsit pe Agostini puțin mai departe, pe o mică ridicătură de pământ de pe marginea drumului. Părea bulversat și în același timp cumva umilit că nu putea să aibă acces la scena crimei.

— Se știe cine este victima?

— Încă nu, dar cred că nu e vorba de cineva de pe insulă.

— De ce au venit polițiștii atât de repede și în număr atât de mare? De ce n-au anunțat pe nimeni?

Corsicanul se uită cu un aer absent la telefonul mobil.

— Din cauza naturii crimei. Și a fotografiilor pe care tinerii le-au trimis.

— Olandezii au făcu fotografii?

Agostini dădu din cap.

— Au circulat timp de câteva minute pe Twitter, apoi au fost retrase. Dar au rămas capturi de ecran.

— Pot să văd?

— Sincer să fiu, nu te sfătuiesc, nu este un spectacol potrivit pentru un librar.

— Aiurea! Aș fi putut foarte bine să le văd și eu pe contul meu de Twitter.

— Cum vrei.

Mi-a întins telefonul său și ceea ce am văzut mi-a întors stomacul pe dos. Era cadavrul unei femei. Mi-era greu să-i dau o vârstă, căci avea fața desfigurată. Am încercat să-mi înghit saliva, dar gâtul îmi era paralizat de această imagine de groază. Trupul, gol, părea că a fost pironit de trunchiul unui eucalipt uriaș. Am dat zoom pe ecranul tactil. Chestiile care o țintuiau pe femeie de trunchi nu erau piroane, erau niște dălți pentru lemn sau niște unelte de cioplitor în piatră care îi zdrobeau oasele și i se înfigeau în carne.

5.

La volanul camionetei ei, Mathilde Monney traversa pădurea care se întindea până la Capul Safranier. În spatele vehiculului, Bronco privea peisajul chelălăind. Era plăcut. Mirosul brizei marine se amesteca cu mireasma eucaliptilor și a mentei piperate. Reflexiile arămii ale soarelui de toamnă își croiau drum prin frunzișul pinilor mediteraneeni și al stejarilor verzi.

Ajunsă în fața zidului de incintă din bucăți de piatră, Mathilde coborî din mașină și urmă indicațiile pe care i le comunicase Jasper Van Wyck. În apropierea porții mari din aluminiu, după o piatră mai închisă la culoare decât celelalte, era camuflat un interfon. Mathilde sună și se anunță. Se auzi un țârâit și poarta se deschise.

Se aventură în interiorul unui mare parc sălbatic. Un drum de pământ se întindea printre copaci. Arbori de Sequoia, arbuști de frăguțe și tufe de dafin făceau vegetația și mai deasă. Apoi drumul coti pe o pantă abruptă și marea apăru brusc în același timp cu casa lui Fawles: o clădire cu forme geometrice, din piatră galben-brună, sticlă și beton.

Abia își parcase camioneta alături de ceea ce trebuia să fie mașina scriitorului – o Mini Moke de culoarea camuflajului, cu volanul și tabloul de bord din lemn lăcuit –, că golden retrieverul și sări din vehicul pentru a se năpusti spre stăpânul său care îl aștepta în fața porții.

Sprijinit în cârje, scriitorul nu mai putea de bucurie că-și regăsise prietenul. Mathilde înaintă spre el. Își imaginase că o să se confrunte cu un om al cavernelor: un sălbatic bătrân și morocănos îmbrăcat în zdrențe, cu părul lung și o barbă de 20 de centimetri. Dar bărbatul care stătea în fața ei era proaspăt bărbierit. Era tuns scurt și purta un tricou polo din in albastru, care se asorta cu ochii lui, și niște pantaloni din pânză.

— Mathilde Monney, se prezentă ea întinzându-i mâna.

— Mulțumesc că mi l-ați adus pe Bronco.

Ea mângâie câinele pe cap.

— Îmi face plăcere să văd că v-ați regăsit.

Mathilde arătă cu degetul spre cârjă și spre glezna pusă în ghips.

— Sper că nu e foarte grav.

Fawles clătină din cap.

— Mâine nu va mai fi decât o amintire urâtă.

Ea ezită puțin, apoi zise:

— Nu vă mai amintiți, dar noi doi ne-am mai întâlnit.

Bănuitor, el se dădu înapoi cu un pas.

— Nu cred.

— Ba da, cu mult timp în urmă.

— Cu ce ocazie?

— Vă las să ghiciți.

6.

Fawles știa că, mai târziu, avea să-și spună că exact în acest moment ar fi trebuit să oprească totul. Să spună pur și simplu ceea ce convenise cu Van Wyck, „mulțumesc și la revedere", să bată în retragere și să intre în casă. Dar în loc să facă asta, tăcu. Rămase impasibil în fața ușii, aproape hipnotizat de Mathilde Monney. Purta o rochie scurtă din jacard, o geacă de piele și o pereche de sandale cu toc înalt și barete subțiri, care se încheiau cu o curea cu cataramă la gleznă.

N-avea să reproducă începutul romanului lui Flaubert, *Educație sentimentală* – „A fost ca o apariție" –, dar se lăsă îmbătat îndelung de un nu-știu-ce sensibil, energic și solar care emana din această femeie.

Era o euforie controlată, un soi de beție plăcută pe care și-o oferea, un shot de frumusețe blondă, de lumină caldă ca un câmp de grâu. Nicio clipă nu se îndoi că stăpânește mersul lucrurilor ori că poate

pune punct acestei vrăjitorii pocnind din degete și când o să aibă el chef.

— Anunțul promitea o recompensă de 1.000 de euro, dar cred că mă voi mulțumi cu un ceai cu gheață, zâmbi Mathilde.

Evitând ochii verzi ai interlocutoarei lui, Fawles explică molatic că, neputând să se deplaseze, nu mai făcuse cumpărături de mult timp și avea dulapurile goale.

— E bun și un pahar cu apă, insistă ea. E cald.

În general, reușea să-și dea seama din instinct cu ce oameni avea de-a face. Primele impresii erau adesea cele corecte. De data asta însă, era cam dezorientat, străbătut de senzații contradictorii. O alarmă se declanșase în capul său punându-l în gardă cu privire la Mathilde. Dar cum să reziste promisiunii imperceptibile și enigmatice pe care o purta în ea? Un halo difuz, blând ca un soare de octombrie.

— Intrați, consimți el în cele din urmă.

7.

Albastru cât vedeai cu ochii.

Mathilde era surprinsă de lumina care domnea în interiorul casei. Intrarea dădea direct într-un living care se prelungea cu o sufragerie și o bucătărie. Cele trei încăperi erau dotate cu niște imenși pereți vitrați cu deschidere spre mare, care-ți dădeau senzația că plutești pe valuri. În timp ce Fawles se ducea în bucătărie ca să aducă două pahare cu apă, Mathilde se lăsă învăluită de magia locului. Se simțea bine aici, legănată de zgomotul valurilor care se spărgeau de țărm. Pereții de sticlă culisanți făceau aproape invizibilă delimitarea între interior și terasă, creând o plăcută dezorientare, astfel că nu mai știai foarte bine dacă erai înăuntru sau afară. În centrul livingului, un

șemineu suspendat atrăgea privirile, în vreme ce o scară fără contratrepte, din beton cerat, urca la etaj.

Mathilde își imaginase acest loc ca un bârlog întunecat, dar și în această privință se înșelase amarnic. Fawles nu venise să se îngroape pe insula Beaumont, ci, dimpotrivă, să fie față în față cu cerul, marea și vântul.

— Pot să arunc o privire pe terasă? întrebă ea când Fawles îi întinse paharul.

Scriitorul nu răspunse, mulțumindu-se să-și însoțească invitata pe dalele din piatră de șist care-ți dădeau impresia că înaintezi spre gol. Apropiindu-se de margine, Mathilde simți că o ia amețeala. De la acea înălțime, înțelegea mai bine arhitectura casei. Lipită de faleză, aceasta se ridica de fapt pe trei etaje, terasa pe care se afla ea acum fiind situată la nivel intermediar. Plăcile de beton n-aveau decât un punct de sprijin, fiecare ținând loc alternativ de bază și de acoperiș. Mathilde se aplecă pentru a urmări cu privirea scara de piatră care ajungea pe planșeul etajului inferior. În fața ei, un mic ponton permitea accesul direct la mare și servea drept punct de amaraj pentru o superbă barcă cu motor Riva Aquarama, cu o cocă din lemn lăcuit ale cărei ornamente cromate străluceau în soare.

— Ai într-adevăr impresia că te afli pe puntea unui vapor.

— Mda, o temperă Fawles, un vapor care nu merge nicăieri și care rămâne mereu la țărm.

Preț de câteva minute s-au străduit să vorbească despre tot felul de nimicuri. Apoi Fawles a condus-o înapoi înăuntru și Mathilde, care se plimba prin casă ca printr-un muzeu, se apropie de un raft pe care era pusă o mașină de scris.

— Credeam că nu mai scrieți, zise ea arătând înspre obiect cu bărbia.

Fawles mângâie marginile mașinii – un frumos model verde-migdală din bachelită, marca Olivetti.

— Nu se află aici decât pentru decor. De altfel, nu mai are nici măcar rolă cu bandă, zise el apăsând pe clape. Și să știți că laptopurile existau deja pe vremea mea.

— Așadar, n-ați scris la mașina asta…

— Nu.

Ea îl înfruntă din priviri.

— Sunt sigură că mai scrieți încă.

— Vă înșelați. N-am mai scris niciun rând, nici măcar o adnotare într-o carte, nici măcar o listă de cumpărături cât de mică.

— Nu vă cred. Nu puteți înceta brusc o activitate pe care o făceați zi de zi și care…

Obosit, Fawles o întrerupse:

— Pentru o clipă, am crezut că sunteți altfel decât ceilalți și că nu veți aborda acest subiect, dar m-am înșelat. Faceți o anchetă, nu-i așa? Sunteți o jurnalistă care vine aici ca să-și realizeze articolașul despre „misterul Nathan Fawles”?

— Nu, pe cuvânt că nu.

Scriitorul îi arătă ușa.

— Plecați acum. Nu pot împiedica oamenii să-și imagineze tot felul de lucruri, dar misterul Fawles constă tocmai în faptul că nu există niciun mister, înțelegeți? Puteți scrie asta în ziarul dumneavoastră.

Mathilde nu se mișcă din loc. Fawles nu se schimbase prea mult de când îl cunoscuse. Era la fel cum și-l amintea: amabil, abordabil, dar direct. Și își dădu seama că nu prevăzuse nicicum această posibilitate: ca Fawles să fie *tot* Fawles.

— Între noi fie vorba, nu vă lipsește chestia asta?

— Să petrec 10 ore pe zi în fața calculatorului? Nu. Prefer să le petrec în pădure sau pe plajă, plimbându-mă cu câinele meu.

— Tot nu vă cred.

Fawles clătină din cap oftând.

— Încetați cu sentimentalismul. Erau doar niște cărți.

— *Doar* niște cărți? Tocmai dumneavoastră spuneți asta?

— Mda și, între noi fie vorba, niște cărți supraevaluate, pe deasupra.

Mathilde continuă cu întrebările:

— Și acum, cum vă petreceți zilele?

— Meditez, beau, gătesc, beau, înot, beau, fac plimbări lungi…

— Citiți?

— Romane polițiste din când în când și cărți despre istoria picturii și despre astronomie. Îi recitesc pe unii clasici, dar toate astea nu au nicio importanță.

— De ce?

— Planeta a devenit un cuptor încins, mari părți din lume sunt devastate de războaie, oamenii votează pentru niște nebuni furioși și se îndobitocesc stând pe rețelele de socializare. Totul se duce de râpă, așa că…

— Nu văd care-i legătura.

— Așa că eu cred că există lucruri mai importante decât să știi de ce, acum 20 de ani, Nathan Fawles a încetat să mai scrie.

— Cititorii continuă să vă citească.

— Ce vreți, nu pot să-i împiedic. Și apoi, știți foarte bine că succesul se bazează pe o neînțelegere. Marguerite Duras spunea asta, nu? Sau poate Malraux. Dincolo de 30.000 de exemplare este o neînțelegere…

— Cititorii vă și scriu?

— Așa se pare. Agentul meu literar îmi spune că primește multe scrisori pe numele meu.

— Le citiți?

— Glumiți, nu?

— De ce?

— Pentru că nu mă interesează. În calitate de cititor, nu mi-ar trece niciodată prin cap să-i scriu unui autor a cărui carte o apreciez. Sincer, dumneavoastră vă vedeți scriindu-i lui James Joyce fiindcă vă place *Veghea lui Finnegan*?

— Nu. Mai întâi, pentru că n-am citit niciodată mai mult de 10 pagini din cartea asta, apoi pentru că James Joyce trebuie să fi murit cu 40 de ani înainte de nașterea mea.

Fawles clătină din cap.

— Ascultați, mulțumesc că mi-ați adus câinele, dar acum ați face mai bine să plecați.

— Da, și eu cred la fel.

Ieși împreună cu ea și o conduse până la mașină. Ea îi spuse la revedere câinelui, dar nu și lui Fawles. Acesta o privi cum își pornește mașina, hipnotizat de o anumită grație a gesturilor ei și în același timp satisfăcut că scăpa de ea. În momentul în care urma să accelereze, el profită totuși de faptul că avea geamul deschis și încercă să oprească alarma care îi tot răsuna în cap:

— Mi-ați spus adineauri că ne-am mai întâlnit în urmă cu mult timp. Când se întâmpla asta?

Ea îl țintui cu ochii ei verzi.

— În primăvara anului 1998, la Paris. Aveam 14 ani. Ați venit pentru o întâlnire cu pacienții de la Casa Adolescenților. Mi-ați dat o dedicație pe un exemplar din *Loreleï Strange.* O ediție originală în engleză.

Fawles rămase impasibil, ca și cum acest lucru nu-i evoca nimic sau, în fine, o amintire extrem de îndepărtată.

— Am citit *Loreleï Strange,* continuă Mathilde. M-a ajutat mult. N-am avut niciodată senzația că este o carte supraevaluată și nici că ceea ce am înțeles din lectura ei seamănă cu vreo neînțelegere.

Toulon, 8 octombrie 2018

DIVIZIA „ACȚIUNEA STATULUI ÎN MARE”

HOTĂRÂRE PREFECTORALĂ NR. 287/2018
Privind crearea unei zone temporare de interzicere a navigației și a activităților nautice spre și în jurul insulei Beaumont (Departamentul Var)

Viceamiralul de escadră Édouard Lefébure
prefect maritim al Mediteranei

Având în vedere:

— Articolele 131–13–1° și R 610–5 din Codul Penal;

— Codul Transporturilor și mai ales articolele L5242–1 și L5242–2;

— Decretul nr. 2007–1167 din 2 august 2007 modificat, referitor la permisul de conducere și la pregătirea pentru conducerea bărcilor de agrement cu motor;

— Decretul nr. 2004–112 din 6 februarie 2004 referitor la organizarea acțiunii Statului în mare.

Luând în considerare:

— Deschiderea unei anchete criminale ca urmare a descoperirii unui cadavru pe insula Beaumont, în locul numit Tristana Beach;

— Necesitatea de a acorda forțelor de securitate timpul indispensabil pentru a face ancheta pe insulă;

— Necesitatea de a prezerva elementele probatorii, permițând astfel stabilirea adevărului.

HOTĂRÂRE

Articolul 1: A fost creată, în largul apelor Departamentului Var, o zonă de interdicție pentru circulație și pentru practicarea tuturor

activităților nautice pe o rază de 500 de metri în jurul și în dreptul țărmurilor insulei Beaumont, inclusiv pentru activitățile de transport de persoane având ca destinație insula, începând cu data publicării prezentei hotărâri.

Articolul 2: Dispozițiile prezentei hotărâri nu afectează navele și vehiculele nautice care operează în cadrul misiunilor de serviciu public.

Articolul 3: Orice încălcare a prezentei hotărâri, ca și a deciziilor luate pentru aplicarea ei, expune pe autorul ei la acțiuni de urmărire judiciară, pedepse și sancțiuni administrative prevăzute de articolele L5242–1 până la L5242–6–1 din Codul Transporturilor și de articolul R610–5 din Codul Penal.

Articolul 4: Directorul departamental al teritoriilor și al mării din Departamentul Var, ofițerii și agenții abilitați de poliția navigației sunt însărcinați, fiecare în domeniul său, cu executarea prezentei hotărâri care va fi publicată în monitorul actelor administrative al prefecturii maritime a Mediteranei.

Prefectul maritim al Mediteranei,
Édouard Lefébure

4
Interviu cu un scriitor

1) Intervievatorul îți pune întrebări interesante pentru el, dar fără interes pentru tine.
2) Dintre răspunsurile tale, nu le folosește decât pe cele care îi convin.
3) Le traduce în vocabularul său, în modul său de a gândi.

Milan KUNDERA

Marți, 9 octombrie 2018

1.

De când trăiam în Beaumont, căpătasem obișnuința de a mă scula odată cu răsăritul soarelui. După un duș rapid, mă duceam să mă întâlnesc cu Audibert, care își lua micul dejun în piața orașului, pe terasa de la *Fort de Café* sau pe cea de la *Fleurs du Malt.* Librarul avea un caracter schimbător. Când taciturn și închis în el, când expansiv și vorbăreț. Cred totuși că ținea mult la mine. În orice caz, suficient pentru a mă invita în fiecare dimineață la masa lui și pentru a-mi oferi un ceai cu pâine prăjită și dulceață de smochine. Vândute turiștilor la preț de caviar, dulcețurile de la *Mère Françoise,* mai mult decât bio, făcute la ceaun și cu tot tacâmul, erau una din comorile insulei.

— Bună ziua, domnule Audibert.

Librarul ridică ochii din ziar și mă întâmpină cu un mormăit îngrijorat. De seara trecută, locuitorii insulei erau stăpâniți de o agitație febrilă. Descoperirea cadavrului unei femei, țintuit de cel mai bătrân eucalipt al insulei, tulburase populația. Aflasem după aceea că, supranumit Nemuritorul, copacul devenise de-a lungul

anilor simbolul unității insulei. Această punere în scenă nu putea fi, așadar, întâmplătoare, iar împrejurările în care murise victima șocase pe toată lumea. Dar ceea ce pusese capac și alarmase populația era decizia prefectului maritim de a instaura o blocadă a insulei pentru a facilita investigațiile. Naveta era consemnată în portul Saint-Julien-les-Roses, iar gardienii de coastă aveau ordin să patruleze și să intercepteze ambarcațiunile private care ar încerca să efectueze traversarea într-un sens ori în celălalt. Practic, nimeni nu putea pleca de pe insulă și nimeni nu putea veni. Această măsură, impusă de autoritățile de pe continent, îi iritase pe toți locuitorii din Beaumont, care nu acceptau să piardă controlul asupra destinului lor colectiv.

— Crima asta este o lovitură teribilă dată insulei, zise furios Audibert, lăsând deoparte exemplarul din *Var-Matin.*

Era ediția din ajun, cea de seară, sosită cu ultimul feribot autorizat. Așezându-mă pe scaun, am aruncat o privire pe prima pagină care titra „Insula Neagră". O aluzie discretă la Hergé[5].

— Să așteptăm să vedem ce va scoate la iveală ancheta.

— Ce-ai vrea să scoată la iveală!? exclamă librarul. O femeie a fost torturată până a murit, după care a fost țintuită de Nemuritor. Asta înseamnă că un nebun este în libertate pe insulă!

Am făcut o grimasă, deși știam că Audibert nu greșea întru totul. Mi-am înfulecat tartina citind articolul fără să aflu mare lucru din el, apoi mi-am scos telefonul pentru a căuta informații mai proaspete.

Reperasem cu o zi în urmă contul de Twitter al unui oarecare Laurent Lafaury, un jurnalist din regiunea pariziană care se afla în prezent în Beaumont pentru a-și vizita mama. Tipul nu era cine știe ce expert în profesie. Câștigase ceva bani pentru site-urile *L'Obs* și *Marianne,* apoi devenise *community manager* al unui grup de stații radio. Istoricul contului său era un exemplu de pseudojurnalism 2.0 de cea mai joasă speță: subiecte indecente, titluri incitante, șocante,

instigări, glume de doi bani, redistribuiri sistematice de materiale video alarmante și de tot ce e susceptibil că trage inteligența în jos, că încurajează cele mai periculoase instincte, că întreține spaima și fantasmele. Un propagator de *fake news* și de teorii care cochetează cu complotismul, dar care stă bine ascuns în spatele ecranului său.

Grație blocadei, Lafaury avea acum privilegiul de a fi singurul „jurnalist" prezent pe insulă. Iar de câteva ore profitase de situația lui: intervenise în duplex în jurnalul televizat al postului France 2 și îi apăruse poza pe toate canalele de știri.

— Ce jigodie!

Când profilul jurnalistului se afișă pe ecranul telefonului meu, Audibert începu să înjure de mama focului. Ieri, în jurnalul *20 Heures,* Lafaury reușise să insinueze că locuitorii insulei ascundeau cu toții niște secrete rușinoase în spatele „zidurilor înalte ale vilelor lor luxoase" și că, în același timp, legea tăcerii nu va fi niciodată încălcată aici, pentru că membrii clanului Gallinari, niște veritabili Corleone, domneau prin frică și bani. Continuând așa, Laurent Lafaury avea să devină în curând cea mai detestată persoană din Beaumont. Mediatizarea insulei într-un context atât de sinistru era resimțită dureros de localnici, într-atât de ancorată era discreția în genele lor de ani de zile. Pe Twitter, tipul își agrava și mai mult cazul, publicând informații confidențiale – aparent sigure, acestea – pe care i le dăduseră probabil polițiști sau oameni ai legii. Eram împotriva acestui principiu care, sub pretextul informării, polua confidențialitatea investigațiilor, dar eram totodată suficient de curios pentru a-mi lăsa deocamdată indignarea deoparte.

Ultimul tweet al lui Lafaury data de mai puțin de jumătate de oră. Era vorba despre un link hipertext care trimitea la blogul său. Am dat click pentru a ajunge la articolul care prezenta o sinteză a ultimelor amănunte din desfășurarea anchetei. Potrivit informațiilor

jurnalistului, victima nu era încă identificată. Minciună sau nu, articolul se termina cu o știre-bombă: în momentul în care nefericita fusese țintuită de trunchiul eucaliptului uriaș, corpul îi era congelat! Nu era deci imposibil ca moartea ei să fi avut loc cu câteva săptămâni în urmă.

A trebuit să citesc fraza încă o dată ca să fiu sigur că am înțeles bine sensul. Audibert, care se ridicase în picioare pentru a citi articolul peste umărul meu, se prăbuși pe scaun, copleșit.

În timp ce locuitorii din Beaumont se trezeau, insula tocmai plonja într-o altă realitate.

2.

Nathan Fawles se trezise binedispus, ceea ce nu i se mai întâmplase de mult timp. Dormise până târziu, apoi își luase micul dejun pe îndelete. După aceea, rămăsese mai bine de o oră pe terasă ca să fumeze, ascultând vechile viniluri ale lui Glenn Gould. La a cincea melodie se întrebă aproape cu voce tare de unde i se trăgea această bucurie. Rezistă un moment până să admită că singurul lucru care îi putea explica starea de spirit era Mathilde Monney a cărei amintire îl tulbura. Încă mai plutea în aer ceva din prezența ei. O strălucire, o poezie luminoasă, o urmă de parfum. Un nu-știu-ce fugitiv și insesizabil care avea să se evapore în curând, o știa, dar pe care voia să-l savureze până la ultima picătură.

Pe la ora 11, dispoziția începu să i se schimbe. După ușurința trezirii, urmă conștientizarea faptului că, fără îndoială, n-avea s-o mai vadă niciodată pe Mathilde. Conștientizarea faptului că, orice ar spune el, singurătatea îl apăsa uneori. Apoi, mai spre prânz, hotărî să înceteze cu asemenea copilării, cu asemenea exaltări adolescentine și, dimpotrivă, să se felicite că a scăpat de fata asta. Nu trebuia să-și piardă capul. N-avea dreptul s-o facă. Își permise totuși să refacă

mental filmul întâlnirii lor. Un element îl intrigase. Un detaliu care nu era lipsit de importanță și pe care trebuia să-l verifice.

Îl sună pe Jasper Van Wyck în Manhattan. După mai multe țârâituri, agentul literar îi răspunse cu o voce stinsă. Nu era decât 6 dimineața la New York și Jasper încă mai dormea. Fawles îi ceru mai întâi să facă cercetări despre articolele pe care Mathilde Monney le scrisese în ultimii ani în *Le Temps.*

— Ce cauți mai exact?

— Nu știu. Tot ce vei descoperi că ar putea avea în vreun fel vreo legătură cu mine sau cu cărțile mele.

— Bine, dar asta o să-mi ia ceva timp. Altceva?

— Aș vrea să dai de urma celei care a fost în 1998 directoarea mediatecii de la Casa Adolescenților.

— Ce-i asta?

— O structură medicală pentru adolescenți care ține de spitalul Cochin.

— Mai știi cum o cheamă pe bibliotecara asta a ta?

— Nu-mi mai amintesc. Poți să te-apuci de treabă acum?

— Bine. O să te sun imediat ce găsesc ceva.

Fawles închise telefonul și se duse în bucătărie pentru a-și face un espresso. În timp ce-și sorbea cafeaua, încercă să-și amintească. Situată lângă Port-Royal, Casa Adolescenților se ocupa de pacienți care sufereau mai ales de tulburări de alimentație, depresie, fobie școlară, anxietate. Unii beneficiau de spitalizare continuă, alții erau spitalizați doar pe timpul zilei. Fawles a mers acolo de vreo două-trei ori pentru activități destinate pacienților – dintre care majoritatea erau paciente. O conferință, un joc pe baza de întrebări și răspunsuri, ca și coordonarea unui mic atelier de pictură. Nu-și mai amintea nici nume, nici chipuri, ci doar o impresie de ansamblu pozitivă. Niște cititoare atente, o discuție fructuoasă și niște întrebări care deseori te

impresionau. Își termină ceașca de cafea când sună telefonul. Jasper nu stătuse cu mâinile-n sân.

— Am găsit-o ușor pe directoarea mediatecii prin LinkedIn. O cheamă Sabina Benoit.

— Așa este, îmi amintesc acum.

— A rămas la Casa Adolescenților până în 2012. De atunci, lucrează în provincie în rețeaua Biblioteca pentru Toți. Potrivit ultimelor informații disponibile on-line, acum se află în Dordogne, în orașul Trélissac. Vrei un număr de telefon?

Fawles notă datele de contact și o sună imediat pe Sabina Benoit. Bibliotecara a fost pe cât de surprinsă, pe atât de încântată să-i audă vocea la telefon. Fawles își amintea mai mult de alura decât de chipul ei. O brunetă înaltă și plină de energie, cu părul scurt și o cordialitate contagioasă. O întâlnise la Salonul Cărții de la Paris și se lăsase convins de propunerea ei de a veni să le vorbească pacientelor sale despre scris.

— Tocmai îmi scriu memoriile, începu el. Și aș avea nevoie de o…

— Memoriile? Chiar îți închipui că o să te cred, Nathan? îi tăie ea vorba râzând.

La urma urmei, era mai bine să fie sincer.

— Caut informații despre o pacientă de la Casa Adolescenților. O fată care a asistat la una dintre conferințele mele. O oarecare Mathilde Monney.

— Nu-mi spune nimic numele, răspunse Sabina după un moment de gândire. Dar, îmbătrânind, mă lasă tot mai mult memoria.

— Tuturor ni se întâmplă. Vreau să știu din ce cauză era spitalizată Mathilde Monney.

— Nu mai am acces la acest tip de informații și chiar dacă…

— Hai, Sabina, ai păstrat cu siguranță contacte. Fă asta pentru mine, fă-mi acest serviciu, te rog. Este important.

— O să încerc, dar nu-ți promit nimic.

Fawles închise telefonul și se duse să scotocească prin bibliotecă. Îi luă ceva timp să găsească un exemplar din *Loreleï Strange.* Era ediția originală. Prima care apăruse în librării în toamna anului 1993. Șterse cu palma praful de pe copertă. Aceasta reprezenta tabloul lui preferat, *Fata pe minge,* un Picasso sublim din perioada roz. Pe atunci, însuși Fawles realizase coperta făcând un colaj pe care îl arătase editorului. Acesta credea atât de puțin în carte, încât îi dăduse mână liberă. Primul tiraj din *Loreleï* nu depășise 5.000 de exemplare. Cartea nu avusese recenzii și nu se putea spune că librarii o apăraseră în mod deosebit, chiar dacă în cele din urmă se alăturaseră mișcării. Această carte nu-și datorase salvarea decât popularizării entuziaste a cititorilor. Cel mai adesea, puștoaice ca Mathilde Monney cea de atunci, care se recunoscuseră în personajul principal. Trebuie spus că povestea cărții se preta la așa ceva. Era vorba despre oamenii pe care îi cunoștea Loreleï, o tânără pacientă a unui spital de psihiatrie, pe perioada unui weekend. Această punere în scenă era pretextul de a descrie o galerie întreagă de personaje care populau spitalul. Încet-încet, romanul urcase în topurile celor mai bune vânzări, ajungând la invidiatul statut de fenomen literar. Cei care îl desconsideraseră la început se grăbeau să prindă trenul din mers. Romanul era citit deopotrivă de tineri, bătrâni, intelectuali, profi, elevi, de oameni care citeau mult ori de cei care nu citeau. Toată lumea începuse să-și dea cu părerea despre *Loreleï Strange* și cărții i se atribuiau niște lucruri pe care ea nu le spunea. Asta era marea neînțelegere. De-a lungul anilor, mișcarea se amplificase și *Loreleï Strange* devenise un soi de clasic al literaturii destinate publicului larg. Se scriseseră teze despre ea, o găseai în librării și aeroporturi, dar și în așa-numitele *books corners* din supermarketuri. Uneori, chiar la raionul de cărți pentru dezvoltarea personală, lucru care îl exaspera pe autor. Și ceea ce

trebuia să se întâmple s-a întâmplat: chiar înainte de a renunța la scris, Fawles începuse să-și deteste romanul și să nu mai suporte să i se vorbească despre el, într-atât avea senzația că este prizonierul propriei cărți.

Clopoțelul de la poartă îl scoase pe scriitor din amintiri. Puse cartea la loc și se uită pe ecranul sistemului de supraveghere video. Era doctorul Sicard care venea, în sfârșit, să-i scoată ghipsul. Cât pe ce să uite! Sosise momentul eliberării!

3.

Crima de la Tristana Beach.

Clienții librăriei, turiștii, locuitorii care treceau pe-acolo, toată lumea numai despre asta vorbea. De la începutul după-amiezii, văzusem mulți gură-cască în *Trandafiriii stacojiu*. Puțini erau clienți adevărați, cei mai mulți erau oameni care intrau în librărie ca să mai stea la taclale, unii pentru a-și alunga spaima, alții pentru a-și alimenta curiozitatea morbidă.

Îmi deschisesem laptopul MacBook pe tejgheaua de la intrare. Conexiunea internet a magazinului era destul de rapidă, dar cădea frecvent, ceea ce mă obliga de fiecare dată să urc la primul etaj pentru a repune în funcțiune routerul. Navigatorul meu era deschis pe pagina de Twitter a lui Laurent Lafaury, care tocmai își actualizase blogul.

Potrivit informațiilor sale, poliția reușise să identifice victima. Era vorba despre o femeie de 38 de ani. O oarecare Apolline Chapuis, negociantă de vinuri, domiciliată în cartierul Les Chartrons din Bordeaux. Primele mărturii îi semnalau prezența la ambarcaderul din Saint-Julien-les-Roses în data de 20 august. Unii pasageri o văzuseră pe feribot în ziua aceea, dar anchetatorii încă mai încercau să afle de ce venise pe insulă. Una dintre ipotezele lor era că cineva o

atrăsese pe Apolline Chapuis la Beaumont, apoi o sechestrase, după care o omorâse și conservase cadavrul într-o cameră frigorifică sau un congelator. Articolul jurnalistului se încheia cu un zvon nebunesc: acela al unui val de percheziții a tuturor caselor de pe insulă pentru a se descoperi locul în care fusese ținută victima.

Am consultat calendarul poștei – ilustrat cu portretul emblematic al lui Arthur Rimbaud realizat de Carjat – pe care Audibert îl pusese pe perete, în spatele calculatorului său. Dacă sursele jurnalistului erau de încredere, Apolline Chapuis debarcase pe insulă cu trei săptămâni înaintea mea. În acea perioadă de sfârșit de august, când o ploaie diluviană se abătuse asupra Mediteranei.

Automat, i-am tastat numele în motorul de căutare.

Din câteva clickuri, m-am trezit pe site-ul societății lui Apolline Chapuis. Tânăra nu era tocmai „negociantă de vinuri", cum scria Lafaury. E drept că lucra în domeniul viticol, dar domeniul ei era mai mult cel comercial și de marketing. Foarte activă pe plan internațional, mica ei firmă se ocupa de vânzarea de vinuri prestigioase hotelurilor și restaurantelor, ca și de constituirea de pivnițe de vinuri la cheie pentru particulari bogați. Rubrica *Cine suntem noi?* a site-ului publica CV-ul fondatoarei lui și înșira etapele importante ale parcursului ei. Născută la Paris, într-o familie care deținea părți din mai multe podgorii bordeleze, master „Dreptul viței-de-vie și al vinului" la Universitatea Bordeaux-IV, apoi o diplomă națională de oenolog (DNO) eliberată de Institutul Național de Studii Superioare Agronomice din Montpellier. Apolline lucrase după aceea la Londra și Hong Kong, creându-și mai târziu propria firmă de consiliere. Fotografia ei, în alb-negru, dădea la iveală o înfățișare plăcută – pentru cine aprecia blondele cu figură ușor melancolică.

Ce căuta pe insulă? Venise aici în scop profesional? Era foarte posibil. Vița-de-vie se cultiva de mult timp în Beaumont. Ca și la Porquerolles, la origine, plantațiile avuseseră scopul de a juca rolul de stingătoare în caz de incendiu. Astăzi, mai multe domenii viticole de pe insulă dădeau vinuri Côtes de Provence foarte bune. Cea mai mare exploatare – care constituia mândria și renumele insulei Beaumont – era cea a familiei Gallinari. La începutul anilor 2000, ramura corsicană a familiei plantase soiuri rare pe un sol de argilă și calcar. Dacă la început toată lumea îi considera nebuni, vinul lor alb – faimosul Terra dei Pini, din care produceau 20.000 de sticle pe an – era acum reputat și figura în cartea de meniuri a celor mai mari restaurante din lume. De când mă aflam acolo, avusesem de mai multe ori ocazia să gust nectarul. Era un vin alb sec, fin și fructat, cu note florale și de bergamotă. Tot procesul de fabricație se supunea legilor biodinamicii și profita de climatul blând al insulei.

Mi-am plecat din nou capul spre ecranul laptopului pentru a reciti articolul lui Lafaury. Pentru prima oară în viața mea, aveam impresia că sunt un anchetator dintr-un roman polițist. Și ca de fiecare dată când trăiam ceva palpitant, aveam chef să cristalizez experiența în scrierea unui roman. Deja, în mintea mea, imagini neliniștitoare și misterioase începeau să prindă viață: o insulă mediteraneeană paralizată de o blocadă, cadavrul congelat al unei femei tinere, un scriitor celebru izolat de 20 de ani în casa lui…

Am deschis un document nou pe calculator și am început să tastez primele rânduri din textul meu:

Capitolul 1

Marți, 11 septembrie 2018

Umflate de vânt, pânzele pocneau sub cerul de un albastru strălucitor.

Velierul părăsise coastele Departamentului Var puțin după ora 13 și se deplasa acum cu o viteză de cinci noduri în direcția insulei Beaumont. Stând jos, aproape de cârmă, lângă căpitan, mă îmbătăm cu promisiunile aerului din larg, cufundându-mă cu totul în contemplarea pudrei aurii care scânteia pe Mediterana.

4.

Soarele asfințea dincolo de linia orizontului, aruncând pe cer pete portocalii. Întorcându-se de la o plimbare cu câinele său, Fawles mergea cu dificultate. Voise s-o facă pe grozavul, neținând seama de sfaturile medicului. Imediat ce Sicard îl eliberase din ghips, se grăbise să iasă cu Bronco fără să-și ia baston ori vreo precauție. Iar acum plătea amarnic prețul: gâfâia din greu, își simțea glezna ca de lemn și toți mușchii îl dureau.

Abia ajuns în living, Fawles se prăbuși pe canapeaua de pe care vedea marea și înghiți un antiinflamator. Închise ochii pentru câteva clipe, încercând să-și recapete suflul în timp ce golden retrieverul îi lingea mâinile. Aproape că ațipise când clopoțelul de la poartă îl făcu să se trezească.

Scriitorul se ridică sprijinindu-se pe marginea canapelei și merse șchiopătând până la sistemul de supraveghere video. Fața luminoasă a lui Mathilde Monney apăru pe ecran.

Nathan înțepeni. Ce căuta femeia asta aici? În mintea lui, această nouă vizită suna ca o speranță și în același timp ca o amenințare. Întorcându-se să-l vadă, Mathilde Monney urmărea ceva. *Ce să facă? Să nu răspundă?* Era o soluție pentru a îndepărta pericolul pe termen scurt, dar care nu-i permitea să identifice *natura* pericolului.

Fawles deblocă poarta fără ca măcar să vorbească la interfon. Inima i se liniștise și, odată surpriza trecută, era hotărât să

dezamorseze situația. Era în stare s-o înfrunte pe Mathilde. Trebuia s-o descurajeze să-și mai bage nasul în treburile lui și exact asta avea să facă. Dar cu blândețe.

Ca și cu o zi înainte, ieși s-o aștepte în pragul ușii. Sprijinit de cadrul sculptat, cu Bronco la picioarele lui, privi cum se apropie mașina ridicând nori de praf. Tânăra opri vehiculul în fața peronului și trase frâna de mână. Apoi se dădu jos, trânti portiera și rămase o clipă în fața lui. Era îmbrăcată cu o rochie cu mânecă scurtă și imprimeu floral. Ultimele raze de soare dădeau un aspect patinat cizmelor ei cu toc, din piele de culoarea mușchiului.

După privirea pe care i-o aruncă tânăra, Fawles avu două certitudini. Prima: Mathilde Monney nu se afla pe insulă *întâmplător.* Nu se afla la Beaumont decât pentru a-i descoperi secretul. A doua: Mathilde n-avea nici cea mai mică idee despre ceea ce putea să fie acest secret.

— Văd că nu mai aveți ghipsul! Ați putea veni să mă ajutați? îl întrebă ea, apucându-se să scoată niște pungi de hârtie kraft înghesuite în partea din spate a mașinii.

— Ce-i asta?

— M-am dus să vă fac cumpărături. Aveți dulapurile goale, din câte mi-ați spus ieri.

Fawles nu se mișcă din loc.

— N-am nevoie de ajutor la domiciliu. Pot foarte bine să-mi fac cumpărăturile și singur.

De acolo de unde stătea, simțea parfumul lui Mathilde. Efluvii cristaline de mentă, de citrice și de lenjerie curată, care se amestecau cu cele de pădure.

— Oh! Să nu credeți că este un serviciu gratuit. Vreau doar să clarificăm povestea asta. Deci, mă ajutați sau nu?

— Ce poveste? întrebă Fawles, apucând alene pungile rămase.

— Povestea cu ciulamaua de vițel.

Fawles crezu că nu a auzit bine, dar Mathilde precizează:

— În ultimul interviu, vă lăudați că știți să gătiți dumnezeiește ciulama. S-a nimerit bine, eu ador ciulamaua!

— Îmi imaginam că sunteți mai degrabă vegetariană.

— Câtuși de puțin. V-am cumpărat toate ingredientele. N-aveți nicio scuză ca să nu mă invitați la cină.

Fawles înțelese că nu glumea. Nu prevăzuse această situație, dar se convinse pe sine că el era cel care controla jocul și îi făcu semn lui Mathilde să intre.

Ca și cum era la ea acasă, tânăra lăsă pungile pe masa din living, își agăță geaca de piele în cuier și destupă o sticlă de Corona pe care începu s-o bea liniștită pe terasă, admirând apusul soarelui.

Rămas singur în bucătărie, Fawles aranjă alimentele cumpărate și se apucă de gătit cu un aer aparent nonșalant.

Povestea asta cu ciulamaua era o prostie. O găselniță ca să răspundă la întrebarea jurnalistului. Când era întrebat despre viața lui privată, aplica preceptul lui Italo Calvino: să nu răspunzi sau să minți. Dar nu se eschivă. Sortă ingredientele de care avea nevoie și le puse la locul lor pe celelalte, sprijinindu-se cât mai puțin posibil pe piciorul care îl durea. Într-un dulap, găsi o oală-minune cu fund emailat care nu mai fusese folosită de secole și puse în ea ulei de măsline ca să se încingă. Apoi scoase un tocător și începu să taie bucățile de pulpă și de rasol de vițel, după care tocă usturoiul și pătrunjelul, le puse peste carnea care se rumenea și amestecă. Adăugă o lingură de făină și un pahar mare de vin alb, apoi turnă zeamă de carne caldă cât să acopere totul. Acum, din câte își amintea, trebuia să lase să fiarbă la foc mic cam o oră.

Aruncă o privire în celelalte încăperi. Se înserase și Mathilde intrase în casă să se încălzească. Pusese pe platanul pick-upului un

disc de vinil vechi cu Yardbirds și scotocea prin bibliotecă. Din răcitorul de vinuri aflat în prelungirea frigiderului, Fawles alese un Saint-Julien pe care îl turnă tacticos într-o carafă, apoi merse la Mathilde în living.

— Nu e prea cald la dumneavoastră, remarcă ea. N-aș zice nu dacă ați face un pic de foc.

— Dacă doriți…

Fawles se îndreptă spre cadrul metalic care servea de suport pentru lemne. Luă niște surcele și câteva bucăți de lemn mai groase și aprinse focul în șemineul suspendat din centrul camerei.

Continuând să se plimbe prin living, Mathilde întredeschise cutia fixată pe perete în apropierea stocului de lemne pentru foc și descoperi pușca de vânătoare care se afla în ea.

— Așadar, nu este o legendă, chiar trageți în oamenii care vin să vă deranjeze?

— Mda, și considerați-vă norocoasă că ați scăpat!

Ea studie arma cu atenție. Patul puștii era din lemn de nuc ceruit, iar țeava din oțel lucios. Între reflexele albăstrii ale corpului puștii, în mijlocul arabescurilor, un soi de cap de Lucifer o privea cu un aer amenințător.

— Este diavolul? întrebă ea.

— Nu, este Kuçedra: un dragon-femelă cu coarne, din folclorul albanez.

— Drăguț.

El îi atinse ușor umărul pentru a o îndepărta de suportul metalic cu lemne și o conduse lângă șemineu unde o servi cu un pahar de vin. Ciocniră și băură Saint-Julien în tăcere.

— Ăsta-i un Gruaud Larose din 1982, mă răsfățați, zise ea apreciativ.

Mathilde se așeză în fotoliul de piele de lângă canapea, își aprinse o țigară și începu să se joace cu Bronco. Fawles se întoarse în bucătărie, inspectă ciulamaua și mai adăugă niște măsline fără sâmburi și niște ciuperci. Puse orez la fiert, apoi aranjă două farfurii și două tacâmuri în sufragerie. La sfârșit, turnă peste carne sucul de la o lămâie amestecat cu un gălbenuș de ou.

— La masă! anunță el aducând ciulamaua.

Înainte de a i se alătura, ea puse un nou disc pe platan: muzica din filmul *Pușca veche.* Fawles o privi cum pocnește din degete în ritmul melodiei lui François de Roubaix în timp ce Bronco se învârtea în jurul ei. Scena era frumoasă. Mathilde era frumoasă. Ar fi fost ușor să se lase pradă acelei clipe, dar știa că totul nu era decât un joc de manipulare între două ființe care credeau că se manevrează una pe cealaltă. Fawles bănuia că acest joc nu era lipsit de consecințe. Își asumase riscul de a lăsa lupul să intre în stână. Nimeni nu mai fusese niciodată atât de aproape de secretul pe care îl ascundea de 20 de ani.

Ciulamaua era reușită. În orice caz, o mâncară cu multă poftă. Fawles își pierduse obișnuința de a vorbi mult, dar cina a fost veselă grație umorului și veseliei emanate de Mathilde, care avea teorii despre orice. Apoi, la un moment dat, ceva se schimbă în privirea ei. Strălucirea rămăsese, dar era mai gravă, mai puțin veselă.

— Întrucât e aniversarea dumneavoastră, v-am adus un cadou.

— Sunt născut în luna iunie, nu e chiar aniversarea mea.

— Sunt un pic în avans sau în întârziere, dar nu e foarte grav. În calitate de romancier, o să vă placă asta.

— Nu mai sunt romancier.

— Mie romancier îmi sună la fel ca președinte al Republicii. E un titlu pe care-l păstrezi chiar și când nu mai ești în funcție.

— E discutabil, dar de ce nu?

Ea îl atacă pe un alt front.

— Romancierii sunt cei mai mari mincinoși ai istoriei, nu-i așa?

— Nu, aceia sunt politicienii. Și istoricii. Și jurnaliștii. Dar nu romancierii.

— Ba da! Sub pretextul că povestiți viața în romanele voastre, mințiți. Viața este prea complexă pentru a fi pusă în ecuație sau pentru a se lăsa închisă în paginile unei cărți. Ea este mai puternică decât matematica ori ficțiunea. Romanul înseamnă ficțiune. Iar ficțiunea, tehnic vorbind, înseamnă minciună.

— Este exact invers. Philip Roth găsise formula potrivită: „Romanul furnizează celui care îl inventează o minciună prin care el își exprimă indicibilul său adevăr".

— Da, dar…

Brusc, Fawles se satură de discuție.

— N-o să tranșăm problema în seara asta. Care-i cadoul meu?

— Credeam că nu-l vreți.

— Sunteți o pacoste afurisită!

— Cadoul meu este o poveste.

— Ce poveste?

Cu paharul de vin în mână, Mathilde se ridicase de la masă și se întoarse în living pentru a se instala în fotoliu.

— O să vă *spun* o poveste. Și după ce voi fi terminat de povestit, n-o să puteți face altfel decât să vă așezați la calculator și să începeți să scrieți.

Fawles scutură din cap.

— Nici măcar în vis.

— Punem pariu?

— Nu punem niciun pariu.

— Vă e frică?

— Nu de dumneata, în orice caz. Nu există niciun motiv care m-ar face să mă reapuc de scris și nu văd cum ar schimba această poveste situația.

— Pentru că vă privește. Și pentru că este o poveste care trebuie să aibă un epilog.

— Nu sunt sigur că vreau s-o aud.

— O să v-o spun totuși.

Fără a se mișca din fotoliu, Mathilde își întinse paharul gol înspre Fawles. El luă carafa cu Sain-Julien, se ridică să-i umple paharul și se lăsă apoi să cadă pe canapea. Înțelesese că lucrurile serioase abia începeau și că tot restul nu fusese decât pălăvrăgeală. Un preludiu pentru adevărata lor confruntare.

— Povestea debutează în Oceania chiar la începutul anilor 2000, se porni Mathilde. Un tânăr cuplu din regiunea pariziană, Apolline Chapuis și Karim Amrani, ajunge în Hawaii, după 15 ore de zbor cu avionul, pentru a-și petrece vacanța aici.

5
Purtătoarea de poveste

Nu există neliniște mai mare decât aceea de a purta în tine o poveste pe care n-ai spus-o încă.

Zora Neale HURSTON

2000

Povestea debutează în Oceania chiar la începutul anilor 2000.

Un tânăr cuplu din regiunea pariziană, Apolline Chapuis și Karim Amrani, ajunse în Hawaii, după 15 ore de zbor cu avionul, pentru a petrece aici o săptămână de vacanță. Abia sosiți, aceștia goliră minibarul din camera de hotel și căzură într-un somn adânc. A doua zi și în ziua următoare, profitară din plin de frumusețile insulei vulcanice Maui. Merseră în drumeții în mijlocul unei naturi protejate, admirară micile cascade și câmpurile înflorite, fumând jointuri. Făcură dragoste pe plajele cu nisip fin și închiriară o barcă privată pentru a observa balenele în largul orașului Lahaina. În a treia zi, în timp ce se inițiau în scufundarea subacvatică, aparatul lor foto căzu în ocean.

Cei doi scafandri experimentați care îi însoțeau încercară fără succes să le găsească aparatul. Apolline și Karim erau nevoiți să se resemneze: își pierduseră fotografiile de vacanță. Lucru de care uitară în aceeași seară, bând vreo 10 cocktailuri într-unul din numeroasele baruri de pe plajă.

2015

Dar viața e plină de surprize.

Mulți ani mai târziu, la 9.000 de kilometri depărtare, Eleanor Farago, o femeie de afaceri americană, zări un obiect înțepenit într-

un recif în timp ce făcea jogging pe plaja Baishawan, în regiunea Kenting, la sud de Taiwan.

Se întâmpla în primăvara anului 2015. Era ora 7 dimineața. Doamna Farago, care lucra pentru un lanț hotelier internațional, efectua un turneu în Asia pentru a vizita unele sedii ale grupului său. În ultima dimineață a sejurului, înainte de a lua avionul pentru New York, ea se dusese să alerge la „Baisha", un soi de Coastă de Azur locală. Înconjurată de coline, plaja avea un nisip fin și auriu, o apă translucidă, dar și câteva stânci care plonjau în mare. Acolo văzu Eleanor obiectul misterios. Alergă până la el, escaladă două stânci și se aplecă să-l scoată din recif. Era o husă etanșă în care se afla un aparat foto digital Powershot produs de firma Canon.

Ea nu știa încă – și, la drept vorbind, n-avea s-o știe niciodată –, dar aparatul tinerilor francezi plutise timp de 15 ani, în voia curenților și a obstacolelor, pe o distanță de aproape 10.000 de kilometri. Curioasă, americanca luă obiectul și, când se întoarse la hotel, îl puse într-o trusă de pânză, în bagajul ei de mână. Câteva ore mai târziu, luă avionul de pe aeroportul Taipei. Plecat la ora 12:35, zborul ei Delta Air Lines făcu escală la San Francisco, apoi ateriză la New York, pe aeroportul JFK, la ora 23:08, cu o întârziere de peste trei ore. Obosită și grăbită să ajungă acasă, Eleanor Farago își uită mai multe lucruri în compartimentul din fața scaunului său, printre care și aparatul foto.

*

Echipa însărcinată cu efectuarea curățeniei în avion recuperă trusa și o depuse la biroul de obiecte pierdute al aeroportului JFK. Trei săptămâni mai târziu, un angajat al acestui serviciu descoperi în trusă biletul de avion al doamnei Farago. După ce verifică datele,

acesta îi lăsă un mesaj pe robotul telefonic și îi trimise un e-mail la care Eleanor Farago nu răspunse niciodată.

Conform procedurii standard, biroul de obiecte pierdute păstră aparatul 90 de zile. La sfârșitul acestei perioade, el a fost vândut împreună cu mii de alte obiecte unei firme din Alabama, care se ocupa de zeci de ani de comercializarea bagajelor pe care nu le mai revendica nimeni de la companiile aeriene americane.

*

La începutul toamnei lui 2015, aparatul foto a fost, așadar, depozitat într-unul din rafturile de la Unclaimed Baggage Center, adică centrul de bagaje nerevendicate. Acest loc nu semăna cu niciun altul. Totul începuse în anii 1970, la Scottsboro, un orășel din comitatul Jackson, la 200 de kilometri nord de Atlanta. O modestă întreprindere familială avusese ideea de a încheia contracte cu companiile aeriene pentru a vinde bagajele rătăcite ai căror proprietari nu mai dădeau niciun semn. Afacerea mersese atât de bine, încât, de-a lungul anilor, centrul comercial devenise o veritabilă instituție.

În 2015, depozitele deținute de Unclaimed Baggage Center se întindeau pe aproape 4.000 de metri pătrați. Peste 7.000 de obiecte noi erau trimise în fiecare zi cu semiremorci din diferitele aeroporturi ale Statelor Unite în acest orășel pierdut în mijlocul pustietății. Curioșii veneau în număr mare din toate colțurile țării și chiar din afara ei: un milion de vizitatori se duceau acum în fiecare an în acel loc care era atât supermarket cu *discount*, cât și muzeu al curiozităților. Pe patru etaje, erau îngrămădite haine, calculatoare, tablete, căști audio, instrumente muzicale, ceasuri de mână. Fusese creat chiar și un mic muzeu în centrul magazinului unde erau

expuse piesele cele mai insolite adunate de-a lungul anilor: o vioară italienească datând din secolul al XVIII-lea, o mască funerară egipteană, un diamant de 5,8 carate sau o urnă conținând cenușa unei persoane decedate…

Așadar, pe rafturile acestui magazin ciudat ateriză aparatul nostru Canon Powershot. Protejat de trusa de pânză, rămase acolo, îngrămădit cu alte aparate foto, din septembrie 2015 până în decembrie 2017.

2017

În timpul vacanței de Crăciun din acel an, Scottie Mallone, de 48 de ani, și fiica lui, Billie, de 11 ani, doi locuitori din Scottsboro, se plimbau pe culoarele din Unclaimed Baggage Center. Prețurile practicate de magazin erau uneori și cu 80% mai mici decât cele ale articolelor noi, iar Scottie nu se scălda în bani. Deținea un garaj pe drumul care ducea la lacul Guntersville, în care repara atât mașini, cât și bărci.

De când îl părăsise nevasta, încerca s-o crească pe fiica lui cât mai bine cu putință. Julia își luase tălpășița într-o zi de iarnă, în urmă cu trei ani. Când el se întorsese seara acasă, găsise un bilet pe masa din bucătărie prin care, cu răceală, îi dădea vestea. Plecarea ei îi făcuse rău, bineînțeles – și durerea încă mai persista și astăzi –, dar nu fusese surprins. La drept vorbind, știuse întotdeauna că soția lui avea să plece într-o bună zi. Stă scris undeva, într-una din paginile cărții destinului, că rozele prea frumoase trăiesc cu obsesia că se vor ofili. Și această spaimă le face uneori să comită acte ireparabile.

— De Crăciun, aș vrea o trusă de pictură, te rog, tată, ceru Billie.

Scottie dădu din cap ca pentru a spune că era de acord. Urcară la ultimul etaj unde se aflau raioanele de cărți și de tot ceea ce avea legătură cu papetăria. Scotociră mai bine de un sfert de oră și găsiră o cutie drăguță cu tuburi de guașă, pasteluri cu ulei și două pânze

mici nefolosite. Bucuria fetei îi încălzi inima lui Scottie. Își permise să cumpere ceva și pentru el: un exemplar din *Poetul* lui Michael Connelly la prețul redus de 99 de cenți. Julia fusese cea care îi dezvăluise puterea magică a lecturii. Ea îi recomandase, multă vreme, cărțile care ar fi putut să-i placă: romane polițiste, istorice și de aventuri. Nu puteai fi întotdeauna captivat de poveste, dar, când găseai cartea potrivită, cea care era făcută pentru tine, când savurai detaliile, dialogurile, gândurile personajelor, atunci trăiai marea evadare. Da, ăsta era într-adevăr cel mai bun lucru. Mai bun decât Netflix, mai bun decât meciurile de baschet ale echipei Hawks și mai bun decât toate filmulețele alea tâmpite care circulau pe rețelele de socializare și te transformau în zombie.

În timp ce stăteau la coadă la casă, Scottie ochi un coș mare, metalic, în care erau adunate articole foarte ieftine. Scotoci în el și, din mulțimea de obiecte heteroclite, pescui o gentuță de pânză groasă. Conținea un antic aparat foto compact, al cărui preț afișat era de 4,99 dolari. După un moment de gândire, Scottie se lăsă tentat. Îi plăcea să mestereasc㠄 și să repare tot ce-i cădea în mână. De fiecare dată era ca un pariu pe care-l punea cu el însuși că va reuși. Căci, repunând în funcțiune tot felul de chestii vechi, stricate, avea mereu impresia că-și repară oarecum propria viață.

*

Ajungând acasă, Scottie și Billie hotărâră de comun acord că, deși nu era decât sâmbătă 23 decembrie, puteau să deschidă cadourile fără să mai aștepte ziua de Crăciun. În felul acesta ar avea la dispoziție tot weekendul pentru a se bucura de ele, Scottie având de lucru la garaj luni. Era frig anul acesta. Scottie îi prepară fetei o ceașcă de ciocolată caldă cu minibezele care pluteau ca o spumă la

suprafață. Billie puse muzică și-și petrecu după-amiaza pictând, în timp ce tatăl ei își citea romanul polițist bând, cu înghițituri mici, o bere rece.

Abia când se făcu seară – în timp ce Billie se apucase de gătit macaroane cu brânză –, Scottie deschise gentuța în care se afla aparatul. Observând starea carcasei etanș, bănui că aparatul foto stătuse fără îndoială în apă mai mulți ani. Avu nevoie de un cuțit crestat pentru a scoate protecția. Aparatul nu mai era în stare de funcționare, dar, după mai multe tentative, Scottie reuși să extragă cardul de memorie care nu părea deteriorat. Îl conectă la calculatorul său și reuși să copieze fotografiile pe care le conținea.

Scottie se uită la poze cu o oarecare tulburare. Senzația de a pătrunde în intimitatea unor oameni pe care nu-i cunoștea îl făcea să se simtă jenat, dar îi și trezea curiozitatea. Erau vreo 40 de imagini. Ultimele fotografii arătau un tânăr cuplu decadent într-un cadru paradiziac: plaje, apă turcoaz, o natură luxuriantă, instantanee submarine cu pești colorați. Într-una din ele, cei doi pozau în fața unui hotel. O fotografie făcută pe fugă, cu aparatul deasupra capului, un selfie *avant la lettre* cu *Aumakua Hotel* pe fundal. Din câteva clickuri, Scottie îl găsi pe internet: un hotel de lux din Hawaii.

Fără îndoială că acolo a fost pierdut aparatul, trebuie să fi căzut în ocean.

Scottie se scărpină în cap. Mai erau și alte poze pe cardul de memorie. Data și ora imprimate pe ele arătau că fuseseră făcute cu câteva săptămâni *înainte* de cele din Hawaii, dar nu se potriveau cu primele fotografii. Se vedeau în ele alte persoane, fără îndoială într-o altă țară și în alt context. Cui aparținuse acest aparat? Cu această întrebare în minte, Scottie se ridică din fața calculatorului pentru a merge să ia cina.

Așa cum îi promisese fiicei lui, își petrecură seara uitându-se la „filme de Crăciun care te bagă în sperieți" – în cazul de față, *Gremlins* și *The Nightmare Before Christmas.*

Stând în fața televizorului, Scottie continua să se gândească la ceea ce descoperise. Mai bău o bere, apoi încă una și adormi pe canapea.

*

Când se sculă a doua zi, era aproape ora 10. Puțin rușinat că dormise așa de mult, o găsi pe fiica lui „muncind" de zor în fața calculatorului.

— Vrei să-ți fac o cafea, tati?

— Știi că n-ai voie să intri singură pe internet! o certă el.

Vexată, Billie ridică din umeri și plecă îmbufnată în bucătărie.

Pe birou, alături de calculator, Scottie zări o hârtie veche pliată care semăna cu un bilet de avion electronic.

— Unde ai găsit ăsta?

— În gentuța de pânză, răspunse Billie arătând spre aceasta cu vârful nasului.

Scottie miji ochii pentru a citi informațiile de pe tichet. Era vorba de zborul Delta Air Lines care, în 12 mai 2015, plecase de la Taipei cu destinația New York. Pasagera era o oarecare Eleanor Farago. Scottie se scărpină în cap, înțelegea din ce în ce mai puțin despre ce era vorba.

— Eu știu ce s-a întâmplat, am avut timp să mă gândesc în timp ce tu dormeai tun! zise triumfal Billie.

Se așeză în fața calculatorului pentru a accesa harta globului pământesc pe care tocmai o descărcase de pe internet. Apoi, cu un stilou punctă micul teritoriu din mijlocul Pacificului.

— Aparatul foto a fost pierdut în Hawaii în anul 2000 de cuplul care făcea scufundări subacvatice, începu ea derulând ultimele poze găsite în aparat.

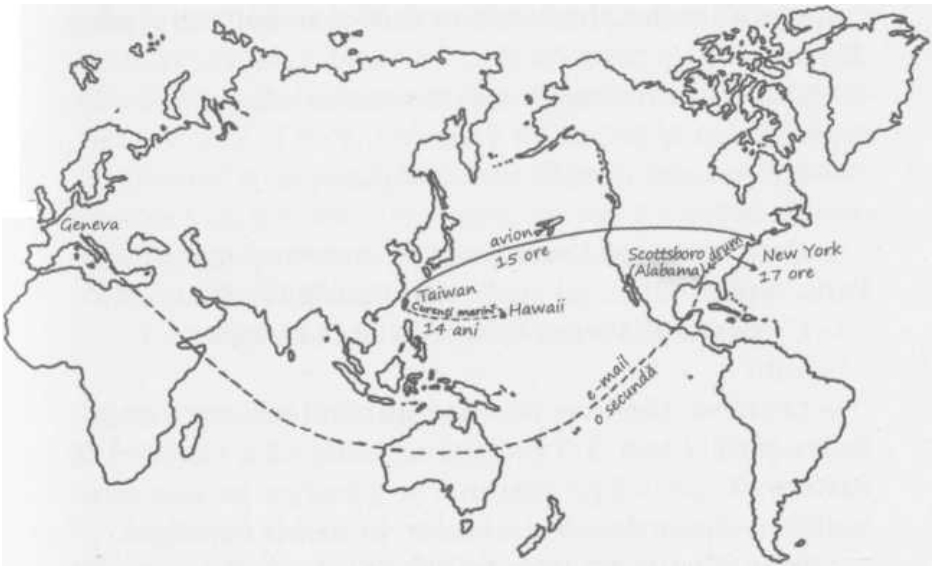

— Până aici, suntem de acord, încuviință tatăl ei, punându-și ochelarii.

Billie arătă spre biletul de avion în timp ce trasa o săgeată lungă peste ocean, din Hawaii către Taiwan.

— Apoi, aparatul foto a deviat, purtat de curenți, până pe coastele taiwaneze, unde a fost găsit de această femeie, doamna Farago.

— Care l-o fi uitat apoi în avion când s-a întors în Statele Unite?

— Afirmativ, răspunse Billie dând din cap. Și așa a fost trimis până la noi.

Cu minuțiozitate, fata completă schema cu o nouă săgeată până la New York, apoi cu o linie punctată până în orășelul lor.

Scottie era impresionat de capacitățile de deducție ale fiicei lui. Billie reconstituise o versiune aproape completă a acelui puzzle. Chiar dacă mai rămânea o parte de mister.

— După părerea ta, cine sunt oamenii din primele fotografii?

— Nu știu, dar cred că sunt francezi.

— De ce?

— Ceea ce se vede prin ferestre sunt acoperișurile din Paris, replică Billie. Iar acolo este Turnul Eiffel.

— Credeam că Turnul Eiffel este în Las Vegas.

— Tati!

— Glumesc, răspunse Scottie clătinând din cap și amintindu-și că într-o zi îi promisese Juliei că o s-o ducă la Paris și că această promisiune se pierduse în scurgerea zilelor, a săptămânilor și a anilor, în rutina cotidiană.

Se uită iar și iar la pozele *pariziene,* apoi la cele făcute în Hawaii. N-ar prea fi știut să spună de ce, dar era hipnotizat de înlănțuirea imaginilor. Ca și cum o dramă mocnea în spatele celor două secvențe. Ca și cum ascundeau un mister care trebuia dezlegat, demn de intrigile romanelor polițiste pe care le devora.

Ce putea face cu acele fotografii? N-avea niciun rost să meargă cu ele la poliție, dar o voce interioară îi spunea că trebuie să le arate cuiva. Poate unui jurnalist? Și, de preferință, unui jurnalist francez. Dar Scottie nu vorbea nicio boabă de franceză.

Îi mulțumi fetei lui care îi întindea o ceașcă de cafea neagră. Apoi se așezară amândoi în fața calculatorului. În următoarea oră, tatonând și tastând cuvinte-cheie pe motoarele de căutare, găsiră pe cineva care corespundea profilului stabilit: o jurnalistă franceză care-și făcuse o parte din studii la New York, unde obținuse un Master of Science degree la Universitatea Columbia. Se întorsese apoi în Europa și acum lucra la un cotidian elvețian.

Billie îi găsi adresa de e-mail pe site-ul ziarului și împreună, tată și fiică, redactară un mesaj în care explicau ce găsiseră și impresia lor că se aflau în fața unui mister. Pentru a da greutate afirmației, atașară o selecție de fotografii găsite în aparat. Apoi trimiseră mesajul ca și cum ar fi aruncat o sticlă în mare.

Jurnalista se numea Mathilde Monney.

ÎNGERUL CU PĂRUL DE AUR

Extras din emisiunea *Bouillon de culture*
Difuzată pe France 2 în 20 noiembrie 1998

[Un decor șic și minimalist: draperie de culoare crem, coloane antice, bibliotecă fictivă care dă impresia că este sculptată în marmură. În jurul unei măsuțe joase, invitații stau așezați în cerc în niște fotolii din piele neagră. Cu ochelari în formă de semilună pe nas, îmbrăcat cu o haină de tweed, Bernard Pivot aruncă o privire pe fișele lui din carton lucios înainte de a pune fiecare întrebare.]

Bernard Pivot: Suntem în mare întârziere, dar, înainte de a încheia, aș vrea să vă supun, domnule Nathan Fawles, tradiționalului chestionar al emisiunii. Prima întrebare: care este cuvântul dumneavoastră preferat?

Nathan Fawles: Lumină!

Pivot: Cuvântul pe care îl detestați?

Fawles: Voaierism, la fel de urât prin semnificația lui ca și prin sonoritate.

Pivot: Drogul preferat?

Fawles: Whisky-ul japonez. În special Bara No Niwa a cărui distilerie a fost distrusă în anii 1980 și care…

Pivot: Hei! Hei! Nu putem face publicitate pentru o marcă de alcool pe un canal al serviciului public! Întrebarea următoare: sunetul, zgomotul care vă place?

Fawles: Liniștea.

Pivot: Sunetul, zgomotul pe care îl detestați?

Fawles: Liniștea.

Pivot: Ah, ah! Înjurătura, cuvântul urât sau insulta favorită?

Fawles: Șleahtă de idioți.

Pivot: Nu sună prea literar!

Fawles: N-am știut niciodată ce e „literar" și ce nu. Raymond Queneau, de exemplu, folosește această expresie în *Exerciții de stil*: „După o așteptare infectă sub un soare infam, am urcat în cele din urmă într-un autobuz jegos în care se înghesuia o șleahtă de idioți."

Pivot: Bărbat sau femeie pentru a ilustra o nouă bancnotă?

Fawles: Alexandre Dumas, care a câștigat mult, apoi a pierdut totul, și care ne reamintea că banul este un servitor bun, dar un stăpân rău.

Pivot: Planta, copacul sau animalul în care v-ar plăcea să vă reîncarnați?

Fawles: Un câine, căci sunt adesea mai umani decât oamenii. Cunoașteți povestea câinelui lui Levinas?

Pivot: Nu, dar o să veniți să ne-o spuneți altă dată. Ultima întrebare: Dacă Dumnezeu există, ce v-ar plăcea să-L auziți că vă spune după ce veți muri?

Fawles: „N-ai fost perfect, Fawles… Dar nici eu!"

Pivot: Vă mulțumesc că ați venit, bună seara tuturor și… pe săptămâna viitoare.

[Muzică de generic final: The Night Has A Thousand Eyes, *interpretată la saxofon de Sonny Rollins.]*

6
Vacanța scriitorului

Un scriitor nu este niciodată în vacanță. Pentru un scriitor, viața constă fie în a scrie, fie în a se gândi să scrie.

Eugène IONESCO

Miercuri, 10 octombrie 2018

1.

Nu se luminase încă de ziuă. Fawles coborî cu precauție treptele, urmat de câinele lui. În sufragerie, masa din lemn brut era încă plină de resturile cinei din seara trecută. Cu pleoapele grele și mintea tulbure, scriitorul făcu ordine în cameră cu gesturi mecanice, într-un balet de du-te-vino între living și bucătărie.

Când termină, îi dădu de mâncare lui Bronco și își făcu un ibric mare de cafea. După noaptea pe care o petrecuse, i-ar fi plăcut să-și poată injecta o intravenoasă de cofeină care să-l ajute să iasă din nebuloasa prin care rătăcea.

Cu o cană de cafea fierbinte în mână, Fawles ieși pe terasă dârdâind de frig. Dungi mișcătoare, rozalii, se diluau în albastrul nocturn al pânzei celeste. Mistralul suflase toată noaptea și continua să mătură coasta. Aerul era uscat și înghețat, ca și cum, în câteva ore, vremea trecuse fără tranziție de la vară la iarnă. Scriitorul își trase în sus fermoarul de la puloverul său cu guler înalt și se așeză la o masă instalată într-un intrând al terasei. Un colțișor protejat de vânt și dat cu var alb, care ținea loc de patio.

Gânditor, Nathan derulă din nou filmul povestirii lui Mathilde, încercând să pună cap la cap bucățile într-o ordine coerentă.

Jurnalista fusese, așadar, contactată prin e-mail de un țărănoi din Alabama, care cumpărase un aparat foto vechi dintr-un supermarket care recicla obiecte uitate în avioane. Aparatul fusese probabil pierdut în anul 2000, în Pacific, de doi turiști francezi și fusese găsit după 15 ani pe o plajă taiwaneză. El conținea mai multe fotografii care, după cum sugera Mathilde, lăsau să se întrevadă perspectiva unei drame.

— Și ce era pe aceste fotografii? întrebase Fawles în timp ce tânăra făcea o pauză în povestirea ei.

Ea îl țintuise cu o privire scânteietoare.

— Asta-i tot pentru seara asta, Nathan. Veți afla urmarea poveștii mâine. Ne dăm întâlnire după-amiază în Golful Pinilor?

Mai întâi își închipuise că glumea, dar fata își golise paharul de Saint-Julien și se ridicase din fotoliu.

— Vă bateți joc de mine?

Ea își luase geaca de piele, își recuperase cheile mașinii lăsate în coșulețul de la intrare și îl scărpinase ușor pe cap pe Bronco.

— Mulțumesc pentru ciulama și pentru vin. Nu v-ați gândit niciodată să deschideți o pensiune? Sunt sigură că ați da lovitura.

Și părăsise casa mândră nevoie mare, refuzând să spună mai mult.

Veți afla urmarea poveștii mâine.

Chestia asta îl scosese din minți. Cine se credea, această Șeherezadă de doi bani? Vrusese să-și creeze micul ei suspans, să-l sfideze pe romancier pe propriul lui teren, să-i arate că era și ea în stare să provoace nopți albe celor care îi ascultau poveștile.

Înfumurată afurisită… Fawles luă o ultimă înghițitură de cafea și se strădui să-și păstreze calmul. Odiseea de lungă durată a aparatului foto digital era departe de a fi neinteresantă. Avea un oarecare potențial romanesc, chiar dacă, deocamdată, el nu-și dădea foarte bine seama unde putea să ducă. Și, mai ales, nu înțelegea de ce

Mathilde pretinsese că povestea îl privea *pe el?* Nu pusese niciodată piciorul nici în Hawaii, nici în Taiwan și cu atât mai puțin în Alabama. Dacă povestirea avea vreo legătură cu el, asta nu putea să reiasă decât din conținutul pozelor, dar niciunul dintre numele pe care ea le citase – Apolline Chapuis și Karim Amrani – nu-i trezea vreo amintire.

Totuși, simțea că toate astea nu erau lipsite de consecințe. În spatele acestei puneri în scenă se pregătea ceva mult mai grav decât un simplu joc de seducție literară. Ce naiba căuta fata asta? În tot cazul, pe termen scurt câștigase, căci el nu închisese un ochi toată noaptea. Se lăsase păcălit ca un răcan. Ba, mai rău, era pe punctul de a reacționa exact așa cum se aștepta ea s-o facă.

Ei, drăcie!… Nu mai putea să suporte situația. Trebuia să acționeze, să încerce să afle mai multe despre această fată înainte de a-l prinde în capcana pe care i-o pregătea. Crispat, Nathan își frecă una de alta palmele înghețate.

Era frumos că voia să ancheteze, dar n-avea nicio idee despre modul în care putea să o facă. Neavând internet, nu putea să facă investigații rămânând închis în casă, iar glezna țeapănă, umflată, dureroasă rămânea un adevărat handicap. Încă o dată, din reflex, a vrut să-l sune pe Jasper Van Wyck. Dar Jasper era departe. Ar putea face cercetări pe net pentru el, dar nu putea să fie brațul înarmat al contraatacului său împotriva lui Mathilde. Zadarnic întorsese problema pe toate părțile, era nevoit să admită că n-avea să iasă basma curată decât cerând ajutor. Avea nevoie de cineva descurcăreț, capabil să-și asume riscuri. Cineva care ar fi devotat cauzei lui și care n-ar pune o mie de întrebări.

Îi veni în minte un nume. Se ridică de pe scaun și se întoarse în living pentru a telefona.

2.

Ghemuit în fundul patului, tremuram din toate încheieturile. De ieri, temperatura scăzuse probabil cu vreo 10 grade. Înainte de a mă culca, mă gândisem să dau drumul la caloriferul de fontă din cămăruța mea, dar acesta rămăsese îngrozitor de rece.

Băgat sub pături, vedeam pe fereastră cum se luminează de ziuă, dar, pentru prima dată de când eram aici, nu-mi venea să mă scol din pat. Descoperirea cadavrului lui Apolline Chapuis și blocada hotărâtă de prefectură metamorfozaseră insula Beaumont. În numai două zile, micul paradis mediteraneean se transformase brusc într-o gigantică scenă a crimei.

Se terminase cu ospitalitatea, cu aperitivele vesele și cu bonomia obișnuită a locuitorilor. Până și vremea caldă se dusese naibii. Acum, neîncrederea domnea peste tot. Iar tensiunea crescuse și mai mult astăzi, când un săptămânal național titrase pe copertă „Secretele întunecate ale insulei Beaumont”. Cum se întâmplă adesea în genul acesta de dosar încropit în grabă, nimic nu era adevărat. Articolele erau un păienjeniș de informații neverificate și de rezumate înșelătoare care alimentau titluri și subtitluri incitante. Beaumont apărea când ca o insulă a milionarilor – în cazul în care nu era insula miliardarilor –, când ca un cuib de partizani furibunzi ai independenței pe lângă care naționaliștii din Corsica păreau mici copii. Membrii familiei Gallinari, discreții proprietari italieni, le hrăneau și ei fantasmele. Totul se întâmpla ca și cum fusese nevoie de această dramă pentru ca Franța să descopere existența acestui teritoriu. Cât despre jurnaliștii străini, nu rămâneau nici ei mai prejos și aveau o plăcere deosebită de a prelua zvonurile cele mai fanteziste. După aceea, organele de presă se copiau între ele, deformând și mai mult informațiile inițiale, apoi totul era tocat pe rețelele de socializare până se ajungea la un talmeș-balmeș pe cât de

mincinos, pe atât de aberant, care nu mai avea decât funcția de a genera *like*-uri și redistribuiri. Marea victorie a mediocrității.

Dincolo de spaima că insula adăpostește un potențial ucigaș, cred că asta îi scotea din minți pe locuitorii din Beaumont. Să-și vadă insula, pământul, viețile lor expuse astfel, în luminile sordide ale informației secolului XXI. Traumatismul lor era profund, alimentat de mantra pe care o repetau toți cei pe care îi întâlnisem: *nimic nu va mai fi niciodată ca înainte.*

Pe de altă parte, de la barca de pescuit la nave mai impozante, toată lumea deținea o ambarcațiune aici, iar interdicția de a se folosi de ea era trăită ca un arest la domiciliu. Polițiștii veniți de pe continent care patrulau în port erau văzuți ca niște invadatori. Această intruziune era cu atât mai insuportabilă cu cât, până în prezent, anchetatorii nu păreau să fi făcut mare lucru, în afară de a arunca oprobriul asupra locuitorilor din Beaumont. Făcuseră percheziții în puținele restaurante și baruri ale insulei, ca și în câteva magazine susceptibile de a poseda o cameră frigorifică sau un congelator de dimensiuni mari, dar nimic nu dădea de înțeles că aceste investigații fuseseră fructuoase.

Sunetul unei notificări primite pe telefon mă făcu să ies de sub pături. M-am frecat la ochi ca să văd ce se afișa pe ecran. Laurent Lafaury tocmai publicase două articole unul după altul. M-am conectat pe blogul lui. Prima postare era ilustrată cu o poză a feței lui tumefiate. Relata o agresiune a cărei victimă pretindea că fusese cu o noapte în urmă, în timp ce bea un pahar la barul restaurantului *Les Fleurs du Malt.* Un grup de clienți s-ar fi luat de el, reproșându-i că, prin postările de pe Twitter, alimentează psihoza de care începuse să fie cuprinsă insula. Lafaury își scosese telefonul ca să filmeze scena, dar, după spusele lui, Ange Agostini, polițistul municipal, îi confiscase aparatul, apoi îl lăsase pe patronul barului să-l caftească, în încurajările anumitor clienți. Jurnalistul anunța că are intenția de a

depune plângere și își termina relatarea invocând teoria „țapului ispășitor” popularizată de René Girard: orice societate sau comunitate în stare de criză va simți nevoia să identifice și să stigmatizeze niște țapi ispășitori ca să le pună în cârcă originea relelor pe care le îndură colectivitatea.

În privința acestei ultime constatări, Lafaury era lucid și nu se înșela. Jurnalistul își atrăgea ura oamenilor. El trăia în același timp momentul său de glorie, dar și un adevărat calvar. Credea în mod legitim că-și face meseria, în vreme ce o parte a insularilor considera că aruncă gaz pe foc. Insula căzuse în irațional și nu era imposibil să-ți imaginezi și alte izbucniri de furie a căror victimă putea să fie jurnalistul. Pentru a liniști spiritele și pentru ca situația să nu degenereze, ar fi trebuit să se ridice blocada, ceea ce prefectura nu părea încă dispusă să facă. Și, mai ales, ar fi trebuit să fie găsit cât mai repede autorul acestei crime atroce.

A doua postare a jurnalistului se referea la ancheta poliției și mai direct la personalitatea și povestea victimei.

Născută Apolline Mérignac în 1980, Apolline Chapuis a crescut în arondismentul VII din Paris. Ea a frecventat școala Sainte-Clotilde, apoi liceul Fénelon-Sainte-Marie. Timidă și sclipitoare, a intrat într-o clasă literară pregătitoare[6], dar în al doilea an, viața ei a luat o întorsătură brutală.

În timpul unei petreceri studențești, îl cunoaște pe Karim Amrani, un dealer mărunt care operează pe bulevardul La Chapelle, de care se îndrăgostește nebunește. Amrani și-a abandonat studiile de Drept din Nanterre. Este un vorbitor afectat, cam dezorientat, apropiat de ultra-stânga, care se visează Fidel Castro într-o zi și Tony Montana în ziua următoare.

De dragul lui, Apolline lipsește de la cursuri și se mută cu el într-o locuință ocupată ilegal în strada Châteaudun. Încet-încet, Karim

devine dependent de droguri. Are nevoie de tot mai mulți bani pentru a-și plăti dozele. În ciuda eforturilor făcute de familia ei ca s-o scoată din situația asta, Apolline se cufundă într-o viață marginală. Începe să se prostitueze, dar în curând banii pe care îi obține nu mai sunt de ajuns. Așa că devine complicea lui Karim și intră în lumea delincvenței. Urmează o serie de furturi, uneori cu violență, care culminează în septembrie 2000 cu jaful armat dintr-un bar PMU în apropiere de piața Stalingrad. Atacul decurge prost. Proprietarul opune rezistență. Ca să-l sperie, Karim trage cu un pistol cu alice de plumb (bărbatul își va pierde un ochi ca urmare a rănii). Apoi fură banii din casă și fuge la Apolline care îl așteaptă afară pe o motocicletă. O mașină a poliției îi repereză în cele din urmă și are loc o urmărire care se termină, din fericire fără victime, pe bulevardul Poissonnière, chiar în fața cinematografului Grand Rex. La finalul procesului, Karim este condamnat la opt ani de închisoare. Apolline scapă cu jumătate.

Bineînțeles… Îmi aminteam acum că anumite date mă uimiseră când intrasem pe site-ul ei, ca și când Apolline avusese o gaură mare în CV.

Timpul trece. Tânăra iese din închisoarea Fleury-Mérogis în 2003 și o ia pe calea cea bună. Își reia studiile la Bordeaux, apoi la Montpellier, se căsătorește cu Rémi Chapuis, fiul unui avocat local, de care va divorța peste câțiva ani fără să fi avut copii. În 2012, se întoarce la Bordeaux, înființează firma de oenologie și, într-un *coming out* tardiv, își dezvăluie orientarea sexuală – de altfel, una din fostele ei partenere este cea care îi semnalează dispariția la sediul poliției din Bordeaux.

La sfârșitul postării de pe blogul său, Lafaury scanase un vechi articol din *Le Parisien* care prezenta procesul lui *„Bonnie and Clyde* din piața Stalingrad”. O fotografie alb-negru o înfățișa pe Apolline

ca o fată înaltă și plăpândă, cu fața alungită, cu obrajii scofâlciți și ochii plecați. Karim era mai mic de înălțime, robust, puternic, cu un aer hotărât. Avea reputația de a fi brutal și violent când se afla sub influența stupefiantelor, dar comportamentul său din timpul procesului fusese *clean.* Neținând seama de părerea avocatului său, el încercase s-o reabiliteze cât mai mult posibil pe Apolline. O strategie care dăduse roade.

Terminând de citit postarea, mi-am zis că descoperirea trecutului criminal al lui Apolline Chapuis putea fi de natură să calmeze spiritele. Poate că uciderea ei n-avea nicio legătură cu Beaumont ori cu locuitorii săi. Poate că moartea ei avusese loc cine știe unde. M-am întrebat totodată ce făcuse Karim Amrani după ce ieșise din pușcărie. Se reapucase de jafuri? Încercase să reia legătura cu fosta lui complice? Oare într-adevăr el era cel care o influența în perioada aceea pe Apolline sau lucrurile erau mai complexe? M-am întrebat mai ales dacă era posibil ca, după 20 de ani, trecutul reprobabil al lui Apolline s-o ajungă din urmă ca un bumerang.

Am înhățat laptopul de la piciorul patului ca să-mi iau notițe pentru romanul meu. Începusem să scriu cu o zi în urmă, cu frenezie, paginile se umpleau singure. Nu știam dacă ceea ce scriam avea vreo valoare, dar știam că destinul mă adusese pe pista unei povești pe care cineva trebuia s-o spună. O poveste reală, mai tare decât ficțiunea și care, după cum presimțeam, se afla doar la început. De ce eram atât de convins că uciderea lui Apolline nu era decât vârful unui aisberg aflat încă în mare parte sub apă? Poate că febrilitatea oamenilor mi se părea suspectă, ca și cum insula avea un secret pe care nu era dispusă să-l dezvăluie. În tot cazul, devenisem definitiv un personaj de roman, ca în acele cărți interactive în care tu ești eroul, pe care le citeam când eram copil.

Această senzație avea să se accentueze și mai mult în minutul următor. Telefonul îmi sună și pe ecran se afișă un număr necunoscut, dar prefixul te făcea să te gândești la un post telefonic de pe insulă.

Când am răspuns, am recunoscut imediat vocea lui Nathan Fawles.

Îmi cerea să mă duc la el acasă.

Imediat.

3.

De data asta, Fawles nu mă mai primi cu împușcături, ci cu o ceașcă de cafea bună. Interiorul casei era așa cum mi-l imaginasem: auster și spectaculos, mineral și călduros în același timp. Casa perfectă pentru un scriitor. Îi vedeam cu ușurință pe Hemingway, Neruda sau Simenon scriind aici. Sau chiar pe Nathan Fawles…

Îmbrăcat în blugi, cu o cămașă albă și un pulover cu fermoar și guler înalt, îi dădea apă câinelui său, un golden retriever cu blana aurie. Fără pălăria și ochelarii săi de soare, puteam să văd în sfârșit cum arată cu adevărat. Sincer să fiu, nu îmbătrânise prea tare comparativ cu pozele de la sfârșitul anilor 1990. Fawles nu era foarte corpolent, dar degaja o adevărată forță. Fața îi era bronzată, iar ochii, limpezi ca apele translucide pe care le vezi în depărtare. Barba de trei zile și părul erau mai mult grizonante decât albe. Ceva imperceptibil și misterios emana din el. O forță gravă și solară în același timp. O strălucire sumbră de care nu știai dacă trebuia să te temi sau nu.

— Hai să ne așezăm afară, propuse el luând o servietă din piele uzată pusă pe un scaun Eames care trebuie că avea dublul vârstei mele.

L-am urmat pe terasă. Încă mai era un pic răcoare, dar soarele apăruse. În extremitatea stângă, acolo unde Fawles stătea de pază când îl întâlnisem prima oară, dalele lăsau locul unei întinderi de pământ bătătorit înainte ca stâncile să-și între în drepturi. Fixată în pământ sub trei pini mediteraneeni imenși, o masă cu picioare metalice era încadrată de două bănci din piatră.

Fawles mă invită să mă așez și luă loc în fața mea.

— O să intru direct în subiect, zise el uitându-se fix în ochii mei. Te-am chemat pentru că am nevoie de tine.

— De mine?

— Am nevoie de ajutorul tău.

— De ajutorul meu?

— Nu mai repeta ce spun. Este enervant. Am nevoie să faci ceva pentru mine, pricepi?

— Ce?

— Ceva important și periculos.

— Dar… dacă este periculos, eu ce primesc în schimb?

Fawles își puse geanta pe masa cu blat din ceramică în carouri.

— Câștigi ce se află în această servietă.

— Nu-mi pasă de ce aveți în geantă.

El ridică ochii la cer.

— Cum poți să spui că nu-ți pasă din moment ce nici măcar nu știi ce conține?

— Nu vreau decât să citiți manuscrisul meu.

Calm, Fawles deschise servieta pentru a scoate romanul pe care i-l aruncasem cu ocazia primei noastre întâlniri.

— L-am citit deja, băiete! zise el cu un surâs pe buze.

Îmi întinse manuscrisul romanului *Timiditatea crestelor*, vizibil încântat că mă păcălise.

Am început să dau paginile cu febrilitate. Erau pline de adnotări. Nu numai că Fawles îmi citise romanul, dar îl și corectase foarte serios, ceea ce-i luase un timp considerabil. Brusc, m-a cuprins o teribilă îngrijorare. Putusem să suport refuzurile editurilor și cuvintele condescendente ale unui imbecil precum Bernard Dufy, dar voi fi capabil să-mi revin după sarcasmul idolului meu?

— Cum vi s-a părut? am întrebat eu îngrozit.

— Sincer?

— Sincer. Este nul?

Sadic, Fawles luă o gură de cafea și nu se grăbi deloc să răspundă:

— Mai întâi, îmi place mult titlul, sonoritatea, simbolistica lui…

Nici nu mai respiram.

— După aceea, trebuie să recunosc că e bine scris…

Am răsuflat ușurat, chiar dacă știam că, pentru Fawles, „bine scris" nu era neapărat un compliment, ceea ce de altfel se grăbi să sublinieze:

— Aș spune chiar că este cam prea bine scris.

La rândul său, luă manuscrisul și îl răsfoi:

— Am observat că ai furat de la mine două-trei trucuri de scris. Ca și de la Stephen King, Cormac McCarthy și Margaret Atwood…

Nu știam dacă trebuia să răspund ceva. Zgomotul valurilor, sub faleză, urca până la noi cu o forță care îți dădea impresia că te afli pe puntea unui vapor.

— Dar nu e grav, reluă el, este normal să ai modele când debutezi, cel puțin asta dovedește că ai citit cărți bune.

Continuă să dea paginile pentru a-și revedea adnotările.

— Există răsturnări de situații, dialogurile sunt adesea bine realizate, uneori amuzante, și nu poți spune că te plictisești…

— Dar?

— Dar lipsește esențialul.

Ah da, totuși…

— Și ce este esențialul? am întrebat destul de vexat.

— Tu ce crezi?

— Habar n-am. Originalitatea? Ideile noi?

— Nu, puțin îmi pasă de idei, sunt peste tot.

— Mecanica poveștii? Adecvarea între o poveste bună și personaje interesante?

— Mecanica este o chestie de garajist. Iar ecuațiile, o chestie de matematician. Nu asta te va face să devii un bun romancier.

— Cuvântul potrivit?

— Cuvântul potrivit este util în conversații, zise el zeflemitor. Dar oricine poate folosi un dicționar. Gândește-te, ce este cu adevărat important?

— Important este ca romanul să placă cititorului.

— Cititorul este important, adevărat. Scrii pentru el, în privința asta suntem de acord, dar a încerca să scrii pe placul lui este cel mai bun mijloc de a-l face să nu te citească.

— Atunci, mă dau bătut. Ce este esențialul?

— Esențialul este seva care-ți irigă povestea. Cea care trebuie să te stăpânească și să te străbată ca un curent electric. Cea care trebuie să-ți ardă venele ca să nu mai poți face altceva decât să duci romanul până la capăt ca și cum viața ta ar depinde de acest lucru. Asta înseamnă să scrii. Asta va face ca și cititorul tău să se simtă captiv, cufundat, să-și piardă reperele și să se lase înghițit așa cum ai fost și tu.

Am digerat ceea ce îmi spusese, apoi m-am încumetat să-i pun o întrebare.

— Concret, care este problema scrisului meu?

— Este prea sec. Nu simt în el ceva palpitant. Și, mai ales, cel mai grav lucru e faptul că nu simt în el emoții.

— Există totuși!

Fawles clătină din cap.

— Emoții false. Artificiale, cele mai rele…

Își trosni degetele și își precizează gândul:

— Un roman este emoție, nu intelect. Dar ca să provoci emoții, trebuie mai întâi să le trăiești. Trebuie să simți fizic emoțiile personajelor tale. Ale *tuturor* personajelor: eroi și ticăloși deopotrivă.

— Asta înseamnă adevărata meserie de romancier? Să creezi emoții?

Fawles ridică din umeri.

— În orice caz, asta aștept *eu* când citesc un roman.

— Atunci când am venit să vă cer sfaturi, de ce mi-ați răspuns: „Fă altceva cu viața ta în loc să devii scriitor”?

Fawles oftă:

— Pentru că nu este o muncă pentru oamenii zdraveni la minte. Este o muncă pentru schizofrenici. O activitate care necesită o disociere mentală distrugătoare: ca să scrii, trebuie să fii în același timp în lume și în afara lumii. Înțelegi ce vreau să spun?

— Cred că da.

— Sagan găsise formula perfectă: „Scriitorul este un biet animal, închis într-o cușcă doar cu sine însuși”. Când scrii, nu trăiești cu soția ta, cu copiii tăi sau cu prietenii. Sau mai degrabă te prefaci că trăiești cu ei. Viața ta adevărată o petreci cu personajele tale timp de un an, doi ani, cinci ani…

Acum se înfierbântase.

— A fi romancier nu este o slujbă cu jumătate de normă. Dacă ești romancier, ești douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. N-ai niciodată vacanță. Ești mereu în gardă, mereu la pândă, gata să prinzi din zbor o idee, o expresie, o trăsătură de caracter ce ar putea să-ți hrănească un personaj.

Îi sorbeam cuvintele. Era grozav să-l auzi vorbind cu pasiune despre scris. Era acel Nathan Fawles pe care sperasem să-l găsesc venind pe insula Beaumont.

— Dar merită osteneala, Nathan, nu-i așa?

— Da, merită osteneala, răspunse el, lăsându-se luat de val. Și știi de ce?

De data asta, da, aveam impresia că știu:

— Pentru că, pentru o clipă, ești Dumnezeu.

— Exact. E aiurea ce spun, dar, preț de o clipă, în fața calculatorului tău, ești un demiurg care poate să facă și să desfacă destinele. Iar după ce ai cunoscut această euforie, nu există nimic mai excitant.

Ocazia era prea bună:

— Și atunci de ce v-ați oprit? De ce ați încetat să scrieți, Nathan?

Fawles nu mai spuse nimic și chipul i se înăspri. Ochii lui își pierdură strălucirea. Culoarea lor albastră deveni aproape bleumarin, ca și cum un pictor tocmai diluase în ei câteva picături de cerneală neagră.

— Fir-ar al dracu'…

Murmurate cu voce scăzută, cuvintele aproape că îi scăpaseră. Ceva se rupsese.

— Am încetat să scriu pentru că nu mai aveam forță, de-aia.

— Dar păreți în plină formă. Și, pe atunci, n-aveați decât 35 de ani.

— Îți vorbesc de forța psihologică. Nu mai aveam dispoziția spirituală, agilitatea mentală pe care o necesită scrisul.

— Din ce cauză?

— Asta este problema *mea,* răspunse el, punând la loc manuscrisul în servieta a cărei închizătoare făcu clic.

Și am înțeles că insolitul *master class* de literatură se terminase și că urma să trecem la altceva.

4.

— Bun, deci accepți să mă ajuți, da ori ba?

Sever, Fawles mă țintui îndelung cu privirea.

— Ce vreți să fac?

— Mai întâi, aș vrea să cauți informații despre o femeie.

— Cine?

— O jurnalistă elvețiană aflată pe insulă. O oarecare Mathilde Monney.

— Știu foarte bine cine este! am exclamat eu. Dar nu știam că e jurnalistă. A venit la librărie în acest weekend. Ba chiar a cumpărat toate cărțile dumneavoastră!

Informația îl lăsă rece pe Fawles.

— Ce vreți să știți despre ea, mai exact?

— Tot ce poți găsi: de ce se află aici, cum își petrece timpul, cu cine se întâlnește, ce întrebări le pune oamenilor.

— Credeți că încearcă să scrie un articol despre dumneavoastră?

Încă o dată, Fawles îmi ignoră întrebarea:

— După aceea, vreau să te duci acolo unde locuiește și să intri în camera ei…

— Și ce să-i fac?

— Nimic, tontălăule! Intri în camera ei când nu este acolo.

— Dar nu e legal…

— Dacă nu vrei să faci decât ceea ce este permis, n-o să fii niciodată un bun romancier. Și nu vei fi niciodată un artist. Istoria artei este istoria transgresiunii.

— Vă jucați cu cuvintele, Nathan.

— Ăsta este specificul scriitorului.

— Credeam că nu mai sunteți scriitor.

— Cine scrie o dată scrie viața toată.

— Cam slab ca citat pentru un premiu Pulitzer, nu?

— Tacă-ți fleanca!

— Bun, și ce-ar trebui să găsesc în această cameră?

— Nu știu exact. Fotografii, articole, material informatic…

Își mai turnă o ceașcă de cafea și o dădu pe gât dintr-o înghițitură, strâmbându-se.

— După aceea, vreau să intri pe internet și să aduni toate informațiile pe care le poți găsi despre Mathilde, apoi…

Îmi scosesem deja mobilul pentru a mă apuca de căutat, dar Fawles mă opri:

— Ascultă-mă mai întâi! Și nu-ți mai pierde timpul, fiindcă aici nu e nici wi-fi, nici rețea.

Am lăsat telefonul din mână ca un elev prins asupra faptului.

— Și mai vreau să faci cercetări despre două persoane: Apolline Chapuis și…

Am făcut ochii mari, întrerupându-l:

— Femeia asasinată?

Fawles încruntă din sprâncene.

— Ce tot spui?

După expresia feței, mi-am dat seama că scriitorul trăia într-o asemenea izolare, încât existența și circumstanțele dramei care agita insula Beaumont de mai multe zile nu ajunseseră până la el. L-am pus la curent cu tot ce știam: uciderea lui Apolline, cadavrul congelat, trecutul ei criminal alături de Karim Amrani, blocada asupra insulei.

Cu cât înșiram mai multe informații, cu atât vedeam stupoarea din ochii și de pe chipul lui. Neliniștea inițială, pe care o detectasem când ajunsesem la el acasă, lăsase locul spaimei și unei angoase palpabile care îi cuprinsese întreaga ființă.

Când am terminat de vorbit, Fawles era amețit. Avu nevoie de un moment pentru a-și reveni, dar, în cele din urmă, își recăpătă

stăpânirea de sine. Și, după o clipă de ezitare, îmi dădu la rândul său informații, încredințându-mi povestea pe care i-o spusese Mathilde cu o seară în urmă: incredibilul itinerariu al aparatului foto pierdut de Apolline și Karim. Pe moment, n-am înțeles mare lucru. Acumularea de fapte mă împiedica să fac legătura între ele. Aveam multe întrebări pentru Fawles, dar nu-mi lăsă timp s-o fac. Imediat ce-și termină povestirea, mă apucă de braț și mă însoți până la ieșire.

— Du-te și scotocește în camera lui Mathilde, *imediat!*

— Imediat, nu pot. Trebuie să fiu la postul meu, la librărie.

— Descurcă-te! strigă el. Și adu-mi informații!

Închise violent ușa după mine. Mi-am dat seama că situația era gravă și că aveam tot interesul să fac ce-mi ceruse Fawles.

7
În plin soare

Hic Sunt Dragones.
(Aici sunt dragonii.[7])

1.

Capul de sud-vest al insulei.

Mathilde Monney trânti portiera camionetei, porni motorul și întoarse pe drumul cu pietriș. Din exterior, casa în care era cazată jurnalista semăna cu o vilă rustică englezească. O căsuță în stil colombaj, cu acoperiș de paie, a cărei fațadă acoperită cu piatră de marmură era invadată de trandafiri cățărători. În spate, se întindea o grădină sălbatică ce se prelungea până la un pod vechi, în dublu arc, pe care se putea ajunge la peninsula Sfânta Sofia.

Nu mă dusesem decât de două ori pe coasta de sud. Prima dată, pentru a vedea mănăstirea din apropiere unde trăiau măicuțele benedictine, și a doua oară, împreună cu Ange Agostini, în ziua în care fusese găsit cadavrul lui Apolline aproape de Tristana Beach. Când debarcasem pe insulă, Audibert îmi explicase că, din punct de vedere istoric, această parte din Beaumont era locul de predilecție al anglofonilor. Ca dovadă că Mathilde se cazase la o bătrână irlandeză. Casa îi aparținea de mult timp lui Colleen Dunbar, o fostă arhitectă care își rotunjea veniturile închiriind camera de la primul etaj după modelul *bed & breakfast*.

Pentru a veni aici, renunțasem la bicicleta mea – făcusem pană întorcându-mă de la Fawles – și închiriasem un scooter electric din față de la *Ed's Corner* pe care-l ascunsesem într-un tufiș. Fusesem nevoit să negociez dur cu Audibert ca să-mi dea liber până la prânz.

Librarul era tot mai irascibil, ca și cum purta pe umerii lui toată nenorocirea lumii.

Așteptând ca drumul să fie liber, coborâsem pe stânci într-un loc unde acestea nu plonjau prea abrupt în mare. De la postul meu de observație, mă bucuram de frumusețea uluitoare a acestui colț sălbatic, nescăpând însă din ochi căsuța. Cu 20 de minute mai înainte, o văzusem pe bătrâna Dunbar plecând de-acasă. Fata ei venise s-o ia cu mașina pentru a o duce la cumpărături. Mathilde se pregătea să facă același lucru. Camioneta ei se îndepărtă de proprietate și o coti spre vest, un loc unde porțiunea de drum era netedă și rectilinie. Am așteptat să se îndepărteze ca să ies din ascunzătoarea mea și să escaladez stâncile pentru a mă îndrepta spre căsuță.

O privire rapidă în jurul meu și m-am liniștit. Nu exista niciun vecin pe aproape. Mănăstirea se afla probabil la mai bine de 100 de metri. Uitându-mă mai cu atenție, am distins trei-patru călugărițe care trebăluiau în grădina lor de legume, dar de cum am ocolit prin spatele casei, nu mai aveau cum să mă vadă.

Sincer să fiu, nu prea mă simțeam în largul meu la ideea de a face ceva interzis. Toată viața mea fusesem prizonier de bunăvoie al *sindromului elevului bun.* Eram singur la părinți, provenind din acea clasă de mijloc cu echilibru bugetar fragil. Părinții mei investiseră întotdeauna mult – timpul lor, energia, puținii bani pe care îi câștigau – pentru ca eu să-mi termin studiile și să ajung „un om de bine”. De foarte tânăr, mă străduisem să nu-i dezamăgesc și să evit prostiile. Iar această latură de *boy scout* devenise o a doua natură. Adolescența mea fusese un lung fluviu liniștit. Poate că fumasem vreo trei țigări în curtea școlii, în recreație, pe când aveam 14 ani, trecusem de două-trei ori pe roșu cu scooterul meu, înregistrasem

câteva filme porno de pe Canal+ și îi spărsesem nasul unui tip care mă placase dur la fotbal, dar cam asta era tot.

Același calm plat în timpul vieții mele de student. Mă îmbătasem de două ori, îi șutisem stiloul din lemn de salcâm exotic unui coleg de la școala de comerț și furasem un volum de Georges Simenon apărut în colecția Pléiade din librăria *L'Oeil Écoute* de pe bulevardul Montparnasse. De atunci, librăria se închisese și, de câte ori treceam prin fața magazinului de țoale care îi luase locul, mă întrebam dacă nu cumva contribuisem și eu cu ceva la falimentul ei.

Serios acum, nu fumasem niciodată joint și nici nu mă atinsesem de vreun drog – la drept vorbind, nici măcar n-aș fi știut cum să mi-l procur. Nu eram ahtiat după petreceri, aveam nevoie de opt ore de somn pe noapte și, de doi ani, lucram în fiecare zi, inclusiv în weekend și în vacanță, fie scriindu-mi cartea, fie în diverse slujbe temporare ca să-mi plătesc chiria. Într-un roman, aș fi putut întruchipa perfect personajul tânărului naiv și sentimental pe care ancheta și peripețiile aveau să-l călească.

Am înaintat deci spre intrare, încercând să par cât mai degajat. Toată lumea se jurase că la Beaumont oamenii nu-și încuie niciodată ușa. Am tras de clanță care a rămas însă complet blocată. Încă o legendă pe care locuitorii insulei o povesteau probabil turiștilor sau bieților creduli ca mine. Sau poate că descoperirea cadavrului lui Apolline la câțiva kilometri de aici o făcuse pe jurnalistă să fie mai neîncrezătoare.

Aveam să fiu nevoit să intru prin efracție. M-am uitat la ușa vitrată de la bucătărie, dar mi s-a părut dintr-o sticlă prea groasă ca să reușesc s-o sparg fără să mă rănesc. M-am întors în spatele casei. În depărtare, călugărițele păreau să fi plecat din grădina de legume. Am încercat să mă încurajez singur. Era de-ajuns să găsesc un geam mai puțin rezistent și să-l sparg cu o lovitură de cot. Pe o terasă

construită la repezeală, irlandeza instalase o biată masă din lemn de tec cenușie și trei scaune uzate complet de soare, ploaie și sare marină. Acolo, în spatele acestui salon de vară, am avut fericita surpriză să văd că una dintre batantele ușii de sticlă rămăsese deschisă. Era prea frumos ca să fie adevărat?

2.

Am intrat în camera de zi. Locul era calm și supraîncălzit. În aer plutea o mireasmă călduță și dulceagă de tartă cu mere și scorțișoară. Decorul era pe măsură: o splendoare de apartament aranjat în stil *british* cu o mulțime de lumânări, pleduri ecosez, draperii cu motive florale, tapiserii romantice și farfurii agățate pe pereți.

Mă pregăteam să urc la etaj, când am auzit un zgomot. M-am întors și am văzut un dog german care era pe punctul de a se năpusti asupra mea. Se opri la mai puțin de un metru, în postură de atac. Era un enorm ghem de mușchi, cu blană închisă la culoare și lucioasă, care îmi ajungea până la brâu. Cu urechile ridicate, mă fixa cu privirea lui amenințătoare scoțând niște mârâituri înspăimântătoare. Purta la gât un soi de medalie groasă, pe care era gravat numele său: *Little Max.* Un nume drăguț probabil, pe când avea două-trei luni, dar care în prezent nu mai părea foarte potrivit. Am vrut să bat în retragere, dar asta nu îl împiedică pe câine să se năpustească asupra mea. M-am ferit în ultimul moment și m-am repezit pe scară, urcând treptele câte trei deodată, simțind dulăul gata să-mi înfigă colții în picior. Făcând un efort, m-am propulsat în capul scării, am intrat în prima încăpere ce mi-a ieșit în cale și am închis ușa în urma mea, trântind-o literalmente în nasul câinelui.

În timp ce el sărea pe batantă cu lătrături furioase, mi-am tras sufletul și mi-am limpezit gândurile. Ce baftă pe mine – mă rog,

vorba vine, pentru că fusese cât pe ce să-mi pierd un picior –, mă aflam chiar în camera pe care o închiriase Mathilde.

Era un soi de garsonieră, cu grinzi aparente din lemn deschis la culoare, bântuită de fantoma Laurei Ashley[{8}]. Buchete de flori uscate erau aranjate pe piesele de mobilier patinate, revopsite în tonuri pastel, iar draperiile și cuvertura erau ornate cu motive campestre și bucolice. Dar Mathilde reconfigurase acel *bed & breakfast* într-o ciudată cameră de lucru. O perfectă *war room* dedicată unei obsesii: Nathan Fawles.

Fotoliul mic și jos din catifea roz gemea sub greutatea cărților și dosarelor. Masa principală fusese transformată în birou, iar frumoasa măsuță de toaletă cu oglindă, în suport pentru imprimantă. În timp ce Little Max continua să se agite în spatele ușii, m-am apucat să cercetez documentele.

Era clar că Mathilde Monney făcea o veritabilă anchetă asupra lui Fawles. Nu era niciun calculator pe masa ei de lucru, dar găseai aici zeci de articole printate subliniate cu Stabilo. Cunoșteam acele articole. Erau cele care apăreau întotdeauna când dădeai o căutare pe internet: aceleași interviuri vechi din anii 1990, realizate înainte ca Fawles să renunțe la scris, apoi cele două articole de referință, cel din *New York Times* din 2010, „The Invisible Man", și cel din *Vanity Fair*, ediția americană, apărut în urmă cu trei ani, „Fawles or False? (and Vice Versa)".

Mathilde făcuse, totodată, adnotări pe cele trei cărți ale scriitorului și printase numeroase fotografii ale lui Nathan. Mai ales capturi de ecran de la ultima lui participare la emisiunea lui Bernard Pivot, *Bouillon de culture.* Dintr-un motiv pe care nu-l știam, jurnalista făcuse gros-planuri cu… încălțările pe care le purta Fawles în timpul emisiunii. M-am uitat peste hârtii cu mai mare atenție. Conectându-se pe forumuri specializate, Mathilde credea că găsise

modelul exact: ghete Weston „Cambre 705” maro, din piele de vițel, cu elastic pe lateral.

M-am scărpinat în cap. Ce însemnau toate astea? Jurnalista nu se pregătea să scrie un al nu știu câtelea articol despre ascetul de pe insula Beaumont. Ancheta pe care o făcea despre Fawles semăna cu o investigație polițienească. Dar care erau motivele ei?

Deschizând dosarele cartonate care stăteau grămadă pe fotoliul mic și jos, am făcut o altă descoperire: niște fotografii făcute cu teleobiectivul ale unui bărbat care apărea în diferite locuri. Un magrebian de vreo 40 de ani, în tricou și geacă de blugi. Am recunoscut imediat decorul: departamentul Essonne, mai exact orașul Évry. Era imposibil să te înșeli. Catedrala cu arhitectură contestată, centrul comercial Évry 2, parcul Coquibus, esplanada gării Évry-Courcouronnes. În ultimul meu an la școala de comerț, avusesem o iubită care locuia aici. Joanna Pawlowski. A treia clasată la concursul Miss île-de-France 2014. Cel mai frumos chip pe care ți-l poți imagina. O poloneză blondă cu ochi mari și verzi, de o delicatețe și o grație extraordinare în fiecare gest. O însoțeam adesea după cursuri. În timpul traseului interminabil – trenul RER D de la Gara de Nord până la Évry –, încercam să o convertesc la religia lecturii. Îi oferisem cărțile mele preferate – *Romanul neterminat, Husarul de pe acoperiș, Belle du Seigneur* – dar nu se întâmplase nimic. Joanna avea fizicul unei eroine romantice, dar numai romantică nu era. Eu eram visător, ea era prozaică. Ea era ancorată deplin în realitatea lucrurilor, în timp ce teritoriul meu era cel al sentimentelor. Mă părăsise și, în același timp, renunțase la studii pentru a merge să lucreze în magazinul de bijuterii al unei galerii comerciale. După șase luni, mă invita la o cafea pentru a mă anunța că se căsătorește cu Jean-Pascal Péchard – zis JPP –, unul din responsabilii de raion ai hipermarketului din același centru comercial. Poemele pe care

continuasem să i le scriu nu cântăriseră prea mult în fața pavilionului din Savigny-sur-Orge pe care JPP îl cumpărase, îndatorându-se pentru 25 de ani. Pentru a-mi consola vanitatea rănită, îmi spusesem că într-o bună zi va regreta, când mă va auzi vorbind despre primul meu roman în *La Grande Librairie.* Până una-alta, chestia asta mă demoralizase puternic. De câte ori mă gândeam la Joanna sau mă uitam la vreo fotografie de-ale ei pe telefonul meu, îmi trebuia ceva timp să admit că delicatețea trăsăturilor ei n-avea nimic de-a face cu delicatețea spiritului ei. De altfel, de ce ar fi legate cele două? Era o falsă evidență pe care trebuia s-o ancorez ca atare în creierul meu pentru a evita alte decepții.

Un lătrat al dogului în spatele ușii mă smulse din gânduri și îmi aminti urgența situației. M-am cufundat din nou în cercetarea fotografiilor. Erau datate 12 august 2018. Cine le făcuse? Un polițist, un detectiv particular, însăși Mathilde? Și, mai ales, cine era acest bărbat? Deodată, într-o poză în care i se vedea mai bine privirea, l-am recunoscut: era Karim Amrani. Cu 20 de ani – și cu tot atâtea kilograme – în plus.

După șederea în închisoare, fostul delincvent din bulevardul La Chapelle se stabilise, după toate aparențele, în Essonne. În alte fotografii, apărea vorbind cu niște mecanici, intrând și ieșind dintr-un service auto al cărui șef sau proprietar era. Se cuminți se și el ca și Apolline? Și, la rându-i, viața îi era amenințată? N-aveam nici timpul, nici elementele necesare pentru a răspunde la aceste întrebări. Am ezitat să iau cu mine acele documente. Ca să nu las urme ale trecerii mele, m-am decis într-un final să le fotografiez cu telefonul pe cele mai importante.

Întrebările continuau să se învălmășească în capul meu. De ce Mathilde se interesa de Amrani? Fără îndoială, din cauza poveștii cu aparatul foto, dar care era legătura cu Fawles? În speranța de a o

descoperi, înainte de a pleca, am făcut o percheziție mai amănunțită în cameră și în baie. N-am găsit nimic sub saltea, în sertare sau dulapuri. Am ridicat capacul rezervorului de apă al WC-ului pentru a mă uita în interior și am încercat parchetul cu piciorul: nu era stabil în toate locurile, dar n-am găsit nicio scândură detașabilă care ar fi putut servi drept ascunzătoare.

În schimb, în spatele vasului de toaletă, una dintre plinte a sărit imediat ce am atins-o. Fără prea mari speranțe, m-am lăsat pe vine și am băgat mâna în fantă unde am găsit un teanc gros de scrisori legate cu un elastic. Chiar când voiam să le examinez, am auzit un zgomot de motor. Little Max încetă să mai latre la ușă și se năpusti în jos pe scări. Am aruncat o privire prin perdea. Colleen Dunbar și fiica ei se întorseseră deja. Având în vedere starea de urgență, am îndoit pachetul de scrisori și l-am băgat în buzunarul interior al bluzonului. Am așteptat ca femeile să dispară din câmpul meu vizual și am deschis fereastra cu ghilotină care dădea spre acoperișul unui garaj. De acolo am sărit pe peluză și, cu picioarele tremurânde, am traversat drumul alergând pentru a-mi recupera scooterul.

În timp ce porneam motorul, am auzit lătrături în spatele meu. Dogul german tocmai se năpustise pe urmele mele. Ciclomotorul electric s-a târât pe primii metri, abia atingând 40 la oră, dar o pantă bine-venită l-a făcut să prindă viteză, ceea ce mi-a permis să-i arăt degetul mijlociu câinelui pe care l-am văzut renunțând și întorcându-se acasă cu coada între picioare.

Fuck you, Little Max…

3.

Soarele ardea sus pe cer, ca și cum era din nou vară. Vântul devenise călduț și își pierduse forța. Îmbrăcată cu un șort din pânză și cu un tricou cu Blondie, Mathilde escalada stâncile cu ușurință.

Golful Pinilor era unul dintre locurile cele mai uimitoare ale insulei. O vale mică, adâncă și îngustă, săpată într-o stâncă de un alb orbitor.

Accesul la ea merita și necesita ceva eforturi. Mathilde își lăsase mașina pe platforma Plajei Undelor, apoi o luase pe cărarea scobită ca un labirint în granit. Îi trebuise mai bine de o oră pentru a ajunge în golf. Mai întâi aparent plat, drumul se întindea de-a lungul unei coaste abrupte și foarte zdrențuite, care oferea panorame pe cât de sălbatice, pe atât de fabuloase.

A urmat coborârea spre mare – o adevărată aventură. Ultimii metri erau cei mai dificili, căci plonjau abrupt, dar rezultatul merita într-adevăr riscul. Când ajungeai pe plajă, aveai senzația de sfârșit de lume și de paradis pierdut: o apă turcoaz, un nisip auriu, umbra pinilor și mireasma amețitoare a eucaliptților. Existau chiar și niște grote nu departe, dar accesul turiștilor era interzis.

În formă de semilună, protejată de vânt datorită falezelor de granit, plaja nu era foarte întinsă. În timpul lunilor iulie și august, te puteai simți uneori înghesuit din cauza afluenței de turiști, însă în această dimineață de octombrie, locul era pustiu.

La vreo 50 de metri în fața golfului, se ridica o insuliță minusculă, un vârf înălțat spre cer care purta numele de Punta dell'Ago. Vara, adolescenți temerari se amuzau s-o escaladeze cu picioarele goale, apoi plonjau în mare. Unul dintre ritualurile inițiatice ale insulei.

Cu ochelarii de soare la ochi, Mathilde privea fix orizontul. Chiar alături de acel pisc stâncos, Fawles aruncase ancora bărcii lui cu motor Riva. Elementele cromate și coca vopsită în maro-roșcat străluceau sub soarele după-amiezii. Mai că te-ai fi putut crede în Italia în perioada *dolce vita* sau într-un golf din Saint-Tropez din anii '60.

Îi făcu semn de departe, dar el nu dădea impresia că e dispus să acosteze pentru a o lua la bord.

Dacă nu vii tu la Lagardère…

În definitiv, avea pe ea costumul de baie. Își scoase șortul și tricoul, le împături și le puse în geantă, pe care o așeză la poalele stâncilor, neluând cu ea decât husa etanșă care îi proteja telefonul mobil.

Apa era rece, dar limpede. Înaintă în mare doi-trei metri, apoi plonjă fără să stea pe gânduri. O undă înghețată o străbătu prin tot corpul, dar se atenuă pe măsură ce își mișca brațele. Tânăra avea în vizor barca Riva. În picioare la volan, îmbrăcat cu un tricou polo bleumarin și cu niște pantaloni de culoare deschisă, Fawles o privea cu brațele încrucișate cum se apropie. Expresia feței lui, mascată de ochelarii de soare, era indescifrabilă. Când Mathilde ajunse la doar câteva lungimi de braț de barcă, el îi întinse mâna, dar păru să ezite două secunde înainte de a o ajuta să se cațăre pe ambarcațiune.

— Pentru o clipă, am crezut că o să încercați să mă înecați.

— Poate că așa ar fi trebuit, zise el, întinzându-i un prosop.

Ea se duse să se așeze pe bancheta îmbrăcată în piele albastru-turcoaz – celebrul acvamarin Pantone care dădea numele său bărcii.

— Ce primire! exclamă ea, frecându-și părul, gâtul și brațele.

Fawles veni lângă ea.

— N-a fost o idee prea inteligentă această întâlnire. Am fost obligat să-mi scot barca în ciuda blocadei.

Mathilde depărta brațele.

— Dacă ați venit înseamnă că ați fost curios să aflați continuarea poveștii mele! Adevărul are un preț!

Fawles era prost dispus.

— Vă amuză toată chestia asta? întrebă el.

— Bun, vreți să aflați urmarea poveștii sau nu?

— Doar nu credeți că o să vă implor! Vă doriți mai mult să mi-o povestiți decât îmi doresc eu s-o aud.

— Foarte bine. Cum vreți.

Ea simulă că plonjează înapoi în apă, dar el o prinse de braț.

— Terminați cu prostiile! Spuneți-mi ce era pe clișeele din aparatul foto.

Mathilde apucă de curea husa impermeabilă pe care o pusese pe scaun. Își activă telefonul, deschise aplicația Photo, dădu luminozitatea la maximum, apoi îi arătă lui Fawles pozele pe care le selecționase.

— Astea sunt ultimele fotografii care au fost făcute, datate iulie 2000.

Fawles se uită la ele, atingând ușor ecranul cu degetul. Era exact așa cum se aștepta. Fotografiile de vacanță din Hawaii ale celor doi infractori care pierduseră aparatul: Apolline și Karim merg la plajă, Apolline și Karim fac sex, Apolline și Karim se îmbată criță, Apolline și Karim fac scufundări.

Celelalte imagini pe care i le arătă Mathilde erau mai vechi, făcute cam cu o lună înainte. Fawles le derulă, iar acestea îl luară pe neașteptate ca un uppercut în stomac. Se vedea o familie de trei persoane în timpul unei petreceri de aniversare. Un bărbat, o femeie și fiul lor de vreo 10 ani. Era primăvară, luaseră cina pe terasă. Avea să se întunece în curând, dar cerul era încă roz. În spate, se distingeau niște copaci, apoi recunoșteai acoperișurile Parisului și chiar silueta Turnului Eiffel.

— Uitați-vă bine la băiețel, îi ceru Mathilde cu o voce încordată, alegând o fotografie în care băiețelul era în prim-plan.

Protejând ecranul telefonului de soare, Fawles se opri cu privirea asupra puștiului. Un chip vesel, ochi strălucitori în spatele unor ochelari cu ramă roșie, păr blond ciufulit, drapelul tricolor pictat pe

obraji. Purta un tricou albastru al echipei de fotbal a Franței și făcea cu degetele un V de la victorie. Părea blând, drăguț și haios.

— Știți cum îl chema? întrebă ea.

Fawles scutură din cap.

— Îl chema Théo, zise ea. Théo Verneuil. Își sărbătorea a 11-a aniversare în acea seară. Era duminică, 11 iunie 2000, seara primului meci al echipei Franței din Campionatul European de Fotbal.

— De ce îmi arătați asta?

— Știți ce i s-a întâmplat? La aproximativ trei ore după ce a fost făcută poza asta, în aceeași seară, Théo a fost ucis cu un glonț în spate.

4.

Fawles nici nu clipi. Atinse ecranul pentru a examina mai cu atenție fotografiile cu părinții puștiului. Tatăl lui, un bărbat de vreo 40 de ani, cu ochi pătrunzători, ten bronzat și bărbie voluntară, întruchipa o oarecare siguranță, o dorință de a acționa și de a merge înainte. Mama, o femeie frumoasă cu un coc sofisticat, era mai retrasă.

— Știți despre cine este vorba?

— Da, este familia Verneuil. S-a vorbit suficient de mult despre acest caz pe atunci, ca să-mi amintesc.

— Și ce anume vă amintiți mai exact?

Mijind ochii, Fawles își scarpină cu palma barba nerasă.

— Alexandre Verneuil era o figură a medicinei umanitare cu orientare politică de stânga. Făcea parte din al doilea val de *french doctors.* Scrisese câteva cărți și dădea uneori interviuri în presă pentru a vorbi de bioetică sau de ingerință umanitară. Din câte-mi amintesc, a fost asasinat la el acasă împreună cu soția și fiul lui, chiar

în momentul în care marele public începea cu adevărat să-l cunoască.

— Pe soția lui o chema Sofia, precizează Mathilde.

— Asta nu-mi mai aminteam, zise el îndepărtându-se de banchetă. Dar îmi amintesc foarte bine că mai ales circumstanțele acestor crime au șocat oamenii. Asasinul – sau poate asasinii – a intrat în apartamentul familiei Verneuil și a masacrat toată familia, fără ca ancheta să poată stabili vreodată mobilul acestor crime și numele vinovatului sau vinovaților.

— În privința mobilului, s-a crezut mereu că a fost furtul, nuanță Mathilde, înaintând spre prora bărcii. Au fost date dispărute ceasuri de mână de valoare și niște bijuterii, precum și… un aparat foto.

Fawles începea să înțeleagă.

— Deci asta este teoria dumneavoastră: credeți că i-ați găsit pe asasinii familiei Verneuil grație acestor fotografii? Credeți că Chapuis și Amrani au ucis familia Verneuil pentru un simplu furt? Că au ucis un puști pentru câteva fleacuri?

— Are logică, nu? A mai fost o spargere în imobil în aceeași seară, la etajul de deasupra. A doua e posibil să fi luat o întorsătură urâtă.

Fawles se irită.

— N-o să refacem ancheta astăzi, noi amândoi!

— Și de ce nu? Pe atunci, Apolline și Karim au comis o groază de spargeri. El era drogat până-n măduva oaselor. Aveau nevoie de bani lichizi tot timpul.

— În pozele din Hawaii, n-am impresia că este foarte drogat.

— Cum ar fi putut să ia aparatul foto dacă nu l-ar fi furat?

— Uite ce e, mă doare-n cot de cazul ăsta și nu văd ce legătură are cu mine.

— Apolline a fost descoperită țintuită de un copac la câteva sute de metri de aici! Nu vedeți că afacerea Verneuil este pe punctul de a

ieși la iveală aici, pe insulă?

— Și ce așteptați de la mine?

— Să scrieți sfârșitul acestei povești.

Fawles lăsă să i se vadă exasperarea.

— Explicați-mi! De ce vă face așa mare plăcere să răscoliți povestea asta de demult? Totul pentru că un țărănoi din Alabama v-a trimis niște fotografii vechi pe e-mail? Vă simțiți brusc învestită cu o misiune?

— Absolut! Pentru că iubesc oamenii.

El o imită, forțând nota:

— „Iubesc oamenii." Ce tâmpenii! Auziți ce spuneți?

Mathilde contraatacă:

— Ceea ce vreau să spun este că nu sunt indiferentă la soarta semenilor mei.

Fawles începu să meargă de-a lungul și de-a latul bărcii.

— Dar, în acest caz, scrieți mai degrabă articole pentru a vă alerta „semenii" în privința schimbării climatice, a secării oceanelor, a dispariției animalelor sălbatice, a degradării biodiversității. Puneți-i în gardă împotriva flagelului manipulării informațiilor. Reintroduceți context, distanță, adăugați perspectivă. Găsiți subiecte despre școli și spitale publice care sunt într-o situație critică, despre imperialismul marilor multinaționale, despre situația din închisori și…

— Bine, Fawles, am prins ideea. Mersi pentru lecția de jurnalism.

— Faceți ceva util, ce naiba!

— Să faci dreptate morților este util.

El se opri brusc și o amenință cu degetul arătător.

— Morții sunt morți. Și, acolo unde sunt, puțin le pasă de articolașele dumneavoastră, credeți-mă. Cât despre mine, nu voi

scrie NICIODATĂ niciun rând despre povestea asta. Și despre nicio alta, de altfel.

Exasperat, Fawles se îndepărtă pentru a se așeza la postul de pilotaj. În spatele parbrizului format Cinemascop, el se cufundă în contemplarea liniei orizontului, ca și cum își dorea cu ardoare să fie și el la mii de kilometri de locul în care se afla.

Mathilde reveni cu insistență, punându-i sub nas telefonul pe al cărui ecran era poza lui Théo Verneuil.

— Găsirea celor vinovați de trei crime, dintre care uciderea unui copil, vă lasă rece?

— Da, fiindcă nu sunt polițist! Vreți să redeschideți o anchetă de acum aproape 20 de ani? Dar cu ce drept? Nu sunteți judecător, din câte știu eu.

El se făcu că se lovește cu palma peste frunte.

— Ah da, era să uit, sunteți jurnalistă. E și mai rău!

Mathilde ignoră atacul.

— Vreau să mă ajutați să descâlcesc ițele acestei povești.

— Detest metodele dumneavoastră mizerabile și tot ce reprezentați. Când mă aflam într-o situație vulnerabilă, mi-ați răpit câinele pentru a intra în legătură cu mine. O să mi-o plătiți, urăsc acest gen de oameni.

— Asta… cred c-am înțeles-o. Și mai lăsați-mă cu potaia! Eu vă vorbesc de un copil. Dacă puștiul ăsta ar fi fost al dumneavoastră, ați vrea să știți cine l-a ucis.

— E un raționament stupid. Eu nu am copii.

— Nu, desigur, nu iubiți pe nimeni! Ah, ba da, vă iubiți personajele, micuțele ființe de hârtie ieșite direct din mintea dumneavoastră. E mult mai confortabil.

Ea se lovi cu palma peste frunte.

— De fapt, nu! Nici măcar! Fiindcă Domnul mare scriitor a decis să nu mai scrie. Nici măcar o listă de cumpărături, nu-i așa?

— Cărați-vă naibii de-aici, sunteți nebună! Hai, ștergeți-o de-aici!

Mathilde nu se clinti din loc.

— Nu facem aceeași muncă, Fawles. A mea este să scot adevărul la iveală. Nu mă cunoașteți. Voi reuși. Voi merge până la capăt.

— Faceți ce vreți, mi se rupe, dar nu mai veniți niciodată să dați târcoale casei mele.

Ea îl amenință, îndreptând la rându-i degetul arătător spre el.

— Oh, ba da, voi reveni, vă dau cuvântul meu. Voi reveni și, data viitoare, veți fi *obligat* să mă ajutați să pun punct acestei povești. Obligat să vă confruntați cu… cum i-ați zis? Ah da, *indicibilul adevăr.*

De data asta, Fawles explodă și se repezi spre Mathilde. Barca se legănă și tânăra scoase un țipăt. Cu toată forța de care era în stare, Fawles o ridică și o aruncă în mare cu telefonul ei mobil cu tot.

Tunând și fulgerând, porni motorul bărcii sale Riva și o luă spre *Crucea Sudului.*

8
Fiecare persoană este o umbră

> O *persoană […] este o umbră în care nu putem pătrunde niciodată, […] o umbră în care ne putem rând pe rând imagina, cu tot atâta verosimilitate, cât strălucesc ura și iubirea.*
>
> Marcel PROUST

1.

După expediția mea furtunoasă în casa lui Colleen Dunbar – care se terminase prin confruntarea cu Little Max din care ieșisem victorios –, mă întorsesem în oraș unde găsisem refugiu la una din mesele restaurantului *Les Fleurs du Malt.* Evitasem aglomerația terasei pentru a mă retrage înăuntru, lângă o fereastră dublă de unde se vedea marea. Cu o ciocolată caldă în față, citisem și răscitisem scrisorile furate din camera lui Mathilde. Erau toate scrise de aceeași persoană și inima îmi tresăltase când recunoscusem scrisul, cu litere înclinate și subțiri, al lui Nathan Fawles. N-avusesem nicio îndoială, căci văzusem pe internet mai multe pagini scanate după manuscrisele romanelor lui. Pe unele dintre ele le donase bibliotecii municipale din New York.

Erau vreo 20 de scrisori de dragoste, fără plicuri, trimise din Paris sau din New York. Numai unele erau datate, într-un interval de timp cuprins între aprilie și decembrie 1998. Erau semnate „Nathan" și adresate unei femei misterioase al cărei nume nu era menționat. Majoritatea începeau cu „Dragostea mea", dar, într-una dintre ele, Fawles făcea referire la litera „S", inițiala prenumelui ei.

Mă oprisem din citit de mai muie ori. Puteam oare să parcurg aceste scrisori fără a fi pedepsit, pătrunzând astfel în intimitatea lui

Fawles fără a fi fost autorizat s-o fac? Totul în mine striga că nu, nu aveam dreptul. Dar această dilemă morală nu rezistase în fața curiozității mele și a impresiei că citesc un document nu doar unic, dar și fascinant.

Literară și în același timp sentimentală, această corespondență contura portretul unui bărbat îndrăgostit nebunește și al unei femei sensibile, incandescente și pline de viață. O femeie de care Fawles era pe atunci în mod clar separat, fără a se menționa ceva despre obstacolele care îi împiedicau pe cei doi amanți să se vadă mai des.

Văzute în ansamblu, scrisorile formau o operă de artă hibridă, amestec de schimb epistolar clasic, de poezie și de povestiri ilustrate prin mici desene în acuarelă magnifice, realizate în nuanțe de ocru. Nu era o conversație adevărată. Nu erau genul de scrisori în care povestești ce-ai făcut în timpul zilei ori ce-ai mâncat la ultima masă. Era un soi de imn închinat vieții și nevoii de a iubi, în ciuda durerii absenței, a nebuniei lumii și a războiului. Tema războiului impregna toate scrierile: lupta, suferințele, opresiunea, dar nu se înțelegea prea clar dacă Fawles făcea referire la un conflict armat real sau dacă era vorba de o metaforă.

În ceea ce privește stilul, textul era înțesat cu fulgurații, cu figuri de stil îndrăznețe, cu aluzii biblice. El dezvăluia o nouă fațetă a talentului lui Fawles. Muzicalitatea îmi amintea de Aragon și unele poeme de Elsa Triolet sau de Apollinaire „pe frontul armatei". Intensitatea anumitor pasaje mă ducea cu gândul la *Scrisorile portugheze*[9]. Perfecțiunea formei mă făcea chiar să mă întreb dacă nu cumva aceste scrisori erau un pur exercițiu literar. Această S. existase cu adevărat sau nu era decât un simbol? Întruchiparea obiectului unei iubiri. Ceva universal care le vorbea tuturor îndrăgostiților.

O a doua lectură îmi alungase această impresie. Nu, totul în acest text emana sinceritate, intimitate, pasiune, speranță, planuri. Chiar

dacă aceste elanuri erau, totodată, umbrite de o amenințare potențială care plana printre unele rânduri.

La a treia lectură, am avansat o altă ipoteză: S. era bolnavă. Acest război era cel pe care îl ducea o femeie împotriva bolii. Dar natura și elementele meteorologice jucau și ele un rol important în scrisori. Peisajele erau contrastante, precise și poetice în același timp. Fawles era asociat cu soarele și cu lumina Sudului sau cu cerul metalic newyorkez. S. era asociată cu ceva mai trist. Cu munți, cu un cer de plumb, cu temperaturi glaciale, cu „o noapte timpurie care se abate asupra tărâmului lupilor".

M-am uitat la ceasul de pe telefon. Îmi negociasem dimineața liberă cu Audibert, dar trebuia să-mi reiau postul la ora 14. Am parcurs scrisorile pentru ultima oară în ordine cronologică și o întrebare s-a impus cu evidență: mai existaseră oare și alte misive sau un eveniment pusese capăt brusc acestei atracții fizice și intelectuale? Mă întrebam mai ales ce femeie putuse să-i inspire lui Fawles sentimente atât de înflăcărate? Citisem aproape tot despre el, dar chiar și atunci când încă mai vorbea cu presa, Fawles nu lăsase niciodată să-i scape mare lucru despre viața lui privată. Îmi veni brusc o idee: și dacă Fawles era homo? Și dacă S. – *îngerul cu părul de aur* pe care îl descriau scrisorile – era un bărbat? Nu, ipoteza asta nu rezista în fața numeroaselor acorduri gramaticale care trimiteau la forma de feminin.

Telefonul meu vibră pe masă și o bulină clipi pe ecran, semnalând o serie de mesaje postate pe Twitter de Lafaury. Acesta dădea informații noi primite de la sursele lui. După ce făcuseră legătura între Apolline și Karim, anchetatorii merseseră cu investigațiile până în Essonne pentru a-l interoga pe fostul dealer. Niște agenți de la poliția judiciară de la sediul din Évry dăduseră buzna la el acasă, în cartierul Épinettes. Însă Karim nu numai că nu era acolo, dar vecinii

îi asiguraseră că nu mai știau nimic de el de vreo două luni. Nici angajații de la service-ul lui auto nu-l mai văzuseră, dar cum niciunul dintre ei nu iubea prea mult polițiștii, nimeni nu-i semnalase dispariția. Ultima postare a lui Lafaury dezvăluia că, în timpul percheziției, fuseseră găsite multe urme de sânge în locuință. Analizele erau în curs.

Am păstrat această informație îngrijorătoare într-un cotlon al minții pentru a mă întoarce la scrisorile lui Fawles. Le-am pus cu grijă în buzunarul de la geacă, apoi m-am ridicat pentru a merge la librărie. Intrarea mea prin efracțiune la Mathilde Monnay fusese fructuoasă. Acum, aveam în posesia mea un element biografic pe care foarte puțini îl cunoșteau. Dezvăluirea acestor documente extraordinare scrise de un scriitor mitic ar fi fără nicio îndoială o lovitură în lumea editurilor. La sfârșitul anilor 1990, cu puțin înainte de a-și anunța retragerea definitivă de pe scena literară, Nathan Fawles trăise o pasiune, o iubire care mătura și pârjolea totul în calea ei. Dar un eveniment necunoscut și înspăimântător pusese capăt acestei relații și frânsese inima scriitorului. De atunci, Fawles renunțase la viața lui, încetase să mai scrie și fără îndoială își împietrise inima pentru totdeauna.

Totul te făcea să crezi că această femeie, *îngerul cu părul de aur*, era cheia care dezlega secretul lui Fawles. Fața ascunsă a obscurității lui.

Enigmaticul său *rosebud*[{10}].

Oare pentru a-și recupera aceste scrisori și pentru a păstra secretul îmi ceruse Fawles să o cercetez pe Mathilde? Cum intrase jurnalista în posesia acestei corespondențe? Și, mai ales, de ce o ascundea ea în spatele unei plinte, așa cum ai ascunde bani sau droguri?

2.

— Nathan! Nathan! Trezește-te!

Era ora 9 seara. *Crucea Sudului* era cufundată în bezna cea mai profundă. După ce sunasem 10 minute fără să obțin niciun răspuns, mă hotărâsem să escaladez zidul de incintă. Înaintasem aproape pe bâjbâite prin întuneric fără a îndrăzni să aprind lanterna telefonului. Nu prea mă simțeam în largul meu. Mă gândeam că golden retrieverul o să sară pe mine – și avusesem deja o răfuială cu câinii pe ziua de azi –, dar bătrânul Bronco mă întâmpinase mai degrabă ca pe un salvator, conducându-mă până la stăpânul lui care zăcea la pământ pe terasă. Prăbușit pe dalele de piatră, scriitorul se ghemuise în poziție fetală, cu o sticlă goală de whisky lângă el.

În mod evident, Fawles se îmbătase criță.

— Nathan! Nathan! am strigat eu, zgâlțâindu-l.

Am aprins toate luminile exterioare. Apoi m-am întors la căpătâiul său. Avea respirația grea și sacadată. Încet-încet, am reușit să-l fac să-și recapete cunoștința, ajutat de Bronco care îl lingea pe față.

În cele din urmă, Fawles se ridică în picioare.

— Vă simțiți bine?

— Da, mă asigură el, ștergându-și fața cu antebrațul. Ce naiba cauți aici?

— Am informații pentru dumneavoastră.

Își masă tâmplele și pleoapele.

— Nenorocita asta de migrenă.

Am luat de jos sticla goală.

— Nu e de mirare după ce v-ați torpilat așa.

Era whisky Bara No Niwa, produs de o distilerie japoneză celebră care apărea în toate romanele lui Fawles. Firma își oprise producția în anii 1980. De atunci, raritatea sticlelor rămase făcuse ca prețul lor să fie exorbitant. Ce păcat să te îmbeți cu asemenea nectar!

— Spune-mi ce ai găsit la ziaristă.

— Ar fi mai bine să vă duceți să faceți un duș mai întâi.

Deschise gura ca să-mi spună să mă duc naibii, dar până la urmă ascultă de glasul rațiunii.

— Poate că ai dreptate.

Am profitat de faptul că s-a dus la baie, ca să explorez livingul. Nu-mi venea să cred că mă aflu în intimitatea lui Fawles. Ca și cum tot ce era legat de el avea o dimensiune solemnă. Între caverna lui Ali Baba și cea a lui Platon, *Crucea Sudului* avea pentru mine o aură impenetrabilă și misterioasă.

Prima dată când venisem aici, fusesem șocat de absența fotografiilor, a amintirilor, a tuturor acelor lucruri care ancorează un loc în trecut. Casa nu era rece, nicidecum, dar era cam impersonală. Singura fantezie, reproducerea la scară redusă a unei mașini sport. Un Porsche 911 gri-argintiu, striat cu linii albastre și roșii. Citisem într-un ziar american că Fawles avusese o mașină identică în anii 1990. Un model unic pe care constructorul german îl fabricase la comandă în 1975 pentru dirijorul Herbert von Karajan.

După living, am inspectat bucătăria și am deschis frigiderul și dulapurile. Am făcut ceai, o omletă, pâine prăjită și o salată verde. În același timp, am încercat să aflu de pe telefon noutăți despre anchetă, dar semnalul era îngrozitor de slab.

Pe blatul de lucru din bucătărie, alături de plita cu inducție, am reperat un tranzistor antic, exact cum avea bunicul meu. Am deschis radioul, care era pus pe muzică clasică, și am învârtit rotița de plastic pentru a încerca să prind un post de știri. Din păcate, am prins sfârșitul jurnalului de la ora 21 al RTL. Tocmai mă chinuiam să găsesc FranceInfo când Fawles a intrat în încăpere.

Se schimbase – cămașă albă, blugi, ochelari cu rame din carapace de broască țestoasă –, întinerise cu 10 ani și părea odihnit ca și cum dormise opt ore.

— La vârsta dumneavoastră, ar trebui s-o lăsați mai moale cu băutura.

— Tacă-ți fleanca!

Cu un semn din cap, îmi mulțumi totuși că pregătisem cina. Scoase două farfurii și niște tacâmuri pe care le aranjă față în față pe bar.

„Noi elemente în cazul crimei de pe insula Beaumont…", se anunța la radio.

Ne-am apropiat de aparat. Erau într-adevăr două știri. Iar prima era siderantă. Grație unui denunț anonim, Poliția Judiciară din Évry tocmai găsise cadavrul lui Karim Amrani undeva în pădurea Sénart. Starea de descompunere a cadavrului arăta că moartea survenise cu mult timp în urmă. Uciderea lui Apolline Chapuis devenea dintr-odată un caz mult mai complex. Dar în logica mediatică, ea avea să-și piardă în mod paradoxal singularitatea pentru a fi încorporată într-un ansamblu vast și mai puțin exotic (mediul banditismului, periferia pariziană…). Delocalizându-se în acest fel, cazul de pe insula Beaumont devenea, cel puțin provizoriu, cazul Amrani.

A doua informație transmitea următoarele: prefectul maritim se hotărâse în sfârșit să ridice blocada insulei. O decizie care, după FranceInfo, s-ar pune în aplicare începând de a doua zi de dimineață, ora 7. Fawles nu păru deosebit de afectat de aceste vești. Criza care îl cufundase în beție trecuse. Își mâncă porția de omletă povestindu-mi conversația pe care o avusese după-amiază cu Mathilde. Mă interesa ce-mi spunea. Eram prea tânăr ca să am vreo amintire legată de cazul Verneuil, dar mi se părea că auzisem vorbindu-se despre el într-una din acele emisiuni de radio sau de televiziune care reveneau asupra unor fapte diverse celebre. Egoist, vedeam în el o formidabilă materie romanescă, fără să înțeleg ce anume putuse să-l tulbure atât de mult pe Fawles.

— Și asta v-a adus într-o asemenea stare?

— Despre ce stare vorbești?

— Despre cea în care erați după ce v-ați trotilat cu whisky toată după-amiaza.

— În loc să vorbești despre ceva care te depășește, mai bine spune-mi ce ai aflat acasă la Mathilde Monney.

3.

Cu prudență, am început să-i povestesc despre ancheta pe care părea s-o facă Mathilde mai întâi despre Karim și apoi despre el însuși. Când am ajuns la povestea cu încălțările, păru realmente uluit.

— Fata asta-i țicnită… Asta-i tot ce-ai găsit?

— Nu, dar mi-e teamă că urmarea n-o să vă placă.

Îi stârnisem curiozitatea, dar asta nu-mi făcea nicio plăcere atât timp cât știam c-o să sufere.

— Mathilde Monnay avea în posesia ei niște scrisori.

— Ce scrisori?

— Niște scrisori de-ale dumneavoastră.

— Nu i-am scris niciodată nicio scrisoare!

— Nu, Nathan. Niște scrisori pe care i le-ați scris unei alte femei în urmă cu 20 de ani.

Am scos pachetul de misive din buzunarul gecii și l-am pus în fața lui, lângă farfurii.

Mai întâi, se uită la foile de hârtie fără a fi în stare să înțeleagă dacă erau într-adevăr reale. Îi trebui ceva timp pentru a îndrăzni să le deplieze. Apoi și mai mult timp, ca să înceapă să citească primele rânduri. Chipul îi era lugubru. Arăta mai mult decât stupefacție. Era ca și când Fawles tocmai văzuse o fantomă. Încet-încet, reuși să-și stăvilească tulburarea și să-și revină cât de cât în fire.

— Le-ai citit?

— Îmi pare rău, dar da. Și nu regret. Sunt sublime. De altfel, ar trebui să vă dați acordul pentru publicarea lor.

— Cred că e mai bine să pleci, Raphaël. Îți mulțumesc pentru ce ai făcut.

Vocea îi era macabră. Se ridică pentru a mă conduce, dar nu merse nici măcar până la ușă și mă concedie cu un semn vag din mână. Din prag, l-am privit cum înaintează cu pași greoi spre bar și își umple un pahar cu whisky, după care merge să se așeze în fotoliu. Apoi privirea i se tulbură, iar mintea îi fugi departe, în hățișul labirintic al trecutului și în durerea amintirilor. Nu-l puteam lăsa să facă asta.

— Opriți-vă, Nathan! Ați băut destul în seara asta! am zis întorcându-mă.

M-am proțăpit în fața lui și i-am luat paharul.

— Lasă-mă-n pace!

— Încercați să înțelegeți ce s-a întâmplat, în loc să vă înecați amarul în alcool.

Nefiind obișnuit să i se spună ce să facă, Fawles încercă să-mi smulgă paharul din mâini. Cum eu nu-i dădeam drumul, recipientul ne-a scăpat și s-a făcut țăndări.

Ne-am uitat unul la altul ca doi idioți. Nu aveam totuși aerul unor imbecili…

Refuzând să se lase umilit, Fawles apucă sticla de whisky și bău o gură direct din ea.

Făcu câțiva pași pentru a-i deschide ușa vitrată lui Bronco și profită de asta ca să iasă pe terasă și să se așeze într-un fotoliu de răchită.

— Cum de-a putut Mathilde Monney să recupereze aceste scrisori? se întrebă el cu voce tare. Este incredibil!

Pe chipul lui stupefacția lăsase loc îngrijorării.

— Cine este femeia căreia îi scriați, Nathan? am întrebat eu mergând după el afară. Cine este S.?

— O femeie pe care am iubit-o.

— Nu mă îndoiesc de asta, dar ce s-a întâmplat cu ea?

— A murit.

— Îmi pare sincer rău.

M-am așezat într-unul din fotoliile de lângă el.

— A fost asasinată cu sânge rece acum 20 de ani.

— De cine?

— De un ticălos de cea mai joasă speță.

— De-asta ați încetat să mai scrieți?

— Da, după cum am început să-ți explic azi-dimineață, am fost distrus de durere. M-am oprit pentru că nu mai eram în stare să găsesc acea unitate de spirit necesară scrisului.

Privi orizontul, de parcă ar fi căutat în el răspunsuri. Noaptea, când suprafața apei strălucea în lumina lunii, locul părea de-a dreptul feeric. Aveai sentimentul că ești singur pe pământ.

— A fost o greșeală să mă opresc din scris, continuă el ca și cum tocmai avusese o revelație. Scrisul îți structurează viața și ideile și, până la urmă, face ordine în haosul existenței.

De câteva clipe, o întrebare nu-mi dădea pace.

— De ce n-ați părăsit niciodată casa asta?

Fawles scoase un oftat lung.

— Fiindcă pentru femeia asta am cumpărat *Crucea Sudului.* S-a îndrăgostit de insulă în același timp în care s-a îndrăgostit de mine. Să rămân aici însemna fără îndoială să rămân cu ea.

Mii de întrebări îmi stăteau pe limbă, dar Fawles nu-mi dădu ocazia să i le pun.

— O să te duc cu mașina, zise el ridicându-se dintr-un salt.

— Este inutil, am venit cu scooterul. Mai bine duceți-vă să vă odihniți.

— Cum vrei. Ascultă-mă, Raphaël, trebuie să faci săpături în continuare pentru a afla ce urmărește Mathilde Monney. Nu-ți pot explica de ce, dar simt că minte. Ceva ne scapă.

Îmi întinse sticla de Bara No Niwa – care costa probabil cât chiria mea pe un an întreg – și am luat o înghițitură pentru drum.

— De ce nu-mi povestiți totul?

— Pentru că nu cunosc încă tot adevărul. Și pentru că ignoranța este un soi de scut.

— Tocmai dumneavoastră îmi spuneți asta? Că ignoranța e mai bună decât cunoașterea?

— Nu asta am spus și o știi prea bine, dar ai încredere în experiența mea: uneori, este mai bine să nu știi.

9
Moartea alor noștri

Durerile sufletești sunt incurabile, le descriem fără încetare în speranța de a reuși să construim o poveste care să le explice odată pentru totdeauna.

Elena FERRANTE

Joi, 11 octombrie 2018

1.

Era ora 6 dimineața. Nu se luminase încă de ziuă, dar am deschis larg ușa librăriei pentru a împrospăta aerul din magazin. Am inspectat fundul cutiei metalice de lângă birou care conținea cafea râșnită. Era goală. Mărturisesc că băusem vreo 10 cești în timpul nopții mele de studiu. Vechea imprimantă a lui Audibert era și ea pe punctul de a-și da sufletul. Folosisem ultimul cartuș de cerneală din depozit pentru a păstra o urmă scrisă a descoperirilor mele cele mai importante. Apoi prinsesem în piuneze documentele și fotografiile pe panoul mare de plută al librăriei.

Toată noaptea navigasem de pe un site pe altul în căutare de informații despre uciderea familiei Verneuil. Cercetasem arhivele on-line ale marilor ziare, descărcasem câteva cărți digitale și ascultasem extrase din vreo 10 fișiere audio. Te căptușeai repede cu virusul cazului Verneuil. Povestea era pe cât de tragică, pe atât de interesantă. La început, crezusem că-mi pot forma rapid o convingere proprie, dar, după o noapte de căutări, eram la fel de dezorientat. Mai multe lucruri făceau faptul divers bulversant. Unul dintre ele era că nu fusese niciodată identificat asasinul sau asasinii familiei Verneuil. Afacerea nu era totuși un obscur *cold case*

provincial din anii 1970, ci un veritabil carnagiu care avusese loc chiar în Paris, la trecerea în secolul XXI. Un masacru care privea familia unei persoane publice și a cărui anchetă fusese realizată de crema polițiștilor Franței. Erai mai aproape de Tarantino decât de Claude Chabrol.

Făcusem calculul: aveam șase ani când se întâmplase, deci nu-mi aminteam să fi urmărit informațiile despre caz. Dar eram sigur că auzisem vag vorbindu-se despre el mai târziu, poate în timpul studiilor sau, mai degrabă, în vreun episod din emisiunile *Faites entrer l'accusé* sau *L'Heure du crime.*

Născut în 1954 la Arcueil, de formație medic, specializat în chirurgie generală, Alexandre Verneuil începuse să-și dezvolte conștiința politică la liceu, în prelungirea lui Mai '68, după care se apropiase de tinerii susținători ai lui Michel Rocard și aderase la Partidul Socialist. După terminarea studiilor, lucrase la spitalul Salpêtrière, apoi la spitalul Cochin. Angajamentul politic se transformase în angajament umanitar. Parcursul său semăna cu cel al mai multor personalități din acea perioadă care evoluaseră la confluența societății civile, a umanitarismului și a lumii politice. Împreună cu Médecins du Monde sau Crucea Roșie franceză, Alexandre Verneuil se afla pe majoritatea fronturilor din anii 1980 și 1990: Etiopia, Afghanistan, Somalia, Rwanda, Bosnia… După victoria socialiștilor la alegerile legislative din 1997, fusese numit consilier la Sănătate în cabinetul Secretariatului de Stat de la Ministerul Cooperării, dar ocupase acest post doar câteva luni, preferând să se întoarcă pe teren, mai exact în Kosovo. Revenit în Franța la sfârșitul anului 1999, devenise director al Școlii de chirurgie de la AP-HP[{11}]. În paralel cu activitățile medicale, scrisese mai multe cărți reputate ca serioase, pe teme precum bioetica, dreptul de ingerință și excluderea socială. Figură respectată a umanitarismului,

Verneuil era totodată și un bun client al mass-mediei, care se dădea în vânt după latura lui de aventurier și după elocvența lui.

2.

Drama se petrecuse în seara de 11 iunie 2000, ziua primului meci al echipei de fotbal a Franței în Campionatul European. În seara aceea, Verneuil și soția lui, Sofia – un chirurg dentist al cărui cabinet de pe strada Rocher era unul dintre cele mai prospere din Paris –, sărbătoreau ziua de naștere a fiului lor Théo, care împlinea 11 ani. Familia locuia într-un frumos apartament din arondismentul XVI, pe bulevardul Beauséjour, la etajul al doilea al unui imobil din anii 1930, care oferea niște priveliști frumoase asupra Turnului Eiffel și asupra grădinii Ranelagh. Dintr-odată, fotografiile puștiului pe care le văzusem pe internet mă tulburaseră, deoarece mă făceau să mă gândesc la mine când eram de vârsta lui: mutră jovială, strungăreață, claie de păr blond și ochelari cu lentile rotunde, colorate.

La 18 ani de la producerea faptelor, înlănțuirea evenimentelor era încă subiect de controversă. Ce era sigur? Că în jurul orei 12:15 noaptea, niște polițiști ai brigăzii anticriminalitate (BAC 75 N), sunați de un vecin din imobilul alăturat, veniseră la familia Verneuil. Ușa apartamentului era deschisă. La intrare, polițiștii pășiseră peste cadavrul lui Alexandre Verneuil, care zăcea la pământ, cu fața desfigurată de un glonț tras de aproape. Soția lui, Sofia, fusese ucisă puțin mai departe, în pragul bucătăriei, cu un glonț chiar în inimă. Cât despre tânărul Théo, el fusese executat cu un glonț în spate și se prăbușise pe culoar. Oroare în stare pură.

La ce oră avusese loc carnagiul? Fără îndoială pe la 23:45. La ora 23:30, Alexandre își sunase tatăl pentru a discuta despre meciul de fotbal (victorie cu 3–0 a echipei Franței, generația Zidane, împotriva Danemarcei), închisese telefonul la 23:38. Vecinul dăduse alerta 20 de

minute mai târziu. După propria-i mărturisire, acesta întârziase să anunțe poliția deoarece, credea el, contextul festiv legat de sărbătorirea victoriei meciului îl făcuse probabil să confunde împușcăturile cu petarde.

Ancheta nu fusese realizată superficial. Alexandre era fiul lui Patrice Verneuil, un fost „polițist de elită", care fusese unul dintre șefii Poliției Judiciare pariziene și care, pe atunci, era încă funcționar de rang înalt în Ministerul de Interne. Investigațiile n-au făcut să se descopere mare lucru. Ele au pus în evidență faptul că, în aceeași noapte, avusese loc o spargere la al treilea și ultimul etaj al imobilului, la niște pensionari care se aflau în sudul Franței în momentul faptelor. Se constatase, de asemenea, dispariția bijuteriilor Sofiei Verneuil și a colecției de ceasuri de mână a soțului ei (membru lipsit de complexe al „stângii Rolex", medicul poseda cronometre de mare valoare, printre care un model Panda „Paul Newman", estimat la peste 500.000 de franci).

Intrarea în imobil era prevăzută cu o cameră de supraveghere, dar valorificarea imaginilor de pe ea n-a fost posibilă, întrucât obiectivul aparatului fusese deplasat pentru a nu filma decât peretele holului, fără a se ști cu certitudine dacă lucrul acesta era voit sau accidental – și nici dacă dura de câteva ore sau de câteva zile. Balistica identificase arma care servise masacrului: o pușcă de vânătoare cu pompă și țeavă ghintuită care trăgea cartușe de calibrul 12 (cele mai comune), dar care nu fusese găsită. Analiza tuburilor de cartuș nu dusese nici ea la stabilirea unei legături cu vreo armă înregistrată în alt caz. La fel pentru amprentele ADN, care aparțineau familiei sau nu se potriveau cu niciunul dintre profilurile înregistrate în baza de date. Și asta a fost tot. Sau aproape tot.

Cercetând aceste documente, realizasem că eram una dintre primele persoane care putea reveni asupra cazului luând în calcul

posibilul rol jucat de Apolline Chapuis și de Karim Amrani. Din acel moment, un scenariu imparabil se scria negru pe alb: cei doi infractori spărseseră mai întâi apartamentul gol al pensionarilor de la etajul al treilea, apoi coborâseră să-l viziteze pe cel de dedesubt. Poate credeau că toată familia e plecată. Dar Verneuil îi surprinsese. Intrând în panică, Apolline sau Karim deschisese focul – un cadavru, două cadavre, trei cadavre – după care furaseră ceasurile, bijuteriile și aparatul foto.

Ipoteza stătea în picioare. Toate articolele pe care le citisem despre „*Bonnie and Clyde* din piața Stalingrad" spuneau despre Karim că era violent. Nu ezitase să tragă în proprietarul barului PMU cu un pistol cu alice de plumb, ce-i drept, totuși bietul om își pierduse un ochi în povestea asta.

M-am întins pe scaun și am căscat. Înainte de a mă duce să fac un duș, mai aveam de ascultat un fișier: *Affaires sensibles,* o emisiune difuzată pe France Inter, consacrase unul dintre episoadele ei cazului Verneuil. Am încercat să deschid programul pe computerul meu, dar media playerul se învârtea în gol.

Fir-ar să fie, iar a căzut netul…

Se întâmpla tot timpul. Trebuia frecvent să urci la etaj și să repornești routerul. Dar acum aveam o problemă: era abia 6 dimineața și nu voiam să-l trezesc pe Audibert. Am decis totuși să-mi asum riscul și am urcat scara cu pași de lup. Librarul dormea cu ușa întredeschisă. Ajuns în sufragerie, am aprins lanterna telefonului și am făcut tot posibilul să mă strecor fără zgomot până la bufetul unde era așezat routerul. Am închis și am deschis din nou instalația, apoi m-am dat înapoi, încercând să nu fac parchetul să scârțâie.

M-a străbătut un frison. Venisem aici de nenumărate ori, dar, în mod ciudat, în semiobscuritate, încăperea mi se părea diferită. Am îndreptat lanterna spre rafturile bibliotecii. Alături de cărți din colecția Pléiade și coperți Bonet-Prassinos se aflau și câteva rame din

lemn. Intuiție? Instinct? Curiozitate? M-am apropiat pentru a contempla fotografiile de familie. În primul tablou, poze cu Audibert și soția lui Anita care, mi-o spusese de la prima noastră conversație, murise de cancer în urmă cu doi ani. Cuplul apărea la diferite vârste ale vieții. Căsătoria la mijlocul anilor 1960, apoi foarte repede cu un bebeluș în brațe care, în altă fotografie, se transformase într-o adolescentă bosumflată. La începutul anilor 1980, cuplul poza, numai zâmbet, în fața capotei unui Citroën BX; o călătorie în Grecia 10 ani mai târziu, o alta la New York înainte de prăbușirea turnurilor. Zile fericite a căror valoare n-o înțelegi decât după ce au dispărut. Dar ultimele două cadre au făcut să-mi înghețe sângele în vine. Două fotografii de familie în care am recunoscut alte chipuri.

Cele ale lui Alexandre, Sofia și Théo Verneuil.

Și cel al lui Mathilde Monney.

3.

Soneria telefonului îl scoase pe Nathan Fawles dintr-un somn intermitent și zbuciumat. Adormise în fotoliu, cu Bronco la picioarele lui. Scriitorul căscă, se ridică în picioare cu dificultate și se târî până la aparat.

— Da?

Vocea îi era stinsă, ca și cum coardele vocale îi ruginiseră în timpul nopții. Avea gâtul înțepenit, anchilozat, dându-i senzația că la cea mai mică mișcare avea să scârțâie.

Era Sabina Benoit, fosta directoare a mediatecii de la Casa Adolescenților.

— Nathan, știu că este devreme, dar întrucât mi-ați cerut să vă sun imediat ce am informații…

— Ați făcut bine, răspunse Fawles.

— Am obținut lista elevelor care au asistat la conferința dumneavoastră. De fapt, ați venit pentru două intervenții, una în 20 martie 1998, cealaltă în 24 iunie, același an.

— Și?

— Printre participante nu figurează nicio Mathilde Monney.

Fawles oftă, masându-și pleoapele. Oare de ce îl mințise jurnalista în această privință?

— Singura Mathilde care era acolo se numea Mathilde Verneuil.

Fawles simți că-i îngheață sângele în vine.

— Era fata bietului doctor Verneuil, continuă bibliotecara. Îmi amintesc bine de ea: drăguță, rezervată, sensibilă, inteligentă… Cine și-ar fi putut imagina pe-atunci nenorocirea care avea să se abată asupra ei…

4.

Mathilde era fiica lui Alexandre Verneuil și nepoata lui Grégoire Audibert! Izbit de această revelație, am rămas un minut în picioare, încremenit în noapte. Interzis. Șocat. Mi se făcuse pielea de găină.

Nu mai puteam rămâne acolo. Pe ultimele rafturi din bibliotecă, am găsit niște albume foto. Patru volume groase, cu coperți din pânză, aranjate pe decenii. M-am așezat turcește pe podea și, la lumina lanternei, am început să le răsfoiesc, privind imaginile, citind ici și colo adnotările. Esențialul a ceea ce am aflat se rezuma la câteva date. Grégoire și Anita Audibert avuseseră o singură fată, Sofia, născută în 1962, care se căsătorise cu Alexandre Verneuil în 1982. Din uniunea lor se născuseră Mathilde și Théo care, în copilărie, veniseră frecvent în vacanțe pe insula Beaumont.

Cum putuserăm, eu și Fawles, să ratăm așa ceva? Nu mi se păruse că articolele pe care le citisem spuneau ceva de existența lui Mathilde. Cum eram cu telefonul în mână, am dat o căutare ca să

verific, tastând cuvinte-cheie pe Google. Un articol disponibil în *L'Express* din iulie 2000 menționa că „în vârstă de 16 ani, fata cea mare a familiei nu se afla la Paris în seara dramei, întrucât repeta pentru examenul de bac la o prietenă din Normandia".

O mulțime de ipoteze mi se îngrămădeau în minte. Simțeam că tocmai făcusem un pas decisiv în anchetă, dar ansamblul consecințelor a ceea ce descoperisem încă îmi scăpa. Nu-mi venea să bat în retragere. Din locul în care mă aflam, auzeam sforăitul regulat al lui Audibert care dormea în camera de alături. Poate că îmi forțasem deja norocul la maximum. Dar poate că mai erau și alte secrete de dezgropat. Am riscat și am aruncat o privire în camera librarului. Lângă pat, pe un mic birou lipit de perete, un laptop era singura concesie făcută modernității. Exaltarea mă făcu să uit de prudență și să mă las ispitit. *Trebuia* să știu mai multe. M-am apropiat de birou și, aproape fără voia mea, mi-am simțit mâna înșfăcând laptopul.

5.

Întors la parter, m-am grăbit să cercetez conținutul calculatorului. Audibert nu era desigur la curent cu ultimele tehnologii, dar nu era nici atât de rămas în urmă pe cât îi plăcea să dea de înțeles. Calculatorul său era un vechi notebook VAIO de la sfârșitul anilor 2000. Eram aproape sigur că parola trebuia să fie aceeași cu cea a PC-ului librăriei. Mi-am încercat norocul și am constatat că… așa era.

Hard-diskul era aproape gol. Nu știam deloc ce caut, dar acum aveam convingerea că mai erau și alte informații de găsit. În puținele foldere de pe desktop, zăceau o versiune neadusă la zi a contabilității librăriei, câteva facturi, o hartă topografică a insulei Beaumont și niște fișiere PDF cu articole din ziare referitoare la trecutul infracțional al lui Apolline Chapuis și cel al lui Karim Amrani. Nimic

nou, le citisem deja. Asta arăta doar că Audibert făcuse aceleași cercetări ca mine. Am ezitat să scotocesc prin e-mailuri sau prin mesajele librarului. Audibert n-avea pagină de Facebook personală, dar crease una a librăriei care nu mai fusese activă de mai bine de un an. Cât despre arhiva foto a PC-ului, ea nu era foarte bogată, dar conținea trei albume al căror conținut avea să se dovedească exploziv.

Mai întâi, numeroase capturi de ecran de pe site-ul lui Apolline Chapuis, apoi, într-un alt fișier, fotografii făcute cu teleobiectivul în care apărea Karim Amrani plimbându-se prin Évry. Aceleași cu cele pe care le găsisem în camera lui Mathilde. Dar surprizele nu se terminaseră, pentru că ultimul fișier conținea alte poze. La început, am crezut că era vorba de cele pe care Mathilde i le arătase lui Fawles: călătoria în Hawaii a doi delincvenți și petrecerea de aniversare a lui Théo Verneuil. Dar, în mod evident, Mathilde nu-i arătase scriitorului decât o parte din fotografiile de la acea petrecere. Alte imagini dovedeau într-adevăr că tânăra fusese și ea prezentă la aniversarea fratelui ei în teribila seară în care familia ei fusese ucisă.

Ochii mă usturau, capul îmi vâjâia și îmi simțeam tâmplele zvâcnind. Cum le putuse scăpa anchetatorilor această informație? Mă cuprinsese o angoasă ciudată și eram incapabil să-mi dezlipesc privirea de ecranul care îmi ardea pleoapele. La 16 ani, Mathilde apărea în fotografii ca o fată drăguță, cam fragilă, visătoare, cu zâmbet forțat și privirea melancolică și sfioasă.

Ipotezele cele mai ciudate îmi trecură prin minte. Cea mai tragică fiind că poate Mathilde își asasinase familia. Ultima fotografie din albumul digital îmi dezvălui o altă surpriză. Era datată 3 mai 2000 – fără îndoială, în timpul zilelor libere de 1 Mai. În ea se vedeau Mathilde și Théo pozând împreună cu bunicii lor în fața librăriei *Trandafiriii stacojiu*.

Voiam să închid calculatorul când, ca să fiu cu conștiința împăcată, am dat o raită prin coș. Acesta conținea două fișiere video pe care mai întâi le-am readus pe desktop, apoi le-am copiat pe stick-ul meu USB. Mi-am branșat căștile audio, după care am pornit înregistrările.

Și ceea ce am descoperit mi-a înghețat sângele în vine.

6.

Stând pe scaun în bucătărie, cu coatele pe masă și capul în mâini, Fawles reflecta la consecințele a ceea ce-i dezvăluise Sabina Benoit. Monney trebuie că era un pseudonim. Mathilde Monney nu era elvețiancă și se numea în realitate Mathilde Verneuil. Și dacă tânăra era într-adevăr fiica lui Alexandre Verneuil, tot ceea ce se petrecuse pe insulă în ultimele zile căpăta un sens nou.

Din cauza aversiunii lui față de presă, Fawles nu bănuise nimic. Faptul că Mathilde era jurnalistă îl tulburase și îl indusese în eroare de la bun început. De fapt, Mathilde se afla pe insulă dintr-un singur motiv: să răzbune uciderea familiei sale. Ipoteza ca ea să-i fi ucis pe Karim și Apolline – pe care îi identificase drept ucigașii părinților ei – era acum foarte credibilă.

Zeci de imagini, de amintiri, de sunete răgușite îi treceau prin minte lui Fawles. În mijlocul acestui șuvoi intermitent, o imagine se fixă. Una dintre fotografiile de la petrecerea de aniversare pe care i-o arătase Mathilde în barcă: Verneuil, soția lui și micuțul Théo, pozând pe terasa lor, cu Turnul Eiffel pe fundal. Un gând de o evidență incontestabilă îl fulgeră: dacă această fotografie exista înseamnă că cineva o făcuse. Și erau mari șanse ca acel cineva să fie Mathilde. Ea care, în seara masacrului, se afla, fără îndoială, în apartamentul familiei.

Deodată, o noapte polară se abătu asupra lui Fawles. Atunci, el înțelese *totul* și se simți în mare pericol.

Se ridică foarte repede și se duse în living. În fundul încăperii, alături de cadrul metalic care servea de suport pentru lemne, se afla dulapul din lemn de măslin în care își ținea pușca. Îl deschise și constată că arma nu mai era la locul ei. Cineva luase pușca ornată cu dragonul Kuçedra. Arma blestemată, cea a tuturor stigmatelor, cea care era la originea tuturor nenorocirilor lui. Își aminti atunci de o veche regulă a scriiturii: dacă un romancier menționează existența unei arme la începutul povestirii, atunci în mod obligatoriu va fi tras un foc, iar unul dintre protagoniști va muri la sfârșit.

Întrucât credea în regulile ficțiunii, Fawles avu certitudinea că avea să moară.

Chiar astăzi.

7.

Am pornit primul video. Cu o durată de cinci minte, fusese probabil filmat cu un telefon mobil, într-un loc care părea o casă sau un pavilion.

— Fie-vă milă! Nu știu nimic… Nimic în plus față de ceea ce v-am spus deja!

Cu mâinile legate cu cătușe, cu brațele deasupra capului, Karim era întins pe un soi de masă înclinată spre pământ.

După fața tumefiată și gura plină de sânge, îți dădeai seama că tocmai încasase o ploaie de lovituri. Bărbatul care-l supunea interogatoriului era o namilă cum nu mai văzusem niciodată în viața mea. Cu părul alb și umeri impresionanți, purta o cămașă în carouri, o vestă Barbour și o șapcă din pânză ecosez.

M-am apropiat de ecran ca să-l studiez mai bine. Ce vârstă avea? Cel puțin 75 dacă judecam după ridurile de pe față și după

înfățișarea generală. Cu burdihanul enorm, îi era greu să se deplaseze, dar forța sa de taur mătura totul în calea lui.

— Nu știu altceva! urlă Karim.

Bătrânul lăsa impresia că nu-l aude. Părăsi ecranul câteva secunde pentru a reapărea cu un prosop flaușat cu care îi acoperi fața fostului dealer. Apoi, cu zelul unui torționar experimentat, începu să verse apă pe prosop.

Sinistra tehnică de tortură *waterboarding*.

Vizionarea filmului era insuportabilă. Bătrânul a continuat până când l-a făcut pe Karim să se sufoce. Corpul acestuia se încorda, se deforma, se răsucea din cauza convulsiilor. Când bătrânul a retras în sfârșit prosopul, am crezut că Amrani n-o să-și mai revină. Un amestec de bule, de spumă și de bilă îi ieșea din gură, ca un gheizer. A rămas pentru o clipă inert, apoi a vomitat, după care a murmurat:

— V-am… spus tot, ce dracu'…

Bătrânul înclină măsuța joasă și îi șopti la ureche:

— Ei bine, o s-o iei de la început.

Bărbatul era la capătul puterilor. Teroarea i se citea pe față.

— Nu știu nimic altceva…

— Atunci, o s-o iau eu de la început!

Și bătrânul luă din nou prosopul flaușat.

— Nu! a strigat Karim.

Cu mare greutate, și-a recăpătat suflul și a încercat să-și adune ideile.

— În noaptea aceea de 11 iunie 2000, eu și Apolline am mers în arondismentul XVI, în bulevardul Beauséjour, la numărul 39, pentru a da o spargere la niște bogătani bătrâni de la etajul al treilea. Primisem un pont sigur prin care eram anunțați că nu vor fi în apartament.

— Cine-ți dăduse pontul ăsta?

— Nu mai știu. Gașca mea de atunci. Se presupunea că boșorogii erau putred de bogați, dar cea mai mare parte a banilor și bijuteriilor trebuie că erau într-un seif încastrat în beton. N-am putut să-l luăm cu noi.

Vorbea repede, pe un ton inexpresiv ca și când spusese deja povestea asta de nenumărate ori. Vocea îi era deformată de nasul spart și pe pleoapele închise din cauza hematoamelor îi curgea sânge.

— Am șutit câteva fleacuri, niște chestii ușor de vândut. Apoi, când eram pe punctul de a ne căra, s-au auzit focuri de armă venind de dedesubt.

— Câte?

— Trei. Tremuram de frică și ne-am ascuns într-una din camere. Am așteptat ceva timp, sfâșiați între frica de polițai, care aveau să apară fără întârziere, și frica de cel care tocmai făcea un carnagiu la etajul al doilea.

— N-ați văzut cine era?

— Nu! Făceam pe noi de frică, zău! Am așteptat mai multe minute fără să îndrăznim să coborâm. Am încercat s-o ștergem pe acoperiș, dar ușa de acces era încuiată. Așa că n-am avut încotro și am luat-o pe scări.

— Și după aceea?

— Când am ajuns la etajul al doilea, Apolline era în continuare moartă de frică. Eu mă simțeam mult mai bine. Trăsesem pe nas o doză de cocaină în camera bătrânilor. Eram complet drogat, la limita euforiei. Ajungând în fața apartamentului, am băgat capul pe ușă. Era un adevărat masacru. Era sânge peste tot și pe podea zăceau trei cadavre. Apolline a scos un urlet și a fugit să mă aștepte în parcarea subterană.

— Nu-ți face griji, o s-o interogăm și pe iubita ta.

— Nu e iubita mea. Nu ne-am mai văzut de 18 ani.

— Și tu ce ai făcut în apartamentul familiei Verneuil?

— Erau morți cu toții, v-am zis. Am mers în living și apoi prin camere. Și am șutit tot ce se putea: ceasuri de lux, mulți bani lichizi, bijuterii, un aparat foto… Apoi m-am dus după Apolline. După câteva săptămâni, ne-am cărăbănit în Hawaii și acolo am pierdut nenorocitul ăla de aparat foto.

— Da, e aiurea, păru să recunoască bătrânul.

Scoase un oftat lung și brusc dădu o lovitură de cot teribilă în coastele lui Karim.

— Cel mai rău este că, în ziua aceea, nu ți-ai pierdut doar aparatul foto, ci și viața.

Și se dezlănțui asupra lui, furios, iar pumnii lui enormi loveau cu o forță incredibilă.

Îngrozit, avusesem impresia că stropii de sânge aveau să țâșnească pe fața mea. Am întors privirea de la ecran. Dârdâiam de parcă aveam febră. Tremuram din toate încheieturile. Cine era bărbatul ăsta capabil să omoare cu mâinile goale? Care era cauza nebuniei de care suferea?

Aerul era glacial. M-am ridicat să închid ușa librăriei. Pentru prima dată în viața mea, mă simțeam efectiv în pericol de moarte. Am vrut să fug cu laptopul, dar am ezitat o clipă, iar curiozitatea m-a împins să mă întorc la birou pentru a urmări al doilea material video.

Speram să fie mai puțin oribil, dar n-a fost cazul. Se vedea aceeași scenă de tortură extremă al cărei final era moartea. De data asta, Apolline era cea care juca rolul victimei, iar în rolul călăului era un bărbat pe care nu-l vedeai decât din spate. Îmbrăcat cu un impermeabil închis la culoare, părea mai tânăr și mai puțin masiv decât asasinul lui Karim. Filmul era de calitate mai proastă, fără

îndoială din cauza spațiului închis, luminat foarte slab. O cămăruță murdară și sinistră în care distingeai niște ziduri cenușii din piatră aparentă.

Legată de un scaun, Apolline avea fața plină de sânge, dinții sparți și un ochi vânăt rău. Înarmat cu un vătrai de fier, agresorul ei o torturase fără îndoială mult timp. Filmul era scurt și povestirea bordelezei lăsa impresia că o relua pe cea a lui Karim.

— Eram moartă de frică, vă jur! N-am intrat în apartamentul familiei Verneuil. Am fugit direct în parcarea subterană ca să-l aștept pe Karim.

Își trase nasul și scutură din cap pentru a-și da la o parte o șuviță de păr năclăită de sânge care îi cădea pe ochi.

— Eram convinsă că polițiștii aveau să apară. Ar fi trebuit să fie deja acolo. Parcarea era cufundată în beznă. M-am ghemuit între un stâlp de beton și o camionetă. Dar deodată lumina s-a aprins și o mașină a venit de la nivelul inferior.

Apolline plângea cu sughițuri în timp ce bărbatul cu vătraiul o obliga să continue.

— Era un Porsche gri, cu linii roșii și albastre. A staționat vreo 30 de secunde în fața mea, fiindcă poarta automată se stricase și rămăsese blocată la jumătate.

— Cine era în automobil?

— Erau doi bărbați.

— Doi? Ești sigură?

— Sigură. Nu i-am văzut fața pasagerului, dar bărbatul care era la volan a coborât pentru a debloca poarta.

— Îl cunoșteai?

— Nu personal, dar văzusem un interviu cu el la televizor. Îi citisem și o carte.

— O carte?

— Da, era scriitorul Nathan Fawles.

ADEVĂRUL INDICIBIL

10
Scriitorii împotriva restului lumii

Singura salvare a celor învinși este de a nu spera în nicio salvare.

Virgiliu

1.

Era scriitorul Nathan Fawles.

Acestea fuseseră ultimele cuvinte ale lui Apolline înainte de a muri. Înregistrarea video continua câteva secunde, arătând-o cum intră în comă, apoi cum își dă sufletul sub o ultimă lovitură de vătrai.

Dincolo de această revelație propriu-zisă – care mă arunca într-o perplexitate îngrozitoare –, mă preocupa o întrebare mai urgentă: ce naiba căutau filmulețele astea în calculatorul lui Audibert?

Din ce în ce mai surescitat, în ciuda ororii scenei, am vizionat din nou înregistrarea cu execuția lui Apolline. De data asta, mi-am scos căștile pentru a mă concentra asupra decorului. *Zidurile astea din piatră…* Văzusem unele asemănătoare când coborâsem cu ascensorul de mărfuri în subsolul librăriei ca să duc niște cutii cu cărți. Sau poate că mă înșelam…

Pe legătura de chei a librăriei se aflau și cele de la pivniță. Pusesem piciorul pe-acolo de două-trei ori, dar nu remarcasem nimic suspect.

Deși mi-era frică, am hotărât să dau o raită. Dar nu se punea problema să folosesc ascensorul, care făcea un zgomot infernal. Am ieșit în micuța curte interioară unde trapa care permitea accesul la pivniță se deschidea spre câteva trepte de lemn abrupte ca o scară de

lucru. De la primii pași, am fost izbit de un miros neplăcut de umiditate.

Când am ajuns jos, am aprins neonul care difuza o lumină tremurătoare și n-am putut vedea decât niște rafturi pline de pânze de păianjen și câteva cutii de carton încărcate de cărți care nu mai aveau mult până să mucegăiască. Tubul fluorescent sfârâi câteva secunde, apoi se stinse cu un zgomot sec.

Fir-ar să fie…

Mi-am scos telefonul pentru a folosi lanterna, dar m-am împiedicat de un vechi aparat de aer condiționat ruginit, pus pe jos. Am căzut pe beton și m-am rostogolit prin praf.

Bravo, Rafa…

Mi-am recuperat mobilul și m-am ridicat, apoi m-am afundat în semiîntuneric. Lungă și îngustă, pivnița era mult mai mare decât îmi imaginasem. În fundul încăperii, am deslușit zgomotul unui ventilator, asemănător cu cel al unei aeroterme sau al unei guri de aerisire. Vâjâitul venea de la o împletitură de țevi care dispăreau în spatele a trei panouri de tip grătar, puse în picioare lângă perete, unele peste altele.

Mă întrebam unde duceau aceste țevi. După ce m-am chinuit cu grilajele mai bine de un minut, am reușit să le deplasez și am descoperit o altă cale de acces. Un soi de panou metalic mobil care semăna cu deschiderea laterală a unui cuptor uriaș. Ușa era protejată de o încuietoare, dar cheia se afla și ea pe impozanta legătură de chei a librăriei.

Cu inima cât un purice, am pășit înăuntru și am dat de o sală ciudată unde se aflau un banc de tâmplărie și o ladă frigorifică. Pe masa de lucru, am zărit vătraiul pe care-l văzusem în materialul video, un ciocan ruginit cu capete ascuțite, un ciocan din lemn închis la culoare, niște dălți de pietrar…

Îmi simțeam pieptul strâns ca într-o menghină. Tremuram din toate încheieturile. Când am deschis lada frigorifică, nu mi-am putut înăbuși un țipăt. Interiorul fusese pictat cu sânge.

Mi-am pierdut mințile.

Am bătut în retragere și am urcat ca o rachetă în curte.

Audibert era cel care o torturase până la moarte pe Apolline Chapuis și nu era nicio îndoială că avea să mă omoare și pe mine dacă nu mă cărăbăneam de aici. Când m-am întors în librărie, am auzit parchetul scârțâind la etaj. Librarul tocmai se sculase. Mai întâi, zgomot de pași, apoi scârțâitul treptelor scării. *La dracu…* în doi timpi și trei mișcări, am băgat laptopul lui Audibert în rucsac, apoi am zbughit-o pe ușă și am încălecat pe scooter.

2.

Cerul era brăzdat de fâșii de nori străpunse de lumina zorilor. Drumul care se întindea de-a lungul țărmului era pustiu. Efluvii de iod urcau dinspre mare și se amestecau cu mireasma eucaliptilor. Băgasem viteză – ceea ce vrea să însemne că bolidul meu, împins de vânt, abia dacă atingea 45 de kilometri pe oră, conform afișajului electronic. Din două în două minute, mă uitam cu îngrijorare în spatele meu. Niciodată nu-mi fusese atât de frică pentru viața mea. Aveam impresia că Audibert putea să apară în orice moment, că avea să dea năvală pe Strada Principală, înarmat cu vătraiul lui, ca să mă omoare.

Ce să fac? Primul meu reflex fusese să mă refugiez la Nathan Fawles. Dar nu puteam să mă prefac că ignor ceea ce văzusem în înregistrarea video, acuzațiile pe care i le adusese Apolline Chapuis.

Eram o țintă ușor de manipulat. Știusem mereu că Fawles nu-mi spunea tot ce știe despre acest caz – și nici măcar nu căutase să mă facă să cred contrariul. Ducându-mă la el, poate că mă aruncam în

gura lupului. M-am gândit la pușca de vânătoare cu țeavă ghintuită pe care o ținea la îndemână. Era foarte posibil ca asta să fie arma cu care fusese masacrată familia Verneuil. Preț de vreo cinci minute, am avut sentimentul că-mi pierd toate reperele, apoi mi-am venit în fire. Deși mama îmi repetase de-atâtea ori să nu am încredere în nimeni, făcusem întotdeauna exact pe dos. Naivitatea îmi jucase feste în viață și regretasem amarnic, dar aveam convingerea intimă că pierderea acestei candori ar fi însemnat să mă pierd pe mine însumi. Am decis, așadar, să rămân fidel primei mele intuiții: omul care scrisese *Loreleï Strange* și *Străfulgerații* nu putea să fie un ticălos.

Când am ajuns la *Crucea Sudului,* Fawles îmi lăsă impresia că se sculase de mult timp. Era îmbrăcat cu un pulover pe gât de culoare închisă și cu o haină din piele de căprioară. Foarte calm, a înțeles imediat că mi se întâmplase ceva grav.

— Trebuie să vedeți asta! am zis eu fără să-i las măcar timp să mă liniștească.

Am scos laptopul lui Audibert din rucsac și am pus cele două înregistrări video. Fawles le-a vizionat, nelăsând să transpară nicio emoție, nici măcar atunci când Apolline i-a menționat numele.

— Știi cine sunt cei doi bărbați care îi torturează pe Chapuis și Amrani?

— Primul, n-am nicio idee. Al doilea este Grégoire Audibert. Am găsit în pivnița lui congelatorul în care a ascuns cadavrul lui Apolline.

Fawles a rămas impasibil, dar îl simțeam tulburat.

— Știați că Mathilde este nepoata lui Audibert și fata lui Alexandre Verneuil?

— Am aflat acum o oră.

— Nathan, de ce vă acuză Apolline?

— Nu mă acuză. Spune doar că m-a văzut într-o mașină în compania altui bărbat.

— Cine era? Spuneți-mi doar că sunteți nevinovat și o să vă cred.

— Nu eu am ucis familia Verneuil, jur!

— Dar erați în apartamentul lor în acea seară faimoasă.

— Da, eram acolo, dar nu i-am ucis eu.

— Explicați-mi!

— Într-o bună zi, o să-ți povestesc totul în detaliu, dar nu acum.

Brusc nervos, Fawles frământa între degete o telecomandă mică – de mărimea unui bip de garaj – pe care o scosese din buzunar.

— De ce nu acum?

— Pentru că ești în mare pericol, Raphaël! Nu suntem într-un roman, fiule. Nu sunt vorbe în vânt. Apolline și Karim sunt morți, iar asasinii lor sunt în libertate. Dintr-un motiv pe care încă nu-l știu, afacerea Verneuil revine în prim-plan. Și nu poate ieși nimic bun dintr-o asemenea tragedie.

— Ce vreți să fac?

— O să părăsești insula. Imediat! zise el tranșant, uitându-se la ceas. Feribotul își va relua cursa la ora 8. O să te conduc.

— Vorbiți serios?

Fawles arătă cu degetul spre calculator.

— Ai văzut înregistrările video. Oamenii ăștia sunt capabili de orice.

— Dar…

— Grăbește-te! îmi ordonă el, apucându-mă de braț.

Escortat de Bronco, l-am urmat pe scriitor până la mașina lui Mini Moke care, probabil, nu mai fusese folosită de câteva săptămâni, căci la început refuză să pornească. În momentul în care am crezut că Fawles a înecat motorul, a mai insistat pentru ultima oară și miracolul s-a produs. Bronco sări în spate și decapotabila fără uși –

care mi se părea de un inconfort absolut – hurducăi pe drumul de pământ care traversa pădurea înainte de a ajunge la șosea.

Traseul până la feribot a fost anevoios. Timidele înseninări din zorii zilei predaseră armele în fața cenușiului. Acum, cerul era plin de nori negri ca și cum cineva îl colorase cu un creion de cărbune prost. Vântul începuse și el să bată, aruncându-și rafalele în fața bietului nostru parbriz. Nu era vântul de răsărit, umed și blând, nici mistralul familiar care mătura norii pentru a face loc cerului senin. Era un vânt înghețat și tăios, venit de la pol, care aducea cu el fulgere și bubuituri de tunet: mistralul negru.

Ajungând în port, am avut senzația că am debarcat într-un oraș-fantomă. Valuri de ceață pluteau peste caldarâm. Panglici sidefii și vaporoase se încolăceau în jurul mobilierului urban și înghițeau coca vapoarelor. O adevărată negură. Fawles își parcă mașina în fața gheretei căpităniei și merse el însuși să-mi cumpere bilet. Apoi mă însoți până la feribot.

— De ce nu veniți cu mine, Nathan? l-am întrebat eu pășind pe pasarela vasului. Și dumneavoastră sunteți în pericol, nu-i așa?

Rămas pe chei cu câinele lui, mi-a ignorat propunerea, clătinând din cap.

— Ai grijă de tine, Raphaël.

— Veniți cu mine, l-am implorat eu.

— Este imposibil. Cel care a aprins un foc trebuie să-l stingă. Trebuie să pun capăt la ceva.

— La ce?

— Ravagiilor unei mașini monstruoase pe care am pus-o în mișcare acum 20 de ani.

M-a salutat cu mâna și am înțeles că n-aveam să aflu mai mult. În timp ce-l priveam cum se îndepărtează cu câinele lui, am simțit cum mi se face pielea de găină și cum o mare tristețe mă cuprinde, fiindcă

ceva îmi spunea că era pentru ultima oară că-l vedeam pe Nathan Fawles. Totuși, se întoarse brusc. Mă privi în ochi cu bunăvoință și, spre marea mea surprindere, îmi întinse manuscrisul corectat al romanului meu, pe care îl făcuse sul pentru a-l băga în buzunarul jachetei lui impermeabile.

— Știi, *Timiditatea crestelor* este un roman bun, Raphaël. Chiar și fără corecturile mele, merită să fie publicat.

— Nu asta cred editorii care l-au citit.

El clătină din cap și scoase un oftat plin de dispreț:

— Editorii… Editorii sunt niște oameni care ar vrea să le fii recunoscător când îți spun în două fraze ce cred ei despre cartea ta, în vreme ce tu ai trudit din greu doi ani ca s-o scrii. Niște oameni care iau prânzul până la ora 15 în restaurantele din Midtown ori din Saint-Germain-des-Prés, în timp ce pe tine te ustură ochii stând în fața calculatorului, dar care te sună în fiecare zi dacă întârzii cu semnarea contractului. Niște oameni cărora le-ar plăcea să fie Max Perkins sau Gordon Lish, dar care nu vor fi niciodată decât ei înșiși: niște gestionari ai literaturii care îți citesc textele, prin prisma unui tabel Excel. Niște oameni pentru care nu lucrezi niciodată destul de repede, care te tratează ca pe un copil, care știu întotdeauna mai bine decât tine ce vor oamenii să citească sau ce înseamnă un titlu bun sau o copertă bună. Niște oameni care, după ce ai cunoscut succesul – adesea *în pofida* lor –, vor povesti peste tot că ei *te-au făcut celebru*. Aceiași care îi spuneau lui Simenon că Maigret este „de o banalitate grețoasă" sau care au refuzat *Carrie*, *Harry Potter* și *Loreleï Strange*…

I-am întrerupt brusc diatriba.

— *Loreleï Strange* a fost refuzat?

— Nu m-am lăudat cu asta, dar da. *Loreleï* a fost refuzat de 14 agenți literari și editori. Inclusiv de cel care până la urmă l-a publicat

mai târziu, grație puterii de convingere a lui Jasper Van Wyck. De aceea nu trebuie să le acorzi prea mare importanță acestor oameni.

— Nathan, odată ce se va termina povestea asta, o să mă ajutați să public *Timiditatea crestelor*? O să mă ajutați să devin scriitor?

Pentru prima oară (și ultima), l-am văzut pe Fawles zâmbind sincer și ceea ce mi-a spus a confirmat prima impresie pe care mi-o făcuse.

— N-ai nevoie de ajutorul meu, Raphaël. *Ești deja* scriitor.

Mi-a făcut un semn amical, ridicând degetul mare în direcția mea, după care a făcut stânga-mprejur și s-a întors la mașină.

3.

Negura era din ce în ce mai deasă. *Temerarul* era pe trei sferturi plin, dar găsisem un loc în interior. Prin geamul feribotului, îi distingeam pe ultimii pasageri care se iveau din ceață, grăbindu-se să se îmbarce.

Eram încă șocat de ceea ce îmi spusese Fawles, dar simțeam și un gust amar în gură. Cel al înfrângerii. Acea senzație că dezertezi de pe un câmp de bătălie în toiul luptelor. Ajunsesem la Beaumont plin de elan, sub un soare triumfător, și părăseam insula pe ploaie, rușinat, înspăimântat de pericol, în momentul în care urma să se scrie ultimul act.

M-am gândit la cel de-al doilea roman al meu, pe care îl începusem deja. *Viața secretă a scriitorilor*. Trăiam în acest roman, eram un personaj al acestui roman. Naratorul poveștii nu putea să abandoneze teatrul de operațiuni ca un laș în momentul în care acțiunea se intensifica. O șansă ca asta nu va mai apărea niciodată. M-am gândit totuși din nou la avertismentul lui Fawles. „Ești în mare pericol, Raphaël! Nu suntem într-un roman, fiule.” Doar că, fără îndoială, nici măcar Fawles nu credea în cuvintele lui. Și nu mă

sfătuise exact asta: să pun romanesc în viață… și viață în scrisul meu? Eram captivat de acele momente în care ficțiunea contamina viața. Într-un fel, de aceea îmi plăcea atât de mult să citesc. Nu ca să evadez din viața reală în favoarea unui univers imaginar, ci pentru a reveni în lumea transformată prin lecturile mele. Mai bogat după călătoriile și întâlnirile mele din universul ficțiunii și dornic să le reinvestesc în lumea reală. „La ce servesc cărțile, dacă nu ne aduc înapoi la viață, dacă nu reușesc să ne facă să ne înfruptăm din ea cu și mai multă aviditate?" se întreba Henry Miller. Fără îndoială, nu la mare lucru.

Și apoi mai era Nathan Fawles. Eroul meu, mentorul meu. Cel care, acum cinci minute, mă ridicase la rangul de scriitor. Nu puteam să-l las să înfrunte singur un pericol mortal. Țineam la tăvăleală, ce dracu'! Nu eram copil. Eram un scriitor care avea să-l ajute pe altul.

Doi scriitori împotriva lumii întregi…

În momentul în care mă ridicam de pe banchetă ca să mă întorc pe punte, am zărit furgoneta lui Audibert care ajungea în fața primăriei. Un vechi Renault 4 revopsit în verde-albăstrui despre care îmi spusese că îl cumpărase la mâna a doua de la un florar în urmă cu câțiva ani.

Librarul își opri mașina în rândul doi în fața poștei și ieși pentru a băga un plic în cutia cu scrisori. Reveni cu pași grăbiți la utilitară, dar, înainte de a se așeza la volan, privi îndelung spre feribot. M-am ascuns în spatele unui stâlp metalic sperând că nu mă văzuse. Când am ieșit din ascunzătoare, furgoneta întorsese deja la colțul străzii. Totuși, mi se părea că-i zăresc farurile clipind în ceață, ca și cum mașina stătea pe loc.

Ce să fac? Eram sfâșiat între frică și dorința de a înțelege. Îmi făceam, de asemenea, griji pentru Nathan. Acum, că știam de ce era în stare Audibert, aveam oare dreptul să-l abandonez pe Nathan? Sirena feribotului anunță plecarea iminentă. *Hotărăște-te!* În timp ce

feribotul pleca din port, am sărit pe promenada din lemn. Nu puteam să fug. Să plec însemna să dau înapoi și să renunț la tot ce credeam.

Am mers de-a lungul promontoriului prin fața căpităniei, apoi am traversat strada spre poștă. Ceața se întinsese peste tot. Am urmat trotuarul până în strada Mortevielle unde întorsese mașina librarului.

Drumul era pustiu, înecat în negură și umezeală. Cu cât înaintam spre furgoneta ale cărei faruri străpungeau ceața, cu atât aveam impresia că o amenințare invizibilă mă învăluia, gata să mă înghită. Când am ajuns în dreptul mașinii, am constatat că nu era nimeni la volan.

— Pe mine mă cauți, scribălăule?

M-am întors și l-am văzut pe Audibert îmbrăcat cu impermeabilul său negru. Am deschis gura ca să urlu, dar înainte să pot scoate vreun sunet, m-a lovit cu vătraiul cu toată forța de care era capabil. Un țipăt de spaimă mi-a rămas înțepenit în gât.

Și în jurul meu se făcu beznă.

4.

Ploua cu găleata.

Nathan Fawles plecase atât de grăbit, încât casa rămăsese deschisă, la discreția oricui. Întors la *Crucea Sudului*, nici măcar nu se obosi să închidă poarta. Amenințarea pe care o avea de înfruntat nu era dintre acelea pe care le puteai respinge ridicând ziduri sau baricadându-te.

Ieși pe terasă pentru a bloca un oblon care se izbea de perete. Din cauza ploii și a rafalelor de vânt, Beaumont căpăta o cu totul altă înfățișare. Nu mai erai în Mediterana, ci pe o insulă scoțiană lovită de furtună.

Fawles rămase nemișcat câteva minute, ascultând răpăitul ploii călduțe. Imagini insuportabile îl asaltau fără încetare. Cele ale masacrării familiei Verneuil, cele ale torturării lui Karim și ale uciderii lui Apolline. În minte îi răsunau totodată cuvinte din scrisorile pe care le recitise seara trecută. Mesajele scrise în urmă cu 20 de ani femeii pe care o iubise atât de mult. Distrus, lăsă lacrimile să-i curgă pe obraji în timp ce totul reieșea la suprafață. Furia de a fi pierdut iubirea, viața la care renunțase, acea linie roșie pe care o trasa sângele atâtor cadavre, victime colaterale ale unei povești în care nu erau decât niște figuranți obscuri.

Intră în casă pentru a se schimba. Luând pe el niște haine uscate, se simți cuprins de o imensă oboseală, ca și cum toată seva care îi iriga corpul se retrăsese. Voia ca totul să se termine cât mai repede. În ultimii 20 de ani, trăise ca un samurai. Încercase să înfrunte viața cu onoare și curaj. Să urmeze o disciplină și o cale solitară care îl făcuseră să se pregătească mental pentru moarte, ca să nu-i mai fie teamă în ziua în care aceasta va veni.

Era pregătit. Ar fi preferat ca acest ultim capitol să nu se scrie cu zgomot și furie, dar era în zadar. Era angajat pe frontul unui război în care nu va fi niciodată un învingător. Nu vor fi decât morți.

De 20 de ani știa că lucrurile se vor termina prost. Că, mai devreme sau mai târziu, va fi obligat să ucidă sau să fie ucis, căci acest lucru era chiar în natura secretului înspăimântător pe care îl deținea.

Dar nici măcar în coșmarurile lui, Fawles nu-și imaginase că Moartea care avea să-l ia va avea ochii verzi, pletele de aur și frumosul chip al lui Mathilde Monney.

11
Astfel, noaptea

— Ce este acela un roman bun?

— Creezi niște personaje care suscită dragostea și simpatia cititorilor tăi. Apoi ucizi aceste personaje. Și îți rănești cititorul. Atunci, el își va aminti mereu de romanul tău.

John IRVING

1.

Când mi-am recăpătat cunoștința, eram legat în spatele furgonetei 4L a lui Audibert și un demon invizibil îmi zgândărea creierul cu un obiect tăios. Suferam cumplit. Aveam nasul spart, nu mai reușeam să deschid ochiul stâng și arcada îmi sângera. Cuprins de panică, am încercat să mă eliberez, dar librarul îmi legase zdravăn încheieturile și gleznele cu niște corzi elastice.

— Dă-mi drumul, Audibert!

— Gura, băiețaș!

Ștergătoarele furgonetei se chinuiau să evacueze trombele de apă care se abăteau asupra parbrizului. Nu vedeam mare lucru, dar am simțit că rulam spre est, spre Capul Safranier.

— De ce faci asta?

— Tacă-ți gura, am zis!

Eram ud de ploaie și de transpirație. Genunchii îmi tremurau, inima îmi dârdâia. Eram mort de frică, dar, mai mult decât orice, voiam să înțeleg.

— Tu ai primit primul imaginile din vechiul aparat foto, nu-i așa? Nu Mathilde!

Audibert rânji:

— Mi-au parvenit pe contul de Facebook al librăriei, îți vine să crezi? Americanul din Alabama m-a găsit cu ajutorul primei fotografii: eu și Mathilde în fața librăriei în ziua în care i-am făcut cadou aparatul, când a împlinit 16 ani!

Am închis ochii pentru o clipă, încercând să înțeleg înlănțuirea faptelor. Audibert fusese așadar marele arhitect al unei răzbunări tardive destinate să-i facă să plătească pe asasinii fiicei lui, ai ginerelui și ai nepotului său. Dar nu pricepeam de ce librarul o antrenase și pe nepoata lui în această vendetă. Când i-am împărtășit nedumerirea mea, și-a întors capul spre mine și a început să mă insulte făcând spume la gură.

— Da' tu crezi că n-am încercat s-o protejez, băi, pulifrici! Nu i-am arătat niciodată fotografiile. Nu i le-am trimis decât lui Patrice Verneuil, bunicul ei din partea tatălui.

Mintea nu-mi era foarte clară, dar îmi aminteam că întâlnisem numele tatălui lui Alexandre în căutările mele pe internet din timpul nopții. Patrice Verneuil, fostul polițist de elită, ex-director adjunct al Poliției Judiciare care ocupa în momentul masacrului un post de consilier la Ministerul de Interne. Pus pe linie moartă sub Jospin, își terminase cariera apoteotic când Sarkozy devenise primul polițist al Franței.

— Eu și Patrice suntem legați de aceeași durere, reluă librarul, recăpătându-și un pic calmul. Când Alexandre, Sofia și Théo au fost asasinați, viața noastră s-a oprit. Sau, mai degrabă, viața noastră a continuat fără noi. Distrusă de supărare, soția lui Patrice s-a sinucis în 2002. Nevastă-mea, Anita, s-a prefăcut până-n ultima clipă, dar, pe patul de spital, când și-a dat ultima suflare, îmi tot repeta cât regretă că nimeni nu le făcuse de petrecanie celor care ne masacraseră copiii.

Cu mâinile agățate de volan, dădea impresia că vorbește cu el însuși. I se simțea în voce o furie stăpânită care abia aștepta să

explodeze.

— Când am primit fotografiile și i le-am arătat lui Patrice, ne-am gândit imediat că era un dar de la Dumnezeu sau de la diavol, pentru a ne ajuta să ne potolim setea de răzbunare. Patrice a arătat pozele cu cei doi infractori unor foști polițiști din PJ și n-a durat mult până când au fost identificați.

Am încercat din nou să-mi eliberez mâinile, dar corzile elastice îmi tăiau încheieturile.

— Bineînțeles, am hotărât să n-o amestecăm pe Mathilde în planul nostru, continuă librarul. Și ne-am împărțit sarcinile. Patrice s-a ocupat de Amrani, iar eu am atras-o pe Chapuis pe insulă, dându-mă drept administratorul domeniului Gallinari.

Luându-se cu povestitul, lui Audibert aproape că-i făcea plăcere să-mi prezinte crima cu lux de amănunte:

— M-am dus s-o aștept pe pațachină la feribot. Era o zi ploioasă, ca astăzi. În mașină, i-am servit o porție bună de electroșocuri cu un pistol taser, apoi am coborât-o în pivniță.

2.

Abia acum îmi dădeam seama cât de mult îl subestimasem pe Audibert. În spatele înfățișării lui de învățător bătrân de provincie se ascundea un asasin cu sânge rece. El și Patrice Verneuil premeditaseră filmarea interogatoriilor pentru a putea să facă schimb între ei.

— Când am ajuns în pivniță, reluă el, am uscat-o în bătaie. Dar era o pedeapsă prea blândă pentru toată suferința pe care ne-a pricinuit-o.

De ce mă dusesem ca inconștientul pe străduța aia? De ce naiba nu-l ascultasem pe Nathan?

— Numai torturând-o mi-a spus, în cele din urmă, numele lui Fawles.

— Așadar, crezi că Fawles i-a ucis pe cei din familia Verneuil? am întrebat eu.

— Nicidecum. Cred că idioata asta de Chapuis a spus acest nume oarecum la întâmplare, pentru că se afla în Beaumont, iar scriitorul este asociat cu insula. Eu cred că ei sunt vinovații, aceste două lepădături care ar fi trebuit să crape în închisoare. Până la urmă, n-au primit decât ceea ce meritau. Și dacă aș putea să-i mai ucid o dată, aș face-o cu plăcere.

— Dar atunci cazul este închis din moment ce Apolline și Karim sunt morți.

— Pentru mine, așa era, dar nu aceeași părere avea încăpățânatul de Patrice. Care voia neapărat să-l interogheze el însuși pe Fawles, numai că a murit înainte de a putea s-o facă.

— Patrice Verneuil a murit?

Audibert afișă un rânjet de dement.

— Acum două săptămâni. Ros de un cancer la stomac! Și înainte de a-și da ultima suflare, imbecilul ăsta n-a găsit altceva mai bun de făcut decât să-i trimită lui Mathilde un stick USB conținând fotografiile din vechiul aparat, înregistrările video și rodul anchetei noastre!

Piesele teribilului puzzle se aranjau la locul lor, dezvăluind un scenariu halucinant.

— Când a descoperit pozele de la petrecerea de aniversare, Mathilde a fost întoarsă pe dos. Timp de 18 ani, refulase amintirea prezenței ei în apartament când părinții și fratele ei au fost uciși. Uitase totul.

— Mi-e greu să cred.

— Puțin îmi pasă de ce poți tu să crezi! Ăsta-i adevărul. Când a venit la mine, acum 10 zile, Mathilde era foc și pară, de-ai fi zis că-i posedată, hotărâtă să-și răzbune familia. Patrice îi spusese de cadavrul lui Apolline, care era ascuns în congelatorul meu.

— Ea a crucificat cadavrul pe cel mai bătrân eucalipt din Beaumont?

L-am văzut pe Audibert în oglinda retrovizoare cum confirmă dând din cap.

— În ce scop?

— Ca să determine blocada asupra insulei, firește! Ca să evite fuga lui Nathan Fawles și să-l forțeze să-și recunoască vina.

— Tocmai mi-ai spus că tu nu crezi că Fawles este vinovat!

— Nu, dar ea crede. Iar eu vreau să-mi protejez nepoata.

— Cum s-o protejezi?

Librarul nu-mi răspunse. Prin geam, am văzut că furgoneta 4L tocmai trecuse de plaja din Golful de Argint. Inima îmi bătea nebunește în piept. Unde mă ducea?

— Am văzut că, mai înainte, ai pus o scrisoare la poștă, Audibert. Ce era?

— Ha, ha! Ești vigilent, băiete! Era o scrisoare de mărturisire trimisă la comisariatul din Toulon. O scrisoare în care recunosc uciderea lui Apolline și a lui Fawles.

Iată de ce rulam spre *Crucea Sudului*! Acum, Capul Safranier era la mai puțin de un kilometru. Audibert hotărâse să-l asasineze pe Fawles.

— Înțelegi că trebuie să-l omor înainte ca Mathilde s-o facă.

— Și eu?

— Tu te-ai aflat în locul nepotrivit la momentul nepotrivit. Ești ceea ce se numește o victimă colaterală. E aiurea, nu?

Trebuia să încerc să fac ceva pentru a-l opri din nebunia lui. Cu ambele picioare legate, am lovit puternic în spătarul scaunului șoferului. Audibert nu se aștepta la un asemenea atac. A scos un răcnet și s-a întors spre mine exact în momentul în care o a doua lovitură îl nimerea în plină figură.

— Căcăciosul naibii, o să te…

Mașina a deviat brusc. Auzeam ploaia bătând în acoperișul metalic, iar trombele de apă îmi dădeau impresia că sunt într-o ambarcațiune în derivă.

— O să-ți fac de petrecanie! urlă librarul apucând vătraiul pus pe scaunul pasagerului.

Am crezut că reușise să reia controlul asupra vehiculului, dar o clipă mai târziu, furgoneta rupea bariera de protecție și se rostogolea în gol.

3.

Nu m-am gândit niciodată că chiar aveam să mor. În cele câteva secunde cât a durat căderea mașinii, am sperat până la capăt să se întâmple ceva și drama să fie evitată. Pentru că viața este un roman. Și niciun autor n-o să-și omoare naratorul cu 60 de pagini înainte de finalul poveștii.

Clipa aceasta n-are gustul morții, nici al fricii. Nu-mi trece viața pe dinaintea ochilor în ritm accelerat, nici cu încetinitorul ca în scena accidentului de mașină al lui Michel Piccoli din filmul *Întâmplările vieții.*

Un gând ciudat îmi trece totuși prin minte. O amintire… sau mai degrabă o confidență pe care mi-a făcut-o tatăl meu cu puțin timp în urmă. O mărturisire pe cât de neașteptată, pe atât de surprinzătoare. Mi-a spus cât de „luminoasă" – termenul îi aparține – era viața lui când eram copil. *Când erai mic, făceam o groază de chestii împreună,* mi-

a repetat el. Și este adevărat. Îmi amintesc de plimbările prin pădure, de vizitele la muzee, de reprezentațiile teatrale, de machete, de bricolaj. Dar nu numai. El e cel care mă ducea la școală în fiecare dimineață și, pe drum, mă învăța mereu câte ceva. Putea să fie un episod istoric, o anecdotă artistică, o regulă de gramatică, o mică lecție de viață. Îl mai aud și-acum povestindu-mi:

> *Participiul trecut al verbelor pronominale reflexive se acordă cu complementul direct dacă acesta este plasat înainte. De exemplu:* „Ils se sont *lavé* les mains" *devine* „Les mains qu'ils se sont *lavées"*[12]*/ Contemplând cerul Coastei de Azur, Yves Klein a avut ideea de a crea cea mai pură nuanță posibilă de albastru: International Klein Blue./ Semnul matematic ÷ care simbolizează împărțirea se numește obelus./ În primăvara anului 1792, cu câteva luni înainte de a fi decapitat, Ludovic al XVI-lea sugerase să fie înlocuite lamele drepte ale ghilotinelor cu lame oblice pentru a le îmbunătăți eficacitatea./ Fraza cea mai lungă din* În căutarea timpului pierdut *are 856 de cuvinte, cea mai celebră, opt cuvinte* („Longtemps je me suis couché de bonne heure."), *cea mai scurtă, două cuvinte* („Il regarda."), *cea mai frumoasă, douăsprezece* („On n'aime que *ce* qu'on ne possède pas tout entier.")[13]*/ Victor Hugo este cel care a introdus cuvântul* „pieuvre"[14] *în limba franceză, menționându-l pentru prima dată în romanul său* Oamenii mării./ *Suma a două numere întregi consecutive este egală cu diferența dintre pătratele lor. Exemplu: 6 + 7= 13 = 72 – 62…*

Erau momente vesele, dar puțin cam solemne, și cred că tot ceea ce am învățat în acele dimineți mi-a rămas întipărit în memorie. Într-o zi – trebuie să fi avut vreo 11 ani –, tata mi-a spus cu o tristețe profundă că îmi transmisese aproape tot ceea ce știa și că restul voi învăța din cărți. Pe moment, nu l-am crezut, dar destul de repede, relațiile noastre au devenit mai distante.

Obsesia tatălui meu era să nu mă piardă, să nu mă calce vreo mașină, să nu mă îmbolnăvesc, să nu mă răpească vreun dement când mă jucam în parc… Dar, până la urmă, cărțile au fost cele care m-au despărțit de el. Cărțile ale căror merite mi le-a lăudat atât de mult.

N-am înțeles-o imediat, dar cărțile nu sunt întotdeauna niște vectori de emancipare. Cărțile sunt totodată și factori de separare. Cărțile nu doar distrug zidurile, le și construiesc. Mai des decât credem, cărțile rănesc, distrug și ucid. Cărțile sunt sori înșelători. Precum chipul frumos al Joannei Pawlowski, a treia clasată la concursul Miss Île-de-France 2014.

Cu puțin înainte ca mașina să se strivească, o ultimă amintire mi-a revenit în minte. În unele dimineți, pe drumul spre școală, când tata simțea că riscam să fim în întârziere, o luam la fugă pe ultimii 200 de metri. *Vezi tu, Rafa,* mi-a zis el în urmă cu câteva luni, aprinzându-și una dintre țigările pe care le fuma până la filtru, *când mă gândesc la tine, îmi vine în minte mereu aceeași imagine. Este primăvară și tu ai cinci-șase ani, e soare și plouă în același timp. Alergăm prin ploaie ca să nu întârzii la școală. Alergăm amândoi, umăr la umăr, mână în mână, printre picăturile de lumină.*

Sclipirea pe care o aveai în ochi.

Hohotele tale radioase de râs.

Echilibrul perfect al unei vieți.

12
Un chip schimbător

E greu să spui adevărul, căci nu există decât unul, dar este viu și, în consecință, are un chip schimbător.
Franz KAFKA

1.

Când Mathilde ajunse la Fawles acasă, era înarmată cu pușca de vânătoare. Avea părul ud și fața, lipsită de machiaj, purta urmele unei nopți nedormite. Își lăsase în dulap rochițele înflorate și luase pe ea niște blugi rupți și o jachetă parka matlasată, cu glugă.

— Jocul s-a terminat, Nathan! zise ea, făcându-și apariția în living.

Fawles era așezat la masă, cu laptopul lui Grégoire Audibert în față.

— Poate, răspunse el calm, dar nu stabilești doar tu regulile.

— Totuși, eu am țintuit de copac cadavrul lui Chapuis.

— Cu ce scop?

— Era nevoie de această punere în scenă profanatoare pentru a obliga autoritățile să închidă insula și să te împiedice să fugi.

— Era inutil. De ce aș fugi?

— Ca să nu te ucid. Pentru ca micile tale secrete să nu fie dezvăluite lumii întregi.

— În privința secretelor, cred că și tu te descurci destul de bine.

Ca să-și susțină spusele, Fawles întoarse calculatorul înspre Mathilde, punându-i în față pozele făcute în seara aniversării fratelui ei.

— Toată lumea a crezut că fata soților Verneuil învăța pentru bac în Normandia. Dar e fals. Erai și tu prezentă la locul dramei. Trebuie să fie apăsător să trăiești cu un asemenea secret, nu?

Trasă la față, Mathilde se așeză în capul mesei și puse arma pe tăblia acesteia, la îndemână.

— Este apăsător, dar nu din motivele pe care ți le imaginezi tu.

— Explică-mi…

— La începutul lunii iunie, plecasem cu prietena mea Iris să repetăm materia pentru bac în casa de vacanță a părinților ei din Honfleur. Adulții veneau uneori și ei în weekend, dar în timpul săptămânii eram numai noi două. Eram serioase și chiar învățaserăm pe rupte, așa că în dimineața de 11 iunie, i-am propus să facem o pauză.

— Voiai să te întorci acasă pentru aniversarea fratelui tău, nu-i așa?

— Da, aveam nevoie de asta. De mai multe luni, mi se părea că Théo se schimbase. El, altădată atât de vesel și plin de viață, era adesea trist și anxios, bântuit de idei sumbre. Prin prezența mea, voiam să-i arăt cât de mult îl iubesc și să-l fac să înțeleagă că-i voi fi alături dacă are probleme.

Mathilde vorbea cu o voce fermă. Povestirea ei era structurată și bănuiai că această confesiune făcea parte din planul ei: să caute adevărul, tot adevărul, în cele mai mici unghere ale fiecărei memorii. Inclusiv în ale ei.

— Iris mi-a zis că, dacă eu mă întorceam la Paris, va profita de asta și va merge să-și petreacă ziua cu verișoarele ei normande. Mi-am anunțat părinții și le-am cerut să nu-i spună nimic lui Théo pentru a-i face o surpriză. Am mers împreună cu Iris cu autobuzul până la Le Havre, apoi eu am luat trenul până la Paris și am coborât în gara Saint-Lazare. Soarele strălucea. Am luat-o pe Champs-Élysées, intrând prin magazine pentru a-i găsi un cadou lui Théo. Căutam ceva care să-i facă într-adevăr plăcere. Până la urmă, i-am luat un tricou de fotbal al echipei Franței. Apoi m-am întors în

arondismentul XVI cu metroul de pe linia 9 până la stația La Muette. Am ajuns pe la ora 18. Apartamentul era gol. Mama se întorcea de la Sologne cu Théo, tata era la birou, ca întotdeauna. Am sunat-o pe mama și am rugat-o să treacă pe la restaurant și pe la cofetărie să ridice mâncarea și tortul pe care le comandase.

Impasibil, Fawles o asculta pe tânără povestindu-și versiunea acelei seri blestemate. De 20 de ani credea că numai el deține cheile cazului Verneuil. Astăzi înțelegea că nu era deloc așa.

— A fost o petrecere de aniversare frumoasă, continuă Mathilde. Théo era fericit și numai asta conta pentru mine. Ai frați ori surori, Fawles?

Scriitorul clătină din cap.

— Nu știu cum ar fi evoluat relațiile dintre noi, dar la acea vârstă Théo mă adora și sentimentul era reciproc. Îl simțeam fragil și aveam impresia că sunt învestită cu misiunea de a-l proteja. După meci, am sărbătorit victoria echipei și Théo a adormit pe canapea. Pe la ora 23, l-am însoțit, pe jumătate adormit, până în patul lui și l-am învelit, băgând marginile păturii pe sub saltea, așa cum mai făceam câteodată, apoi m-am dus în camera mea. Și eu eram obosită. M-am băgat în pat cu o carte. Auzeam ca zgomot de fond vocea părinților mei, care discutau în bucătărie, apoi tata i-a telefonat bunicului și au vorbit despre meciul de fotbal. Până la urmă, am adormit cu capul pe *Educație sentimentală.*

Mathilde făcu o pauză lungă. Pentru câteva clipe, nu s-a mai auzit decât ropotul ploii care lovea în geamuri și trosnetul lemnelor din șemineu. Tinerei îi venea greu să continue, dar nu mai era timp pentru pudoare sau tergiversări. Povesti urmarea aproape pe nerăsuflate. Nu mai era un dialog, ci un salt într-o prăpastie abisală din care ți-era greu să crezi că cineva ar fi putut ieși teafăr și nevătămat.

2.

— Adormisem cu Flaubert și mă trezisem cu *Portocala mecanică.* O împușcătură a zguduit toată casa. Radioul cu ceas arăta ora 23:47. Nu dormisem foarte mult, dar această trezire era cea mai brutală din viața mea. În ciuda pericolului pe care îl presimțeam, am ieșit din cameră cu picioarele goale. Pe culoar, cadavrul tatălui meu zăcea într-o baltă de sânge. Era o imagine insuportabilă. Cineva îl împușcase în față de la mică distanță. Fragmente de creier și stropi de sânge țâșniseră pe pereți. Nici măcar n-am avut timp să urlu, că un al doilea foc de armă mi-a șuierat pe la urechi și mama s-a prăbușit la intrarea în bucătărie. Eram dincolo de limita terorii. Mă aflam în spațiul saturat de groază care te duce în pragul nebuniei.

Într-o astfel de situație, mintea o ia razna și nu mai ascultă de nicio logică. Primul reflex a fost să fug în camera mea. Mi-a luat trei secunde să mă refugiez acolo. Voiam să închid ușa, când mi-am dat seama că uitasem de Théo. În momentul în care am ieșit din încăpere, un nou foc de armă a pulverizat liniștea și trupul fratelui meu, atins de un glonț tras în spate, aproape că mi-a căzut în brațe.

Un instinct de supraviețuire m-a făcut să mă ascund sub pat. Lumina din camera mea era stinsă, dar ușa rămăsese deschisă. Din locul în care mă aflam, vedeam cadavrul micuțului Théo. Tricoul lui de fotbal nu mai era decât o enormă pată de sânge.

Am închis ochii, am strâns din buze, mi-am astupat urechile. Să nu mai văd, să nu strig, să nu mai aud. Nu știu cât timp am rămas așa, ținându-mi respirația. Treizeci de secunde? Două minute? Cinci minute? Când am deschis ochii, era un bărbat în cameră. Din ascunzătoarea mea, nu-i vedeam decât încălțările: niște ghete din piele maro cu elastic pe lateral. A rămas acolo câteva secunde, nemișcat, fără să mă caute. Am dedus că nu știa că sunt în casă. După o vreme, a făcut stânga-mprejur și a dispărut. Am mai stat

câteva minute apatică, siderată, incapabilă să mă mișc. Urletul sirenei de poliție m-a smuls din toropeală. Pe legătura mea de chei o aveam și pe cea de la trapa care dădea pe acoperiș. Pe acolo am fugit. Nu-mi explic această reacție. Sosirea poliției ar fi trebuit să mă liniștească, dar s-a produs exact contrariul.

După asta, amintirile mele sunt mai neclare. Cred că am acționat în mod mecanic. Am mers prin noapte până la gara Saint-Lazare și am luat primul tren spre Normandia. Când am ajuns la Honfleur, Iris nu se întorsese. Când a venit, am găsit în mine forța de a o minți. Am pretins că, după ce ne despărțiserăm, mă apucase o migrenă și că până la urmă nu mă mai dusesem la Paris. M-a crezut, cu atât mai mult cu cât a remarcat că eram descompusă la față și a insistat să cheme un medic. Acesta a sosit pe la mijlocul dimineții, exact în momentul în care polițiștii din Le Havre intrau în casă, însoțiți de bunicul meu, Patrice Verneuil. El mi-a dat oficial vestea masacrării familiei mele. Moment în care creierul meu a cedat și mi-am pierdut cunoștința.

Când m-am trezit, două zile mai târziu, nu mai aveam nicio amintire din seara aceea. Credeam într-adevăr că părinții mei și Théo fuseseră asasinați în absența mea. Văzut din exterior, este greu de crezut, totuși așa s-a întâmplat. O veritabilă amnezie care a durat 18 ani. Fără îndoială, singura soluție pe care o găsise mintea mea pentru a putea să-mi continui viața. Chiar și înainte de masacru, trăiam deja într-o angoasă permanentă, dar șocul traumatic a provocat un *shutdown* cerebral. Printr-un reflex de protecție, memoria mea se disociase parcă de emoțiile mele. În timpul anilor care au urmat, simțeam că ceva nu e în regulă. Purtam în mine o reală suferință pe care o atribuiam, parțial în mod eronat, pierderii familiei. Îmi refulasem desigur aceste amintiri, dar ele putrezeau în mine, apăsând cu o greutate invizibilă.

Decesul bunicului, acum două săptămâni, a sfâșiat vălul ignoranței mele. Înainte de a muri, Patrice Verneuil a făcut să-mi parvină un plic mare cu o scrisoare în care-și exprima convingerea că tu erai adevăratul vinovat de crimele ce avuseseră loc în seara aceea. Era furios pe cancerul care-l răpunea și care-l împiedica să vină să te ucidă cu mâna lui. Plicul mai conținea și un stick USB pe care erau înregistrările video cu interogatoriile lui Chapuis și Amrani, precum și *toate* fotografiile găsite în aparatul foto pierdut în largul insulelor Hawaii. Descoperind imaginile prezenței mele în acea faimoasă seară, creierul mi s-a descătușat și amintirile au țâșnit la suprafață cu puterea unui gheizer. Memoria îmi revenea prin flash-uri violente care cărau în cortegiul lor vina, furia, rușinea. Eram copleșită și aveam impresia că șuvoiul nu se va opri niciodată. Ca un dig de beton armat care ar ceda brusc și apa ar înghiți o vale…

Treceam printr-o adevărată traumă: simțeam nevoia să urlu, să dispar, să reinterpretez totul, ca și cum eram proiectată în trecut. Nu era nicidecum o eliberare. Era ceva înspăimântător. O explozie mentală bulversantă, care m-a aruncat din nou în oroare. Imaginile, sunetele, mirosurile care mă asaltau erau atât de precise, atât de puternice, încât aveam senzația că retrăiesc scena la o intensitate înzecită: zgomotul asurzitor al focurilor de armă, șiroaiele de sânge, țipetele, bucățile de creier de pe pereți, groaza de a-l vedea pe Théo căzând în fața mea. Ce crimă comisesem pentru a merita pedeapsa de a trăi infernul a doua oară?

3.

Un jet de urină îl stropi pe Ange Agostini. Polițistul municipal rămase impasibil și termină de schimbat scutecul fiicei sale, Livia. Se pregătea să o culce din nou când îi sună telefonul mobil. Era Jacques Bartoletti, farmacistul insulei, care îl suna pentru a-i spune de un

accident la care fusese martor. În zorii zilei, profitând de sfârșitul blocadei, Barto își luase barca și ieșise în larg să pescuiască seriolă, scrumbie și doradă cenușie. Dar vântul și ploaia îl făcuseră să se întoarcă mai devreme decât prevăzuse. După ce depășise Capul Safranier, văzuse o mașină ieșind de pe șosea și prăbușindu-se pe faleză. Îngrozit, Bartoletti anunțase imediat paza de coastă. Acum voia să afle noutăți.

Ange îi răspunse că nu era la curent. După ce închise telefonul – în timp ce Livia îi vărsa un pic de lapte pe tricoul care mirosea deja a pipi –, sună la postul de pompieri pentru a se asigura că echipajele de intervenție fuseseră informate. Dar telefonul de aici suna în gol, la fel și mobilul locotenent-colonelului Benhassi, însărcinat cu securitatea insulei. Îngrijorat, Ange hotărî să meargă el însuși la fața locului. Configurația nu era totuși ideală. Era săptămâna lui de gardă și norii începeau deja să se adune: mai întâi, pe fiul său, Luca, îl durea în gât și nu se ridica din pat; apoi, era o vreme urâtă și ca urmare drumurile erau periculoase.

Ce corvoadă… Ange îl trezi ușor pe Luca și îl ajută să-și ia niște haine groase. Cu fiul și cu fiica lui în brațe – *cântăresc o tonă copiii ăștia* –, Ange ieși din casă pe ușa care dădea în garaj. Îl puse pe Luca în spatele triciclului, lăsă în jos capota și fixă scaunul Liviei pe locul pasagerului. Capul Safranier nu era decât la trei kilometri de casa lui, o vilă provensală pe care o construise pe terenul lăsat moștenire de părinți, dar pe care Pauline, fosta lui soție, o considera „mică”, „prost expusă”, „prea înghesuită și întunecată”.

— O să mergem încet, copii.

În oglinda retrovizoare, Ange își văzu fiul făcând semnul OK cu degetul mare ridicat în direcția lui. Triciclul urcă cu greu drumul în serpentine care ducea la Strada Principală. Ploaia făcea terenul foarte alunecos și vehiculul Piaggio se poticnea în locurile cele mai în

pantă. Ange simțea un ghem în stomac când se gândea la riscurile la care își expunea copiii. Când ajunse pe drumul principal, scoase un oftat de ușurare. Dar pericolul nu trecuse cu totul. Furtuna se abătea asupra insulei cu o forță rar întâlnită. Lui Ange îi era mereu teamă în zilele cu furtună. Insula lui, în general atât de primitoare, căpăta un aspect instabil și amenințător, ca un ecou al părții întunecate pe care fiecare o poartă în el.

Triciclul se legăna, ploaia bătea în geamuri. Bebelușul plângea și, în spate, Luca nu se simțea probabil în largul lui. Tocmai trecuseră de plaja din Golful de Argint când, la o cotitură, fură blocați de o creangă groasă de pin pe care furtuna o rupsese. Ange își lăsă motorul pe marginea drumului și îi făcu semn băiatului să vină lângă sora lui în față în timp ce el elibera șoseaua.

Polițistul ieși în ploaie și dădu la o parte cu mult efort creanga și resturile care împiedicau trecerea. Voia să urce în triciclul lui când văzu vehiculul de intervenție al pompierilor la 50 de metri mai departe, cu puțin înainte de intersecția cu Poteca Botaniștilor. Își parcă triciclul lângă un camion, îi spuse lui Luca să nu se miște de acolo și alergă la pompieri. Avea hainele ude, arăta jalnic, simțea apa curgând pe gulerul tricoului său polo și prelingându-se pe spate. Se uită în jos și zări carcasa unei mașini fără a reuși s-o identifice.

Silueta înaltă a locotenent-colonelului Najib Benhassi – șeful pompierilor din Beaumont – apăru din ceață.

— Salut, Ange.

Cei doi bărbați își strânseră mâinile.

Este mașina librarului, zise Benhassi, anticipând întrebarea.

— Grégoire Audibert?

Pompierul confirmă, apoi preciză:

— Nu era singur. Tânărul său angajat era în mașină cu el.

— Raphaël?

— Raphaël Bataille, da, răspunse Benhassi consultându-și notițele.

Făcu o pauză și adăugă, arătând spre echipa lui:

— Tocmai îi aducem sus. Sunt morți amândoi.

Bietul băiat!

Ange nu-și revenea din șoc, luat pe nepregătite de această nouă lovitură a morții chiar în momentul în care menghina blocadei începea să slăbească. Își încrucișă privirea cu cea a pompierului și percepu tulburarea care îi umbrea chipul.

— La ce te gândești, Najib?

După un moment de tăcere, locotenent-colonelul îi împărtăși nedumerirea lui:

— E ceva foarte ciudat. Băiatul avea mâinile și picioarele legate.

— Legate cu ce?

— Cu niște corzi elastice. Era legat cu niște corzi elastice.

4.

Furtuna se dezlănțuia. Mathilde își terminase povestirea de vreo două minute. Închisă în tăcere, îl amenința din nou pe Fawles, îndreptând pușca de vânătoare spre el. Scriitorul se ridicase. Proțăpit în fața ușii, cu mâinile la spate, se uita la pinii care se îndoiau, părând că se chircesc de durere sub rafalele de ploaie. După o vreme, se întoarse foarte calm spre tânăra femeie și o întrebă:

— Dacă înțeleg bine, și tu crezi că eu sunt cel care ți-a ucis părinții?

— Apolline te-a identificat cu certitudine în parcarea subterană. Iar eu, ascunsă sub pat, ți-am văzut clar încălțările. Așa că da, cred că ești un asasin.

Fawles luă de bun argumentul fără a încerca să-l respingă. După câteva clipe de gândire, se întrebă:

— Dar care ar fi mobilul meu?

— Mobilul tău? Faptul că erai amantul mamei.

Scriitorul nu-și putu ascunde uimirea.

— E absurd. N-am întâlnit-o niciodată pe mama ta!

— Și totuși, i-ai scris scrisori. Niște scrisori pe care, de altfel, le-ai recuperat de puțin timp.

Cu țeava puștii, Mathilde arătă spre misivele pe care Fawles le legase cu o panglică și le pusese pe masă. Scriitorul contraatacă:

— Cum ai intrat în posesia acestor scrisori?

Mathilde făcu din nou o incursiune în trecut. Aceeași seară, aceeași înlănțuire de evenimente care, în doar câteva ore, schimbaseră destinul atâtor persoane.

— În seara de 11 iunie 2000, înainte să înceapă cina aniversară, m-am schimbat de haine pentru a-mi pune o ținută adecvată. Am găsit o rochie drăguță de vară în garderoba mea, dar nu aveam pantofi asortați. Așa cum mai făceam uneori, m-am dus să scotocesc în dressingul mamei. Ea avea peste o sută de perechi de pantofi de tot felul. Și acolo, într-o cutie de carton, am dat peste aceste scrisori. Când le-am citit, am fost încercată de sentimente contradictorii. Mai întâi, șocul de a descoperi că mama avea un amant și apoi, aproape fără voia mea, gelozia că un bărbat îi scrie texte atât de poetice și înflăcărate.

— Și ai păstrat scrisorile timp de 20 de ani?

— Pentru a le citi în tihnă, le-am dus în camera mea și le-am ascuns în geantă, cu gândul să le citesc când voi fi singură acasă și după aceea să le pun la loc. Dar n-am mai avut ocazia. După tragedie, le-am pierdut urma și am uitat de ele. Bunicul meu din partea tatălui, la care am locuit după masacru, le depozitase probabil undeva, ca multe alte obiecte care puteau să-mi amintească de acea seară. Dar Patrice Verneuil nu uitase de ele și a făcut legătura cu tine

după dezvăluirile lui Apolline. Mi le-a trimis odată cu stickul USB. Nu e nicio îndoială: e scrisul tău și sunt semnate cu numele tău.

— Da, așa e, sunt scrise de mine, dar ce te face să crezi că erau destinate mamei tale?

— Sunt adresate unei oarecare S. Pe mama o chema Sofia și scrisorile se aflau în camera ei. Ceea ce înseamnă un frumos ansamblu de indicii concordante, nu-i așa?

Fawles nu răspunse. În loc de asta, scoase la înaintare un alt pion:

— De ce ai venit aici mai exact? Ca să mă ucizi?

— Nu imediat. Mai întâi, aș vrea să-ți dau un cadou.

Scotoci prin buzunar și scoase un obiect circular pe care îl puse pe masă. Fawles crezu mai întâi că e o bandă adezivă neagră, dar după aceea își dădu seama că e vorba de o panglică cu cerneală pentru mașina de scris.

Mathilde se îndreptă spre raft pentru a lua mașina Olivetti și o puse pe masă.

— Vreau mărturisiri complete, Fawles.

— Mărturisiri?

— Înainte de a te ucide, vreau o declarație scrisă.

— O declarație scrisă despre ce?

— Vreau ca toată lumea să știe ce ai făcut. Vreau ca toată lumea să știe că celebrul Nathan Fawles este un asasin. N-o să intri în posteritate pe un piedestal, crede-mă!

El privi o clipă mașina de scris, apoi ridică ochii spre ea și se apără:

— Chiar dacă sunt un asasin, nu poți face nimic împotriva cărților mele.

— Da, știu, e foarte la modă acum să separi omul de artist: cutare a comis atrocități, dar rămâne un artist genial. Îmi pare rău, dar pentru mine, lucrurile nu stau așa.

— Este o discuție mai amplă, dar, chiar dacă poți să ucizi artistul, nu vei ucide niciodată opera de artă.

— Credeam că romanele tale sunt supraestimate.

— Nu asta-i problema. Și, în adâncul sufletului tău, știi că am dreptate.

— În adâncul sufletului meu, am chef să bag două gloanțe-n tine, Nathan Fawles.

Cu un gest neașteptat, ea îl lovi puternic cu patul puștii în șale pentru a-l obliga să se așeze.

Fawles se prăbuși pe scaun strângând din dinți.

— Crezi că este ușor să omori pe cineva? Tu… tu crezi că ansamblul tău de indicii convergente îți dă dreptul să mă omori? Doar pentru că-ți face plăcere?

— Nu, ai dreptul la o apărare, este adevărat. De aceea îți dau posibilitatea să fii propriul tău avocat. E ceea ce-ți plăcea să repeți în interviurile tale: „Încă din adolescență, singurele mele arme au fost mereu vechiul meu pix Bic molfăit la capăt și un blocnotes cu foi de matematică”. Ei bine, poftim: pentru a te apăra, ai o mașină de scris, un top de hârtie și o jumătate de oră.

— Ce vrei să scriu, mai exact?

Exasperată, Mathilde puse țeava puștii la tâmpla scriitorului.

— Adevărul! țipă ea.

Fawles o sfidă:

— Ai impresia că adevărul o să-ți permită să ștergi cu buretele trecutul, să te eliberezi de suferințele tale și să o iei de la început? Îmi pare rău, dar este o iluzie.

— Lasă-mă să judec eu singură asta.

— Dar adevărul nu există, Mathilde! Sau, mai degrabă, da, adevărul există, dar este unul viu, mereu în mișcare, mereu schimbător.

— M-am săturat de sofismele tale, Fawles.

— Fie că vrei, fie că nu, umanitatea nu este binară. Evoluăm cu toții într-o zonă cenușie și instabilă unde cel mai bun dintre oameni va putea întotdeauna să comită cel mai rău lucru. De ce vrei să-ți impui un adevăr pe care nu ești în stare să-l suporți? Un jet de acid pe o rană încă vie.

— N-am nevoie să fiu protejată. În orice caz, nu de tine! zise ea.

Apoi arătă spre mașina de scris.

— Apucă-te de lucru. Imediat! Povestește-mi versiunea ta: faptele brute, numai faptele. Fără stil, fără poezie, fără digresiuni, fără emfază. Îți iau hârtiile într-o jumătate de oră.

— Nu, eu…

Dar o a doua izbitură cu patul puștii îl făcu să capituleze. Se schimonosi de durere, încovoindu-se din cauza loviturii puternice, apoi fixă încet rola cu bandă în mașina de scris.

În definitiv, dacă trebuia să moară azi, măcar să fie așezat în fața mașinii de scris. Acolo îi era locul. Acolo se simțise întotdeauna mai puțin rău. Să-și salveze pielea înșirând niște cuvinte pe o tastatură: iată o provocare pe care era capabil s-o accepte.

Pentru a se încălzi, bătu pe tastatură primul gând care îi trecu prin minte. O frază din Georges Simenon, unul dintre maeștrii săi, care i se părea adecvată situației.

> Cât de diferită este viața când o trăiești, spre deosebire de atunci când o analizezi minuțios mai târziu.

După 20 de ani, pocnetul tastelor sub degetele lui îi provocă un frison. Era ceva ce îi lipsise, bineînțeles, dar această absență din fața mașinii de scris nu fusese din cauza lui. Uneori, voința nu servește la nimic dacă nu este însoțită de o armă la tâmplă.

Am cunoscut-o pe Soizic Le Carrec în primăvara anului 1996 în timpul unui zbor New York-Paris. Stătea lângă mine, la fereastră, și era cufundată în lectura unuia dintre romanele mele.

Gata, începuse… Mai ezită câteva secunde, aruncându-i lui Mathilde o ultimă privire care părea să spună: *mai e timp să oprim totul, mai e timp să nu scoatem cuiul grenadei care ne va exploda în față și ne va ucide pe amândoi.*

Dar privirea lui Mathilde nu-i răspunse decât un singur lucru: *aruncă-ți grenada, Fawles. Aruncă-ți jetul de acid…*

13
Miss Sarajevo

Cât de diferită este viața când o trăiești, spre deosebire de atunci când o analizezi minuțios mai târziu.

Georges SIMENON

Am cunoscut-o pe Soizic Le Garrec în primăvara anului 1996 în timpul unui zbor New York-Paris. Stătea lângă mine, la fereastră, și era cufundată în lectura unuia dintre romanele mele. Era *Un orășel american,* ultimul apărut, pe care-l cumpărase din aeroport. Fără să spun cine sunt, am întrebat-o dacă îi plăcea cartea – citise deja vreo sută de pagini. Acolo, în mijlocul norilor, mi-a răspuns cu calm că nu-i plăcea deloc și că nu înțelegea nicidecum vâlva creată în jurul acestui scriitor. Am făcut observația că Nathan Fawles primise totuși recent premiul Pulitzer, dar ea mă asigură că nu acordă niciun credit premiilor literare și că banderolele triumfătoare care desfigurează coperta cărților *nu sunt decât o mare păcăleală.* I-am servit un citat din Bergson ca s-o impresionez („Nu vedem lucrurile în sine; ne limităm, cel mai adesea, să citim etichetele lipite pe ele.”), dar chestia asta n-a impresionat-o.

După o vreme, nemairezistând, i-am dezvăluit faptul că *eram* Nathan Fawles, dar nici asta n-a părut s-o emoționeze prea tare. În ciuda acestui început dificil, am discutat fără încetare timp de șase ore cât a durat zborul. Sau, mai bine zis, eu am fost cel care, prin întrebările mele, am întrerupt-o fără încetare din lectura ei.

Soizic era o tânără doctoriță de 30 de ani. Eu aveam 32. Mi-a spus frânturi din povestea ei. În 1992, imediat ce și-a terminat studiile, plecase în Bosnia pentru a se întâlni cu iubitul ei de atunci, un cameraman de la Antenne 2. Era începutul a ceea ce avea să devină

cel mai lung asediu din războiul modern: martiriul orașului Sarajevo. După câteva săptămâni, tipul se întorsese în Franța sau plecase în alte zone de conflict. Soizic rămăsese. Se apropiase de organizațiile umanitare prezente la fața locului. Timp de patru ani, îndurase calvarul celor 350.000 de locuitori, punându-și competențele în slujba orașului asediat.

Aș fi în stare să-ți țin un curs magistral, dar dacă vrei să înțelegi ceva din această relatare, din povestea mea și, prin ricoșeu, din cea a familiei tale, trebuie să te cufunzi din nou în realitatea acelei epoci: cea a dezintegrării Iugoslaviei în anii de după căderea Zidului Berlinului și disoluția URSS-ului. După al Doilea Război Mondial, fostul regat al Iugoslaviei fusese reunificat de mareșalul Tito grație instaurării unei federații comuniste formate din șase state din Balcani: Slovenia, Croația, Muntenegru, Bosnia, Macedonia și Serbia. Odată cu prăbușirea comunismului, Balcanii au cunoscut o intensificare a naționalismului. Într-un context de exacerbare a acestor tensiuni, omul puternic al țării, Slobodan Milošević, a reactivat ideea unui Serbii Mari care ar regrupa toate minoritățile sârbe în același teritoriu. Succesiv, Slovenia, Croația, Bosnia și Macedonia și-au revendicat independența, ceea ce a provocat o serie de conflicte violente și ucigașe. Pe fondul epurării etnice și a neputinței ONU, războiul din Bosnia a fost un masacru care s-a soldat cu peste 100.000 de morți.

Când am cunoscut-o, Soizic purta în trupul și în mintea ei stigmatele calvarului din Sarajevo. Patru ani de teroare, de bombardamente neîncetate, de foame, de frig, patru ani de gloanțe care șuieră, de operații chirurgicale realizate uneori fără anestezice. Soizic făcea parte dintre acele persoane care trăiau visceral nenorocirile lumii. Dar toate astea începuseră s-o zdruncine. Mizeria

lumii este o povară care te poate strivi dacă faci din ea o afacere personală.

*

Am aterizat pe la 7 dimineața în cenușiul deprimant din Roissy. Ne-am spus la revedere și m-am așezat la coadă ca să iau un taxi. Totul era exasperant: perspectiva de a nu o mai vedea, umiditatea glacială din acea dimineață, norii murdari și poluați care umpleau cerut și îmi dădeau senzația că erau singurul orizont din viața mea. Dar o puternică dorință de schimbare m-a făcut să acționez. Cunoști conceptul grec de *kairos?* Este clipa decisivă pe care nu trebuie s-o lași să treacă. În toate viețile, chiar și în cele mai de rahat, cerul îți dă măcar o dată o șansă reală de a-ți schimba destinul. *Kairos* este capacitatea de a ști să apuci această mână de ajutor pe care viața ți-o întinde. Dar momentul este în general foarte scurt. Și viața nu-ți mai dă a doua șansă. Ei bine, în acea dimineață, am știut că se întâmplă ceva crucial. Am ieșit din rând și m-am întors. Am căutat-o pe Soizic în tot terminalul și, în cele din urmă, am găsit-o așteptând autobuzul. I-am spus că am fost invitat la o ședință de autografe în librăria unei insule din Mediterana. Și, fără ocolișuri, i-am propus să mă însoțească. Cum *kairos* se întâmplă să lovească uneori două ființe în același timp, Soizic a spus da fără să ezite și am plecat împreună chiar în acea zi către insula Beaumont.

Am rămas 15 zile pe insulă și ne-am îndrăgostit de ea în același timp în care ne îndrăgosteam unul de altul. A fost un moment atemporal cum îți oferă uneori nenorocita asta de viață ca să te facă să crezi că fericirea există. Un colier de instantanee strălucitoare ca niște perle. Într-o clipă de nebunie, am băgat banii câștigați timp de 10 ani din drepturi de autor în *Crucea Sudului.* Îmi imaginam că vom

petrece multe zile fericite aici și credeam că am găsit locul ideal pentru a ne crește copiii. Mă vedeam scriind aici viitoarele romane. Dar mă înșelam.

*

În următorii doi ani, am dus o viață de cuplu în perfectă armonie, chiar dacă nu eram mereu împreună. Când eram, ne petreceam timpul în Bretania – de unde era originară Soizic și unde avea familia – și în bârlogul nostru, *Crucea Sudului*. Impulsionat de această iubire nouă, începusem să scriu un nou roman intitulat *O vară invincibilă*. În restul timpului, Soizic era pe teren. Se întorsese în teritoriul drag inimii ei, Balcanii, și efectua misiuni pentru Crucea Roșie.

Din păcate, această regiune a lumii nu terminase cu oroarea războiului. Începând din 1998, a venit rândul provinciei Kosovo să ia foc. Scuză-mă că trebuie s-o fac din nou pe proful de istorie cu tine, dar este singurul mod de a înțelege ce s-a întâmplat. Teritoriul kosovar este o provincie autonomă a Serbiei, cu populație majoritar albaneză. Încă de la sfârșitul anilor 1980, Milošević a început să reducă autonomia provinciei, apoi Serbia a încercat să recolonizeze teritoriul.

O parte a populației kosovare a fost expulzată în afara granițelor. Rezistența s-a organizat, mai întâi în mod pașnic prin intermediul liderului ei, Ibrahim Rugova, supranumit „Gandhi al Balcanilor", cunoscut pentru refuzul violenței, apoi pe calea armelor, prin crearea Armatei de Eliberare din Kosovo – faimoasa UÇK a cărei bază de susținere era situată în Albania, unde profita de prăbușirea regimului pentru a-i fura stocul de arme.

În acest război din Kosovo a fost ucisă Soizic, în ultimele zile din decembrie 1998. Potrivit raportului pe care Ministerul Afacerilor

Externe l-a trimis părinților, căzuse într-o ambuscadă, în timp ce însoțea un fotograf de război englez, care făcea un reportaj la vreo 30 de kilometri de Pristina. Trupul i-a fost repatriat în Franța și îngropat la 31 decembrie în micuțul cimitir breton din Sainte-Marine.

*

Moartea femeii pe care o iubeam m-a devastat. Timp de șase luni, am trăit închis în casă, în negura alcoolului și a medicamentelor. În iunie 1999, am anunțat că renunț la scris, pentru că nu mai voiam să se aștepte nimic de la mine.

Lumea mergea mai departe. În primăvara lui 1999, după multe tergiversări, Națiunile Unite s-au hotărât, în sfârșit, să voteze pentru o intervenție în Kosovo care a luat forma unei campanii aeriene de bombardamente. La începutul verii, forțele sârbe s-au retras din Kosovo, devenit protectorat internațional sub mandat ONU. Războiul făcuse 15.000 de victime și mii de oameni erau dispăruți. O mare parte din ei erau civili. Și toate astea se petreceau la două ore de zbor cu avionul de Paris.

*

Când a venit toamna, am luat decizia să mă duc în Balcani. Mai întâi la Sarajevo, apoi în Kosovo. Voiam să văd locurile care contaseră pentru Soizic, cele în care își trăise ultimii ani din viață. În regiune, jarul era încă fierbinte. Am cunoscut kosovari, bosniaci, sârbi. O populație speriată, debusolată, care petrecuse ultimii 10 ani în foc și haos și care încerca cu chiu, cu vai să se reconstruiască. Căutam amintirea lui Soizic, îi găseam prezența fantomatică pe vreo stradă, prin vreo grădină, prin vreun dispensar. O fantomă care

veghea asupra mea și mă însoțea în suferință. Era sfâșietor, dar îmi făcea bine.

Aproape fără voia mea, din vorbă-n vorbă, culegeam informații de la oamenii care o văzuseră pe Soizic chiar înainte de a muri. O confidență ici antrena o întrebare colo și tot așa. Încet-încet, aceste ramificații luau forma unei pânze de păianjen care transforma drumul meu, inițial de doliu, într-o anchetă minuțioasă despre împrejurările în care fusese ucisă Soizic. Nu mai fusesem în misiune de mult timp, dar îmi păstrasem reflexele și simțul de a mă orienta pe teren, dobândite în timpul trecerii mele prin organizațiile umanitare. Aveam câteva contacte și, mai ales, aveam timp.

*

Mereu mă întrebasem ce făcea Soizic în compania unui jurnalist de la *The Guardian* când fusese ucisă. Tipul se numea Timothy Mercurio. Nu crezusem niciodată că putea fi un amant ocazional – și am aflat mai târziu că Mercurio era gay declarat. Dar n-am crezut nici că cei doi se aflau acolo întâmplător. Soizic știa limba sârbo-croată. Jurnalistul îi ceruse probabil să-l însoțească pentru a-i interoga pe oameni. Un zvon îmi ajunsese în repetate rânduri la urechi: Mercurio făcea cercetări despre Casa Diavolului, o fostă fermă din Albania care fusese transformată în centru de detenție și care alimenta un trafic de organe.

Existența unor centre de detenție kosovare în Albania nu era chiar o știre-bombă. Albania era baza de susținere a UÇK, Armata de Eliberare, care își instalase aici taberele de prizonieri. Dar Casa Diavolului era altceva. Din câte se spunea pe șoptite, era vorba despre un loc în care erau duși prizonieri – în majoritate sârbi, dar și albanezi acuzați că au colaborat cu Serbia – pentru a fi triați după

criterii medicale. După această selecție macabră, unii erau uciși cu un glonț în cap și organele lor erau prelevate. Se spunea că acest trafic infam era controlat de oamenii din Kuçedra, un grup mafiot obscur care răspândea teroare în regiune.

*

Nu știam ce să cred despre acest zvon. La început, mi se părea nebunesc și putusem să constat că era o perioadă propice exagerărilor de tot felul pentru a discredita cutare sau cutare clan. Dar am decis să reiau de la zero ancheta lui Mercurio și a lui Soizic, convins că nimeni în afară de mine n-ar reuși s-o facă. Pe atunci, fosta Iugoslavie număra zeci de mii de dispăruți. Dovezile se volatilizau repede, oamenilor le era frică să vorbească. Totuși, eu voiam să-i dau de capăt acestei povești și, cu cât anchetam mai mult, cu atât existența Casei Diavolului părea mai credibilă.

Tot cercetând, am putut identifica niște potențiali martori ai acestui trafic, dar nu erau deloc vorbăreți când venea vorba să intre în detalii. Mulți dintre oamenii pe care i-am cunoscut erau țărani sau mici artizani terorizați de oamenii clanului Kuçedra. Ți-am vorbit deja de Kuçedra, îți amintești? În folclorul albanez, este un dragon malefic cu coarne. Un monstru-femelă demoniac, cu nouă limbi, cu ochi de argint, cu un corp lung și diform acoperit cu țepi și îngreunat de două aripi uriașe. În credința populară, Kuçedra cere mereu sacrificii umane, iar dacă nu i se aduc, scuipă flăcări și face pârjol în toată țara.

Într-o zi, perseverența mea a dat roade: am găsit un șofer care participase la transportul prizonierilor până în Albania. După tratative fără sfârșit, a acceptat să mă ducă până la Casa Diavolului. Era un fost corp de fermă izolat în mijlocul pădurii, care acum se

năruia. Am străbătut locul în lung și-n lat fără să găsesc ceva concludent. Era greu de crezut că aici se făcuseră operații medicale. Satul cel mai apropiat era situat la 10 kilometri. Oamenii din zonă erau ostili. De câte ori abordam subiectul, limbile nu li se dezlegau de teama represaliilor celor din clanul Kuçedra. Ca să nu stea de vorbă cu mine, pretindeau cu toții că nu sunt în stare să lege nici trei cuvinte în engleză.

M-am hotărât să stau acolo mai multe zile. În cele din urmă, nevasta unui cantonier, care fusese impresionată de povestea mea și căreia i se făcuse milă de mine, mi-a repetat ceea ce-i spusese soțul ei. Casa Diavolului nu era decât un loc de tranzit. Un soi de gară de triaj unde prizonierilor li se făceau o serie de examene medicale și de analize de sânge. Donatorii de organe compatibili erau duși apoi la clinica Phoenix, o mică instituție clandestină de la periferia orașului Istok din Kosovo.

*

Grație indicațiilor pe care mi le-a dat femeia, am reușit să găsesc clinica Phoenix. În iarna anului 1999, aceasta era o clădire abandonată și dărăpănată pe care hoții o goliseră de tot materialul. Mai erau două-trei paturi ruginite, câteva aparate medicale ieșite din uz, niște pubele pline cu pungi din plastic și cutii de medicamente goale. Cel mai important lucru a fost întâlnirea mea cu un soi de boschetar care se aciuase pe-acolo. Drogat până în măduva oaselor, spunea că se numește Carsten Katz. Era un anestezist austriac care lucrase la clinică pe vremea când aceasta era încă în activitate. Mai târziu, am descoperit că mai era cunoscut sub două porecle nu prea flatante: Negustorul de nisip și Farmacistul de gardă.

L-am întrebat despre clinică, dar omul nu era în cea mai bună stare. Lac de transpirație, cu privirea rătăcită, se chircea de durere. Dependent de morfină, Katz era în stare de orice pentru a căpăta o doză. I-am promis că mă întorc puțin mai târziu cu muniție. M-am dus la Pristina, unde mi-am petrecut restul zilei în căutare de alcaloizi. Aveam suficienți dolari pentru a deschide ușile potrivite și am luat toată morfina pe care am găsit-o.

Se înnoptase de mult când m-am întors la clinică. Carsten Katz era la fel de înfricoșător ca un zombi. Transformase una dintre conductele de aerisire în șemineu și aprinsese un foc cu niște bucăți de placaj. Când a văzut cele două fiole de morfină, s-a aruncat asupra mea ca un dement. I-am făcut eu însumi injecțiile și am așteptat ceva timp până s-a mai calmat cât de cât. Apoi, anestezistul s-a așezat la masă și mi-a povestit totul.

Mai întâi, mi-a confirmat funcția de triaj pe care o avea Casa Diavolului. Apoi transportul unor prizonieri până la clinica Phoenix. Aici erau executați cu câte un glonț în cap, după care li se prelevau organele – în special rinichi – pentru a fi transplantate. De obicei, primitorii erau bolnavi străini bogați care puteau să plătească între 50.000 și 100.000 de euro operația. „Afacerea mergea bine”, a continuat Carsten Katz. Anestezistul pretindea că-i identificase pe oamenii din Kuçedra, un mic grup condus de un trio malefic. Un șef militar kosovar, un mafiot albanez și un chirurg francez: Alexandre Verneuil. Dacă primii doi asigurau arestarea și transportul prizonierilor, tatăl tău, Mathilde, era cel care superviza toată partea „medicală”. În afară de Katz, tatăl tău mai recrutase o echipă de medici: un chirurg turc, un altul român și un infirmier-șef grec. Niște tipi care erau competenți pe plan medical, dar nu foarte cinstiți în raport cu jurământul lui Hippocrate.

După Katz, la clinica Phoenix fuseseră făcute vreo 50 de operații. Uneori, rinichii nu erau grefați pe loc, ci expediați cu avionul către clinici străine. L-am hărțuit pe austriac la maximum cu întrebări, ademenindu-l cu alte fiole de morfină. Negustorul de nisip era categoric: Alexandre Verneuil era adevăratul creier al afacerii, cel care pusese la cale traficul și care pilotase operațiunea. Cel mai rău este faptul că, pentru tatăl tău, Kosovo nu era prima încercare, ci reluarea unui trafic obișnuit pe care îl mai făcuse deja și prin alte părți, pe unde îl purtaseră misiunile lui umanitare. Grație rețelei și poziției sale, Verneuil avea acces la baze de date din multe țări pentru a intra în contact cu pacienți grav bolnavi, gata să scoată din buzunar mulți bani pentru un organ nou. Totul se plătea, bineînțeles, în bani lichizi sau se foloseau conturi bancare offshore.

Am mai scos două fiole de morfină din buzunarul mantoului. Doctorul le-a privit înnebunit.

— Acum, aș vrea să-mi vorbești de Timothy Mercurio.

— Tipul de la *The Guardian*? și-a amintit Katz. Ne urmărea de mai multe săptămâni. Ajunsese până la noi grație unui informator: un infirmier kosovar care lucrase pentru noi la începutul operațiunii.

Austriacul își rulase o țigară din care trăgea cu nesaț ca și cum viața lui depindea de ea.

— Tipii din Kuçedra îl intimidaseră pe Mercurio în mai multe rânduri pentru a-l convinge să nu mai ancheteze, dar jurnalistul a vrut s-o facă pe eroul. Într-o seară, paznicii l-au prins chiar aici cu camera de filmat. Era o inconștiență totală din partea lui.

— Nu era singur.

— Nu, venise cu o blondină care era probabil asistenta lui sau o interpretă.

— I-ați ucis?

— Verneuil însuși i-a împușcat. N-avea altă soluție.

— Și trupurile?

— Le-a transportat în apropiere de Pristina pentru a face să se creadă că tipul și fata căzuseră într-o ambuscadă. E trist, dar n-am de gând să-i plâng. Mercurio știa foarte bine riscurile pe care și le asuma venind aici.

*

Voiai adevărul, Mathilde, ei bine, iată-l: tatăl tău nu era un doctor strălucit și generos așa cum pretindea. Era un criminal și un asasin. Un monstru abominabil care avea zeci de morți pe conștiință. Și care a ucis-o cu mâinile lui pe singura femeie pe care am iubit-o vreodată.

*

Când m-am întors în Franța, eram hotărât să-l ucid pe Alexandre Verneuil. Dar mi-am luat răgazul de a retranscrie și de a consemna toate mărturiile pe care le obținusem în Balcani. Am developat și am clasat toate fotografiile pe care le-am făcut, am montat imaginile pe care le-am filmat și am anchetat mult timp pe alte teatre de operațiuni pe unde a fost tatăl tău pentru a constitui un dosar de acuzare cât mai detaliat. Nu numai că voiam ca Alexandre Verneuil să moară, dar voiam și să scot la iveală monstrul care era. Pe scurt, exact ce ai crezut tu că faci cu mine.

Odată ce am terminat rechizitoriul, când a venit timpul să trec la fapte, am început să-l urmăresc, să-l spionez în aproape toate deplasările. Nu știam încă precis cum să acționez. Voiam ca supliciul să dureze cât mai mult, să bea cupa amărăciunii până la fund. Dar cu cât timpul trecea, cu atât mi-era tot mai clar că răzbunarea mea era

prea blândă. Ucigându-l pe Verneuil, riscam să fac din el o victimă și puneam prea repede capăt calvarului pe care voiam să-l îndure.

În 11 iunie 2000, am intrat în restaurantul *Dôme* din bulevardul Montparnasse, unde tatăl tău obișnuia să meargă. I-am lăsat șefului o fotocopie după dosarul de acuzare, cerându-i să i-o dea lui Verneuil. Apoi m-am furișat ca să nu mă vadă. Eram hotărât să încredințez dezvăluirile și dovezile mele justiției și presei chiar a doua zi. Dar mai înainte, voiam ca Verneuil să facă pe el de frică, să tremure ca varga. Voiam să-i dau câteva ore avans ca să aibă timp să-și imagineze cum îl strânge menghina și cum îi zdrobește încet oasele. Câteva ore dureroase în care să conștientizeze pe deplin ceea ce făcuse și să se consume, imaginându-și teribilul tsunami care avea să se abată asupra lui, să-i distrugă viața, a lui, a soției, a copiilor, a părinților lui. Să-l termine.

Așteptând să se întâmple asta, m-am întors acasă, fără să fiu în stare de nimic, și am avut senzația că Soizic murea pentru a doua oară.

*

— ZIDANE PREȘEDINTE! ZIDANE PREȘEDINTE!

Am fost trezit cu puțin înainte de ora 23 – ud leoarcă de sudoare și agitat – de suporterii de fotbal care sărbătoreau victoria echipei Franței. Îmi petrecusem toată după-amiaza bând și aveam mintea tulbure. Dar o neliniște mă chinuia. Cum avea să reacționeze o ființă atât de diabolică precum Verneuil? Erau puține șanse să nu facă nimic. Acționasem fără să mă gândesc la repercusiunile actelor mele. Fără să mă gândesc la soția și la cei doi copii ai lui.

Cuprins de un presentiment funest, am ieșit din casă în fugă. Mi-am luat mașina din parcarea Montalembert și am traversat Sena

până la grădina Ranelagh. Ajungând în bulevardul Beauséjour, în fața imobilului în care locuiau părinții tăi, am înțeles imediat că ceva nu era în regulă. Poarta electrică de la garajul subteran era deschisă. Am luat-o pe pasarelă și mi-am garat Porsche-ul în parking.

Apoi totul s-a precipitat. În timp ce chemam ascensorul, am auzit două împușcături trase la etaj. M-am repezit pe scări și am urcat treptele până la etajul doi. Ușa era întredeschisă. În momentul în care intram în apartament, am dat peste tatăl tău care era înarmat cu o pușcă de vânătoare. Pardoseala și pereții holului de la intrare erau stropiți cu sânge. Am văzut cadavrul mamei tale și pe cel al fratelui tău la capătul culoarului. Și tu erai următoarea pe listă. Ca și alții înaintea lui, tatăl tău căzuse pradă unei nebunii ucigașe: își extermina familia, urmând să se omoare și el. M-am aruncat asupra lui pentru a încerca să-l dezarmez. Ne-am luptat pe pardoseală, arma s-a descărcat și glonțul l-a nimerit în plină figură.

Și așa, fără s-o știu, ți-am salvat viața.

14
Doi supraviețuitori ai neantului

Iadul e gol,
toți demonii sunt aici.
William SHAKESPEARE

1.

O serie de fulgere-lumină străbătu încăperea, urmată imediat de un bubuit de tunet. Așezată la masa din living, Mathilde termina de citit mărturiile lui Nathan Fawles. Pe parcursul lecturii, avusese de mai multe ori senzația că nu mai reușea să respire, ca și cum, în cameră, oxigenul se rarefia și ea risca să se sufoce.

Pentru a-și susține afirmațiile, Fawles nu se mulțumise cu povestirea faptelor. Scosese din dulap dovezile anchetei lui, trei dosare cartonate pe care le adăugase la teancul de foi bătute la mașina de scris.

Mathilde avea în fața ochilor demonstrația îngrozitoarelor acte de violență ale tatălui său. Ceruse adevărul, dar adevărul era insuportabil, iar ea simțea că-i fuge pământul de sub picioare. Inima îi bătea în piept cu o asemenea violență, încât i se părea că arterele aveau să i se rupă. Fawles îi promisese un jet de acid. Nu numai că se ținuse de cuvânt, dar i-l și aruncase drept în ochi.

Îi era ciudă. Cum de putuse să fie atât de oarbă? Nici în timpul adolescenței, nici de când îi muriseră părinții nu se întrebase serios de unde provin banii familiei. Apartamentul de 200 de metri pătrați din bulevardul Beauséjour, cabana din Val d'Isère, casa de vacanță din Cap d'Antibes, colecția de ceasuri de mână a tatălui său, dressingul dublu, cât două camere, al mamei ei. Doar era jurnalistă, realizase anchete acuzatoare despre oameni politici bănuiți de abuz

de bunuri sociale, despre personalități acuzate de evaziune fiscală sau despre comportamentele imorale ale unor directori de întreprindere, dar nu se obosise niciodată să facă o anchetă despre ea însăși. Veșnica poveste a paiului din ochiul altuia și a bârnei din propriul ochi.

Pe geam, îl zări pe Fawles care ieșise pe terasă. Nemișcat, protejat de ploaie de scândurile de lemn ale acoperișului, privea fix spre orizont. Credinciosul Bronco stătea de pază lângă stăpânul lui. Mathilde luă din nou în mână pușca pe care o lăsase pe masă în timpul lecturii. Pușca de vânătoare cu pat din lemn de nuc și țeavă de oțel ornată cu gravura înspăimântătoare a dragonului Kuçedra. Arma care, în prezent o știa, îi omorâse familia.

Și acum? se întrebă Mathilde.

Putea să-și tragă un glonț în cap pentru ca tabloul să fie complet. În acel moment, actul îi apărea ca o ușurare. Se învinovățise de atâtea ori că nu murise împreună cu fratele ei! Dar putea, totodată, să-l omoare pe Fawles, să-i ardă mărturisirea și dosarul cu ancheta, pentru a proteja cu orice preț memoria familiei Verneuil. Numai că păstrarea unui asemenea secret este o sarcină după care nu-ți mai revii. O deflagrație care îți interzice să ai copii. O infamie care, din momentul în care devine publică, îți contaminează neamul și urmașii secole de-a rândul. A treia soluție era să-l omoare pe Fawles și după aceea să se sinucidă pentru a-i elimina pe toți martorii acestei povești. Să eradicheze definitiv lepra „cazului Verneuil".

În mintea ei, imaginile cu Théo nu-i dădeau pace. Amintiri fericite. Sfâșietoare. Figura poznașă a fratelui ei, plină de gingășie. Ochelarii colorați și strungăreață lui. Théo era atât de atașat de ea! Avea atâta încredere în ea! Adeseori, când îi era frică – de întuneric, de monștrii din povești, de golănașii din curtea școlii –, ea îl liniștea și îi repeta tot timpul să nu-și facă griji, spunându-i că va fi mereu

acolo când va avea nevoie de ea. Cuvinte care nu o angajau în niciun fel din moment ce singura dată când el fusese *realmente* în pericol, ea nu putuse să facă nimic. Cel mai rău era că nu se gândise decât la ea și fugise să se ascundă în camera ei. Gândul acesta era insuportabil. Nu va putea trăi cu el.

Pe geam, îl văzu pe Fawles care, în pofida ploii, cobora scara de piatră care ducea la promontoriul unde era legată Riva. Pentru o clipă, crezu că o să încerce să ia barca, dar își aminti că văzuse cheile în recipientul de la intrare.

Urechile îi țiuiau. Creierul îi fierbea. Trecea de la o idee și de la o emoție la alta. Nu era chiar întru totul adevărat să spună că nu-și pusese niciodată întrebări despre familia ei. Încă de la vârsta de șase ani – și poate chiar înainte –, perioadele luminoase alternau cu faze mai sumbre. Momente în care era devorată de neliniște și de o durere de a trăi a cărei cauză nu o cunoștea. Apoi, fuseseră tulburările de alimentație care necesitaseră două spitalizări în Casa Adolescenților.

Acum înțelegea că încă de-atunci era afectată de secretul vieții duble a tatălui ei. Și că acesta începuse să-i contamineze și fratele. O parte din viață i se lumina brusc și căpăta un nou înțeles: tristețea lui Théo, astmul lui, coșmarurile îngrozitoare, pierderea încrederii în el și rezultatele școlare devenite mediocre. Secretul se cuibărise în ei încă din copilărie, precum o otravă care îi ucidea lent. Sub fardul familiei perfecte, fratele și sora captaseră zone de umbră și mirosuri toxice. Totul se întâmplase în mod inconștient. Ca niște telepați, prinseseră probabil din zbor cuvinte enigmatice, anumite atitudini, subînțelesuri, tăceri care injectaseră în ei o neliniște difuză.

Și ce știa de fapt maică-sa despre crimele soțului ei? Poate că nu mare lucru, dar poate că Sofia se obișnuise cam ușor și fără să pună prea multe întrebări cu o situație în care banii curgeau în valuri.

Mathilde simți că se scufundă: în câteva minute își pierduse toate reperele, toate jaloanele care-i defineau identitatea de atâta timp. În momentul în care voia să întoarcă arma către ea, căută cu disperare să se agațe de ceva și un detaliu din povestirea lui Fawles îi veni în minte: ordinea căderii trupurilor. Și, dintr-odată, Mathilde începu să se îndoiască de versiunea scriitorului. După amnezia ei traumatică, amintirile îi reveniseră cu o precizie surprinzătoare. Și era sigură că tatăl ei murise primul.

2.

Bubuitul tunetului zgudui casa, ca și cum aceasta era pe punctul de a se desprinde de faleză. Înarmată cu pușca, Mathilde traversă terasa și coborî scara pentru a merge la Fawles aflat în apropierea ambarcaderului împreună cu câinele lui.

Ajunse pe marea dală stâncoasă care se întindea în fața nivelului zero al casei. Scriitorul se refugiase sub streașina fațadei impozante din piatră naturală, străpunsă de o serie de hublouri opace. Prima dată când văzuse aceste hublouri, Mathilde fusese intrigată. Acum, își zise că locul putea servi drept hangar pentru barca Riva, chiar dacă, în zilele cu furtună, unele valuri înecau probabil pontonul și urcau până aici.

— E ceva ce nu se potrivește în relatarea ta.

Obosit, Fawles își masă ceafa.

— Ordinea căderii trupurilor, insistă Mathilde. Susții că, înainte de a muri, tatăl meu a ucis-o mai întâi pe mama și apoi pe fratele meu.

— Exact asta s-a întâmplat.

— Dar eu nu-mi amintesc deloc așa. Când am fost trezită de prima împușcătură, am ieșit din camera mea și *am văzut* trupul

tatălui meu pe culoar. Abia după aceea am asistat la uciderea mamei și la cea a fratelui meu.

— Asta *crezi tu* că-ți amintești. Dar sunt amintiri reconstituite.

— Știu ce am văzut!

Fawles avea aerul că stăpânește subiectul:

— Amintirile care revin la mai multe decenii după o amnezie au aparența preciziei, dar nu sunt fidele. Nu sunt cu totul false, dar sunt distruse și reconstruite.

— Ești neurolog?

— Nu, sunt romancier și am citit unele lucruri despre acest subiect. Memoria traumatică este uneori slăbită, este o evidență. Dezbaterea în legătură cu așa-zisele „false amintiri" a fost în toi ani de zile în Statele Unite. Chestia asta era numită „războiul amintirilor".

Mathilde îl atacă pe un alt front:

— Ancheta asta din Kosovo… de ce ești singurul care a făcut cercetări?

— Pentru că eram la fața locului și, mai ales, pentru că n-am cerut autorizarea nimănui.

— Dacă acest trafic de organe a existat cu adevărat, trebuie să fi lăsat urme. Autoritățile n-au putut să ascundă o asemenea afacere.

Fawles zâmbi trist.

— N-ai fost niciodată într-o zonă de război, și nici în Balcani, nu-i așa?

— E adevărat, dar…

— Au existat inițieri de anchetă, i-o tăie el. Dar, pe atunci, prioritatea era să se restabilească, măcar în aparență, statul de drept, nu să se redeschidă rănile conflictului. Și apoi, din punct de vedere administrativ, era o harababură fără margini. Între Unmik, care administra atunci Kosovo, și autoritățile albaneze, toată lumea te

purta cu vorba. Era la fel pentru TPIY și misiunea Eulex. Resursele lor pentru a face investigații erau foarte limitate. Ți-am explicat deja cât de complicat era să obții mărturii numeroase și concordante și cât de repede dispăreau probele în astfel de cazuri. Fără a mai vorbi de bariera de limbă.

Aparent, Fawles avea răspuns la toate, dar Fawles era scriitor, deci era prin natura lui – Mathilde n-avea nicio îndoială – un profesionist al minciunii.

— De ce poarta de la garajul imobilului părinților mei era deschisă în seara zilei de 11 iunie 2000?

Fawles ridică din umeri.

— Fusese fără îndoială forțată de Karim și Apolline pentru a urca în apartamentul pensionarilor. Ar fi trebuit să le pui această întrebare bunicilor tăi torționari.

— În seara aceea, după ce ai auzit cele două focuri de armă, ai urcat deci în grabă în apartamentul nostru? întrebă ea, urmărind raportul din relatarea lui Fawles.

— Da, tatăl tău lăsase ușa întredeschisă.

— Ți se pare logic?

— Nimic nu e logic pentru cineva care decide să-și masacreze familia!

— Există totuși un lucru de care uiți: banii.

— Ce bani?

— Susții că o parte din banii obținuți din traficul de organe era vărsată într-un cont sau în mai multe conturi din străinătate.

— Da, așa mi-a zis Carsten Katz.

— Dar ce s-a întâmplat cu aceste conturi? Sunt singura moștenitoare a tatălui meu și n-am auzit niciodată de ele.

— Este principiul secretului bancar și al opacității acestui gen de structuri, din câte știu.

— Pe atunci, sigur, dar, între timp, s-a făcut un pic de curățenie în paradisurile fiscale.

— Bănuiesc că banii ăștia zac pe undeva.

— Și scrisorile lui Soizic?

— Ce?

— Ce naiba căutau în dressingul maică-mii?

— Tatăl tău le-a găsit asupra cadavrului lui Soizic.

— De acord, dar este o dovadă compromițătoare. De ce și-ar fi asumat riscul să le păstreze?

Fawles nu se intimidă.

— Pentru că erau bine scrise. Pentru că, în genul lor, constituie o capodoperă a literaturii epistolare.

— Bonjour, modestie…

— Bonjour, adevăr.

— Dar de ce i le-ar fi dat tocmai mamei mele care habar n-avea de viața dublă pe care el o ducea?

De data asta, Fawles tăcu, conștient că versiunea lui își pierdea credibilitatea. Iar Mathilde profită de situație.

3.

Furtuna suicidară și autodistructivă trecuse. Mathilde redevenea ea însăși. Sau mai degrabă redevenea Mathilde cea pe care o iubea. Cea clocotind de energie, cea care nu se dă bătută, cea care, încă din copilărie, reușise cu orice preț să învingă multe obstacole. Era încă acolo, vie, gata de luptă. Nu mai trebuia decât să-și scoată inamicul de pe poziție.

— Cred că nu-mi spui adevărul, Nathan. Sunt sigură că am văzut cadavrul tatălui meu pe culoar înainte de moartea mamei și a lui Théo.

Acum, amintirea era de o claritate absolută în mintea ei. Limpede, solidă, precisă.

Ploaia aproape că se oprise. Fawles ieși din adăpost și făcu câțiva pași pe ponton, cu mâinile în buzunare. Niște cormorani și pescăruși se roteau pe cer scoțând țipete înfricoșătoare.

— De ce mă minți? întrebă Mathilde, mergând lângă el pe platforma de acostare.

Fawles o privi țintă în ochi. Nu era învins, era resemnat.

— Ai dreptate. Primul foc de armă tras în seara aceea a ucis persoana pe care ai văzut-o pe culoar, dar nu era tatăl tău.

— Ba da!

El clătină din cap și miji ochii.

— Tatăl tău era mult prea prudent, mult prea meticulos ca să nu anticipeze toate astea. Cu ororile pe care le săvârșise, bănuia că, într-o bună zi, risca să-și vadă viața dată peste cap. Pentru a preveni acest cataclism, își luase măsuri în eventualitatea în care ar fi fost nevoit să fugă de pe o zi pe alta.

Mathilde încremenise.

— Unde să fugă?

— Alexandre Verneuil avea de gând să-și refacă viața sub o altă identitate. Din acest motiv, conturile din străinătate nu erau pe numele lui, ci pe cel al avatarului său.

— Despre cine vorbești? Al cui era cadavrul de pe culoar, Nathan?

— Se numea Dariusz Korbas. Era un polonez care trăia pe străzi cu câinele lui. Tatăl tău îl reperase pe bulevardul Montparnasse cu un an înainte. Aceeași vârstă, aceeași morfologie ca a lui. Înțelesese imediat beneficiul pe care putea să-l tragă din asta. Intrase în vorbă cu el, îl revăzuse a doua zi și îi găsise un loc într-un adăpost de zi.

Vântul începea să-și schimbe direcția, silind ploaia să-și verse ultimele picături.

— Verneuil îl invita frecvent pe Dariusz la restaurant, explică Fawles. Îi dădea haine pe care el nu le mai purta și îi facilita accesul la îngrijiri medicale. Fără a bănui ce avea taică-tu în cap, mama ta l-a primit chiar ea de mai multe ori gratuit în cabinetul ei dentar.

— Dar în ce scop făcea toate astea?

— Pentru ca Dariusz să-i poată lua locul când Verneuil avea să considere că venise momentul să-și însceneze sinuciderea.

Mathilde simți că-și pierde echilibrul, ca și cum pontonul din lemn era pe punctul de a se prăbuși în mare. Fawles continuă:

— În 11 iunie 2000, Verneuil i-a cerut lui Dariusz Korbas să treacă pe la el cu puțin înainte de miezul nopții și să-și aducă și geanta de voiaj sub pretextul că o să-l ducă pe *Fleuron Saint Jean.*

— *Fleuron Saint Jean?*

— Este un vaporaș tras la chei în portul Javel care a fost transformat în refugiu unde persoanele fără adăpost pot sta împreună cu câinii lor. Planul tatălui tău era simplu: să-l ucidă pe Korbas și apoi să vă elimine pe voi, pe mama ta, pe fratele tău și pe tine. Și exact asta s-a întâmplat. Când a apărut Dariusz, tatăl tău i-a cerut mamei tale să-i facă o cafea. A profitat de asta ca să-i scotocească prin lucruri. Apoi, în momentul plecării spre pretinsul centru, Verneuil l-a împușcat în față de aproape.

Mathilde obiectă imediat: își amintea foarte bine, corpul tatălui său fusese identificat.

— Așa este, admise Fawles. Corpul a fost identificat a doua zi de bunicul tău, Patrice Verneuil, și de bunica ta. Identificat într-o stare de durere și confuzie, mai mult pentru a îndeplini o formalitate decât pentru a dejuca o capcană la care nimeni nu s-ar fi gândit.

— Și polițiștii?

— Și-au făcut treaba cu meticulozitate: analiza dentiției cadavrului, compararea ADN-ului prelevat de pe un pieptene și o periuță de dinți găsite în baia tatălui tău.

— Pieptenele și periuța de dinți îi aparțineau lui Dariusz, ghici Mathilde.

Fawles încuviință:

— La asta servea geanta de voiaj.

— Și în privința dentiției?

— Era mai greu de indus în eroare, dar tatăl tău se gândise la toate: cum el și Dariusz erau tratați amândoi în cabinetul mamei tale, fusese suficient să schimbe între ele cele două radiografii panoramice dentare pentru a-i păcăli pe tehnicienii de la Criminalistică.

— Și scrisorile lui Soizic? De ce le pusese în șifonierul mamei?

— Ca să-i facă pe anchetatori să creadă că mama ta avea un amant. Și că înșelătoria soției lui fusese cauza masacrului. Inițiala S. era o dovadă în acest sens.

Fawles își scutură părul de picăturile de ploaie. Trecutul îl copleșea și pe el și îi era și lui la fel de greu să-i facă față.

— Când am ajuns în apartament, tatăl tău îi omorâse deja pe Dariusz Korbas, pe mama ta și pe fratele tău. Lăsase ușa întredeschisă, este adevărat, fără îndoială pentru a putea să fugă mai ușor. Dar înainte, avea să te ucidă pe tine, îmi dau seama acum. M-am luptat cu el ca să-l dezarmez și i-am dat mai multe lovituri cu patul puștii peste față pentru a-l face inofensiv. Apoi am aruncat o privire în camera ta, dar n-am văzut pe nimeni.

— De-asta ți-am recunoscut ghetele.

— După aceea, m-am întors în living. Tatăl tău era stâlcit bine, inconștient, dar încă în viață. Eu eram uluit de ceea ce trăisem. N-aveam să înțeleg decât mai târziu ce se întâmplase. În toiul acțiunii, am decis în cele din urmă să-l târăsc pe Verneuil până la lift și să

cobor cu el în parcare. Ajuns aici, l-am dus până la mașină și l-am așezat pe scaunul pasagerului.

Mathilde înțelegea acum de ce Apolline Chapuis jurase că văzuse două persoane în mașina scriitorului.

— Am părăsit imobilul și am luat-o în direcția spitalului care mi se părea cel mai aproape: Ambroise-Paré, în Boulogne-Billancourt. Dar, la câțiva metri de serviciul de urgențe, mi-am continuat drumul fără să mă opresc. Am mers toată noaptea: bulevardul periferic, autostrada A6, apoi A8 Provensala până la Toulon. Nu mă puteam hotărî să-l duc pe Verneuil să i se acorde îngrijiri medicale. Nu putea fi singurul care să scape cu viață din această tragedie, deși era unicul responsabil.

4.

— Am ajuns la Hyères în zori. Între timp, Verneuil își recăpătase vag cunoștința, dar îl legasem cu curelele de la două centuri de siguranță.

Fawles începu să vorbească așa cum trebuie să fi condus în acea noapte: repede și fără să facă pauză.

— Mi-am continuat drumul către portul Saint-Julien-les-Roses unde aveam barca mea Riva. L-am pus pe Verneuil în ea, apoi am navigat până aici. Voiam să-l ucid eu însumi, așa cum avusesem intenția când mă întorsesem din Kosovo. Așa cum ar fi trebuit s-o fac, ceea ce ar fi dus la evitarea carnagiului la care tocmai asistasem. Dar n-am trecut la fapte imediat. Nu voiam ca această moarte să fie prea blândă. Voiam să fie lentă, îngrozitoare, tenebroasă.

Mergând, Fawles se apropiase de hangarul bărcii. Acum, părea cuprins de febră:

— Pentru a răzbuna moartea lui Soizic și toate celelalte crime comise de Verneuil, trebuia să-l trimit în iad. Dar iadul adevărat nu

înseamnă un glonț în cap ori un cuțit înfipt în inimă. Iadul adevărat este iadul veșnic, suferința nesfârșită, aceeași pedeapsă aplicată fără încetare. Mitul lui Prometeu.

Mathilde tot nu înțelegea unde voia Fawles să ajungă.

— L-am sechestrat pe Verneuil la *Crucea Sudului,* continuă el și, după ce am scos de la el toate răspunsurile care-mi lipseau, nu i-am mai adresat niciun cuvânt. Credeam că pot să-mi ostoiesc setea de răzbunare, o răzbunare de lungă durată pe măsura suferinței pe care o înduram. Și zilele au trecut, apoi săptămânile, lunile, anii. Ani de singurătate și izolare. Ani de penitență și de tortură care, până la urmă, nu duc decât la o constatare groaznică: după atâta timp, adevăratul prizonier nu era Verneuil, ci eu. Devenisem propriul meu temnicer…

Uluită, Mathilde se dădu un pas înapoi, șocată de adevărul înspăimântător: ani de zile, Nathan Fawles îl ținuse sechestrat pe tatăl ei în hangarul bărcii. În această parte a clădirii protejată cu hublouri opace, unde nimeni nu punea niciodată piciorul.

Privi cu atenție acea *boat house* care se contopea cu faleza. Intrarea se putea face printr-o deschidere laterală îngustă sau printr-o ușă mare metalică secțională, așa cum întâlneai la garaje. Se uită la Fawles, în căutarea unei confirmări. Scriitorul scoase din buzunar o telecomandă micuță pe care o îndreptă spre ușă. Aceasta se deschise lent, pe verticală, cu un zgomot strident.

5.

Vântul năvăli în vizuina monstrului și se învârteji, aducând cu el un miros îngrozitor de pământ calcinat, de sulf și de urină.

Adunându-și forța și hotărârea care-i mai rămăseseră, Mathilde înaintă spre abis pentru o ultimă confruntare. Ridică piedica puștii și

strânse țeava la piept. Vântul îi biciuia fața, dar această răcoare îi făcea bine.

Așteptă mult timp. Un zgomot metalic se contopi cu șuieratul mistralului. Bârlogul lui Kuçedra era cufundat în beznă. Zgomotul lanțurilor se amplifică, apoi demonul ieși din tenebre.

Alexandre Verneuil nu mai semăna a om. Pielea îi era lividă, uscată și marmorată ca cea a unei reptile, părul alb avea forma unei coame înspăimântătoare, unghiile aveau ascuțișul și lungimea unor gheare, iar fața violacee, plină de pustule, era străpunsă de crevase: doi ochi nebuni și halucinați.

Mathilde simți că-i fuge pământul de sub picioare în fața monstrului în care se transformase tatăl ei. În câteva secunde, redeveni fetița înfricoșată de lupi și căpcăuni. Își înghiți saliva. În momentul în care lăsă arma în jos, o spărtură în cer făcu să scânteieze gravurile fine care decorau țeava puștii: un Kuçedra triumfător, cu ochi de argint, care își desfăcea aripile imense. Își simți corpul cuprins de tremurături. Se agăță de patul armei, dar…

*

— Mathilde! Mi-e frică!

Inflexiunea unei voci venite de pe tărâmul copilăriei. O amintire veche care zăcea într-un ungher al memoriei. Vara anului 1996. Golful Pinilor, la câțiva kilometri de aici. Vântul călduț, umbra coniferelor, mirosul îmbătător al eucaliptților. Théo râde în hohote. Are șapte ani. S-a urcat singur pe prima treaptă a micuței insule stâncoase, Punta dell'Ago, care se ridică în fața plajei. Și acum nu mai este foarte sigur că are curajul să plonjeze. Câțiva metri mai jos, Mathilde înoată în apa turcoaz. Cu capul ridicat, întins spre vârful stâncos, strigă pentru a-l încuraja.

— Hai, Théo! Hai că poți, ești cel mai tare!

Cum fratele ei încă mai ezită, ea își agită brațele în direcția lui și, cu toată forța de convingere de care este în stare, urlă către el:

— Ai încredere în mine!

Cuvintele magice. Cele pe care nu trebuie să le spui cu prea mare ușurință. Cele care fac, dintr-odată, ca ochii lui Théo să strălucească și el să-și recapete zâmbetul. Își ia avânt, aleargă și se aruncă în mare. Imaginea rămâne încremenită când el este încă în aer, ca un pirat în timpul unui abordaj. Este un moment plăcut, fericit, dar care poartă deja în el propria-i nostalgie. Un moment ferit de tot ceea ce va deveni viața mai târziu: povară, tristețe, durere.

*

Amintirea se destrămă și, în cele din urmă, se înecă în lacrimi.

Mathilde își șterse obrazul și înaintă spre dragon. Demonul care tremura în fața ochilor ei nu mai avea în el nimic malefic și nici amenințător. Era un spasm hidos cu aripile frânte care se țâra pe dala de piatră ca un molâu rahitic. O himeră orbită de lumina zilei.

Mistralul se dezlănțuia.

Mathilde nu mai tremura.

Duse pușca la umăr.

La ureche, fantoma lui Théo îi șopti.

Ai încredere în mine.

Nu mai ploua. Vântul începuse să alunge norii.

Nu se auzi decât un foc de armă.

O detunătură seacă și rapidă care pocni în cerul spălăcit.

EPILOG

„De unde vine inspirația?”
Apostilă la *Viața secretă a scriitorilor*
de Guillaume Musso

În primăvara trecută, la puțin timp după apariția noului meu roman, am fost invitat să particip la o sesiune de autografe în singura librărie de pe insula Beaumont. Ca urmare a decesului fostului ei proprietar, *Trandafiriii stacojiu* tocmai fusese preluată de un cuplu de librari bordelezi. Două tinere entuziaste care făcuseră pariul de a moderniza și reînvia această veche casă a cărții și cărora le-ar fi plăcut ca eu să devin protectorul ei.

Nu mai fusesem niciodată în Beaumont și nu știam mare lucru despre geografia insulei. În mintea mea, ea se confunda vag cu insula Porquerolles. Am acceptat totuși propunerea, pentru că proprietarele librăriei erau simpatice și pentru că știam că Beaumont era locul unde trăise aproape 20 de ani Nathan Fawles, scriitorul meu preferat.

Citisem peste tot că locuitorii insulei erau neîncrezători și nu prea primitori, dar conferința și sesiunea de autografe care a urmat au fost într-adevăr călduroase, iar conversațiile cu locuitorii din Beaumont, foarte plăcute. Fiecare avea câte-o anecdotă de povestit și m-am simțit bine printre ei. „Dintotdeauna, scriitorii au fost bine-veniți în Beaumont”, m-au asigurat cele două proprietare ale librăriei. Ele îmi rezervaseră pentru weekend o cameră de oaspeți

pitorească în sudul insulei, în apropierea unei mănăstiri în care trăia o comunitate de călugărițe benedictine.

Am profitat de cele două zile ca să străbat insula și m-am îndrăgostit rapid de acest colț de Franță care nu semăna cu Franța. Un soi de Coasta de Azur eternă, fără turiști, fără lux ostentativ, fără poluare și beton. Nu mă înduram să părăsesc insula. M-am hotărât să-mi prelungesc șederea și am început să caut o căsuță de cumpărat sau de închiriat. Cu această ocazie, am aflat că nu exista nicio agenție imobiliară în Beaumont: o parte din bunuri se transmiteau din generație în generație și celelalte prin cooptare. Proprietara la care stăteam, o bătrână irlandeză pe nume Colleen Dubar, căreia îi vorbisem de planurile mele, mi-a spus despre o casă potențial disponibilă: *Crucea Sudului,* care îi aparținuse lui Nathan Fawles. Ea m-a pus în legătură cu persoana autorizată să facă tranzacția.

Era vorba de Jasper Van Wyck, una dintre ultimele legende ale lumii editoriale newyorkeze. Van Wyck fusese agentul lui Fawles și al altor autori importanți. Era cunoscut mai ales pentru că permisese publicarea romanului *Loreleï Strange,* deși romanul fusese refuzat de majoritatea editurilor din Manhattan. Când apărea în presă un articol despre Fawles, Van Wyck era mereu cel care se exprima și mă întrebam care erau relațiile dintre cei doi bărbați. Încă dinainte de a adopta o tăcere completă, Fawles dădea impresia că detestă pe toată lumea: pe jurnaliști, pe editori și chiar pe confrații săi scriitori.

Când l-am sunat, Van Wyck era în vacanță în Italia, dar a acceptat să și-o întrerupă timp de o zi ca să mă ducă să vizitez *Crucea Sudului.*

Am stabilit întâlnirea și, după două zile, Jasper a venit după mine la Colleen Dunbar la volanul unei Mini Moke închiriate, vopsită în culorile camuflajului. Cu forme rotunjite și plin de bonomie, agentul m-a făcut să mă gândesc la Peter Ustinov pe vremea când interpreta

rolul lui Hercule Poirot: haine retro de dandy, mustață cu vârfurile ridicate, privire maliţioasă.

M-a condus până la Capul Safranier, apoi s-a aventurat în inima unui întins parc sălbatic, unde mirosurile brizei marine se amestecau cu cele de eucalipt și izmă. Drumul șerpuia pe o pantă abruptă și marea apăru brusc, odată cu casa lui Nathan Fawles, un paralelipiped din piatră gălbuie, sticlă și beton.

Am fost cucerit imediat. Întotdeauna visasem să locuiesc într-un asemenea loc: o vilă agățată de faleză și albastru cât vezi cu ochii. Îmi imaginam copii alergând pe terasă, îmi imaginam biroul meu cu fața spre mare, în care aveam să scriu romane fără dificultate, ca și cum frumusețea peisajului putea să fie sursa unei inspirații fără sfârșit. Dar Van Wyck cerea pe ea o avere și mi-a spus că nu eram singurul client interesat. Un om de afaceri din Golf făcuse deja mai multe vizite și formulase o ofertă fermă. „Ar fi păcat să pierdeți o asemenea șansă", mi-a zis Jasper, „casa asta este făcută să fie locuită de un scriitor." Deși nu știam prea bine ce este aceea o casă de scriitor, mi-era atât de teamă să n-o pierd, încât am cedat și am făcut o cheltuială nebunească.

*

M-am mutat la *Crucea Sudului* la sfârșitul verii. Casa era în stare bună, dar merita o renovare serioasă. Pica bine, căci simțeam nevoia să fac din nou ceva cu mâinile mele. Așa că m-am apucat de lucru. Mă sculam în fiecare dimineață la ora 6 și scriam până la masa de prânz. După-amiaza era consacrată lucrărilor de renovare a vilei: zugrăvit, instalații, electricitate. La început, era un pic intimidant să trăiesc la *Crucea Sudului.* Van Wyck îmi vânduse casa mobilată, așa că, orice făceam, fantoma lui Fawles dădea târcoale peste tot:

scriitorul își luase micul dejun la masa asta, își făcuse de mâncare în acest cuptor, își băuse cafeaua din ceașca asta. Destul de rapid, am devenit obsedat de Fawles și m-am întrebat dacă fusese fericit în această casă și de ce se hotărâse în cele din urmă s-o vândă.

Bineînțeles, încă de la prima noastră întâlnire îi pusesem întrebarea lui Van Wyck care, în ciuda bunăvoinței lui, nu s-a jenat să-mi răspundă că asta nu mă privește. Înțelesesem că, dacă mă mai aventuram încă o dată pe acest teren, casa n-avea să fie niciodată a mea. Am recitit cele trei romane ale lui Fawles, am descărcat toate articolele pe care le-am putut găsi despre el și, mai ales, am discutat cu oamenii de pe insulă care îl cunoscuseră. Aceștia mi-au făcut un portret mai degrabă elogios al scriitorului. Desigur, trecea drept un tip cam melancolic care nu avea încredere în turiști și refuza sistematic să fie fotografiat sau să răspundă la întrebări despre cărțile lui, dar, cu localnicii, Fawles era politicos și amabil. Departe de imaginea lui de singuratic morocănos, avea mult umor, era destul de prietenos și obișnuia să frecventeze *Les Fleurs du Malt,* barul insulei. Mutarea lui bruscă de aici surprinsese pe majoritatea oamenilor. De altfel, împrejurările plecării lui nu erau foarte clare, chiar dacă toată lumea era de acord cu varianta că, în toamna trecută, Fawles dispăruse brusc din circulație după ce întâlnise o jurnalistă elvețiană aflată în vacanță pe insulă. O tânără care intrase în contact cu el când îi adusese câinele, pe Bronco, un golden retriever care fusese dispărut mai multe zile. Nimeni nu știa mai mult și, chiar dacă nu mi se spunea deschis, simțeam foarte bine că insularii erau un pic decepționați că Fawles plecase fără să le spună la revedere. „Așa sunt scriitorii, timizi”, explicam eu pentru a-l apăra. Dar nu știu dacă m-au crezut.

*

Veni iarna.

Cu perseverență, am continuat lucrările în casă după-amiaza, în timp ce dimineața lucram la romanul în curs. La drept vorbind, nu scriam mult. Începusem un roman, *Timiditatea crestelor*, pe care mă chinuiam să-l termin. Umbra impozantă a lui Fawles mă urmărea peste tot. În loc să scriu, îmi petreceam diminețile făcând cercetări despre el. Am dat de urma jurnalistei elveține – o chema Mathilde. La redacție, mi s-a spus că demisionase, dar n-am aflat mai mult. Am ajuns până la părinții ei în cantonul Vaud. Mi-au răspuns că fiica lor e bine și m-au trimis la plimbare.

În privința lucrărilor de renovare, acestea avansau din fericire într-un ritm mai rapid. După renovarea încăperilor principale, m-am apucat de anexe, începând cu hangarul în care stătuse probabil barca Riva a lui Fawles. Jasper încercase să mi-o vândă, dar n-aș fi știut ce să fac cu o asemenea barcă, așa că am declinat oferta. Acea *boat house* era singurul loc din casă care mi se părea încărcat cu unde negative. Sumbru, rece, glacial. Am readus lumina aici reabilitând frumoasele ferestre de formă ovală care semănau cu niște hublouri și care fuseseră zidite. Tot nemulțumit, am dărâmat mai multe jumătăți de ziduri care micșorau încăperea. Într-una din lucrările de zidărie am avut surpriza să văd niște oseminte.

Brusc, m-a cuprins panica. Oare erau oase de om? De când datau aceste construcții? Fawles o fi fost implicat în vreo crimă?

Dar specificul romancierilor este să născocească povești din orice. Eram conștient de acest lucru, așa că am decis să mă calmez.

Cincisprezece zile mai târziu, de bine ce-mi mai revenisem și-mi regăsisem oarecum liniștea, am făcut o altă descoperire – de data asta, într-un ungher al acoperișului. O mașină de scris Olivetti de

culoare verde-migdală și un dosar cartonat care conținea primele 100 de pagini din ceea ce părea să fie un roman neterminat al lui Fawles.

Surescitat cum nu mai fusesem de mult timp, am coborât în living, cu comoara mea sub braț. Se lăsase noaptea și casa era glacială. Am aprins focul în șemineul cu vatră suspendată care trona în centrul încăperii și mi-am turnat un pahar de Bara No Niwa – Fawles lăsase în bar două sticle din whisky-ul său preferat. Apoi m-am așezat în fotoliu cu fața spre mare pentru a citi paginile bătute la mașină. Le-am citit prima dată cu aviditate, și a doua oară pentru a aprecia pe deplin textul. Este una dintre amintirile de lectură cele mai marcante din viața mea. Diferită, dar comparabilă ca intensitate cu cea pe care am avut-o când eram copil și adolescent, descoperind *Cei trei muschetari, Cărarea pierdută* sau *Prințul mareelor.* Era vorba despre primele pagini din *O vară invincibilă,* romanul la care lucra Fawles înainte de a lua hotărârea de a înceta să mai scrie. Îl pomenea în ultimul interviu pe care-l dăduse Agenției France Presse. Cartea se anunța ca un roman-fluviu puternic și umanist bazat pe o galerie de personaje pe care le vedeai evoluând timp de aproape patru ani cât durase asediul orașului Sarajevo. Ceea ce am citit nu era decât începutul – un text brut, necorectat, neșlefuit –, dar un start incendiar, care era fără doar și poate la înălțimea a ceea ce scrisese Fawles până atunci.

În zilele următoare, m-am trezit în fiecare dimineață cu un sentiment de forță în suflet, repetându-mi că aveam privilegiul să fiu poate singura persoană din lume care a avut acces la acest text. Dar odată risipită această exaltare, m-am întrebat din ce motiv își abandonase Fawles textul pe care-l scria. Versiunea pe care o citisem era datată octombrie 1998. Romanul demarase bine. Fawles trebuie că era mulțumit de munca lui. Ceva se întâmplase cu siguranță în viața lui de renunțase într-un mod atât de brutal la scris. O depresie

severă? O poveste de dragoste nefericită? Pierderea unei ființe dragi? Această decizie avea cumva de-a face cu osemintele pe care le găsisem în zidul din hangarul bărcii?

Ca să am conștiința împăcată, m-am hotărât să le arăt unui specialist. În urmă cu câțiva ani, documentându-mă pentru un roman polițist, o cunoscusem pe Frédérique Foucault, antropolog judiciar care intervenise în analiza anumitor scene de crimă. Ea mă invită să trec pe la biroul ei parizian de la Inrap[15]. M-am dus la sediul din strada Alésia cu o valijoară din aluminiu în care pusesem un eșantion de oseminte. Dar, în ultimul moment, în sala pașilor pierduți, mi-a pierit curajul și am plecat cât am putut de repede de-acolo. Cine eram eu ca să risc să-i mânjesc viața lui Fawles? Nu eram nici judecător, nici jurnalist. Eram romancier. Eram, de asemenea, un cititor al lui Fawles și, chiar dacă dădeam dovadă de naivitate, aveam certitudinea că autorul lui *Loreleï Strange* și al *Străfulgeraților* nu era nici ticălos, nici asasin.

*

M-am debarasat de oseminte și m-am dus să-l văd pe Jasper Van Wyck la New York, în micul său birou din Flatiron Building, care gemea de manuscrise. Pereții erau plini de gravuri realizate în cerneală sepia, reprezentând scene de luptă între dragoni, unii mai hidoși și mai amenințători decât alții.

— O alegorie a lumii editoriale? am întrebat eu.

— Sau a lumii scriitorilor, mi-a răspuns el prompt.

Mai era o săptămână până la Crăciun. Era binedispus și m-a invitat să mâncăm niște stridii la *Pearl Oyster Bar* de pe Cornelia Street.

— Sper că vă mai place casa? m-a chestionat el.

Am încuviințat, dar i-am vorbit, totodată, de lucrările mele de renovare și de osemintele pe care le găsisem dărâmând un zid din hangarul bărcii.

Cu coatele rezemate de bar, Jasper încruntă ușor din sprâncene, chiar dacă restul feței rămase impenetrabil. Turnându-mi un pahar de vin Saucerre, îmi spuse că știa bine arhitectura casei, *Crucea Sudului* fusese construită prin anii 1950–1960, adică înainte cu mult ca Fawles s-o cumpere, iar acele oseminte erau cu siguranță ale vreunor bovine sau canide.

— Nu este singura mea descoperire, am zis eu, vorbindu-i de cele 100 de pagini din *O vară invincibilă.*

Mai întâi, Jasper a crezut că glumesc, apoi a avut o îndoială. Am scos atunci din servietă primele 10 pagini ale manuscrisului. Van Wyck le parcurse cu ochi scânteietori.

— Nemernicul ăsta mi-a spus mereu că a ars începutul manuscrisului! Ce vreți în schimbul celorlalte pagini? m-a întrebat el.

— Nimic, am zis eu întinzându-i restul paginilor, nu sunt un șantajist.

Mă privi cu gratitudine, luând cele 100 de pagini ca și cum era vorba despre o relicvă. Ieșind din bar, l-am întrebat din nou dacă mai știa ceva de Fawles, dar evită să-mi răspundă.

Am schimbat subiectul, spunându-i că eram în căutarea unui agent american pentru un nou proiect de carte: voiam să povestesc, sub formă romanțată, ultimele zile ale lui Nathan Fawles pe insula Beaumont.

— Este o idee foarte proastă, se îngrijoră Jasper.

— Nu este o biografie și nicio lucrare intruzivă, am încercat eu să-l liniștesc, este o ficțiune inspirată de figura lui Fawles. Am deja titlul: *Viața secretă a scriitorilor.*

Jasper rămase încremenit. Nu venisem să-i cer binecuvântarea, dar îmi părea rău să ne despărțim cu răceală.

— N-am chef să scriu despre nimic altceva, am mai zis eu. Pentru un romancier, nimic nu este mai dureros decât să poarte în el o poveste și să n-o poată spune.

De data asta, Jasper dădu din cap.

— Înțeleg, zise el înainte de a-mi arunca tirada pe care o servea presei: „Misterul Nathan Fawles constă în faptul că nu există niciun mister".

— Nu vă faceți griji, am răspuns eu. O să inventez eu unul, cu asta mă ocup.

*

Înainte de a părăsi New Yorkul, am cumpărat mai multe role de bandă impregnată cu tuș de la un vânzător de mașini de scris de ocazie din Brooklyn.

Am ajuns la *Crucea Sudului* într-o vineri spre seară, cu două zile înainte de Crăciun. Era frig, dar, ca de obicei, priveliștea era frumoasă de-ți tăia răsuflarea, aproape ireală când soarele apunea la orizont. Pentru prima dată, am avut senzația că mă întorc acasă.

Am pus pe platan discul de vinil cu coloana sonoră originală a filmului *Pușca veche*, m-am chinuit să aprind focul în șemineu și mi-am turnat un pahar de Bara No Niwa. Apoi m-am așezat la masa din living în fața mașinii de scris din bachelită, marca Olivetti, în care am fixat una dintre role.

Am tras adânc aer în piept. Îmi făcea bine să mă aflu din nou în fața unei tastaturi. Acolo îmi era locul. Acolo unde mă simțisem mereu mai puțin rău. Pentru a mă încălzi, am tastat prima frază care mi-a trecut prin minte.

Prima calitate a unui scriitor este să aibă fese zdravene.

Țăcănitul tastelor sub degete mi-a provocat un ușor frison. Am continuat:

> Capitolul 1.
>
> Marți, 11 septembrie 2018
>
> Umflate de vânt, pânzele pocneau sub cerul de un albastru strălucitor.
>
> Velierul părăsise coastele Departamentului Var puțin după ora 13 și se deplasa acum cu o viteză de cinci noduri în direcția insulei Beaumont.

Gata, începusem, dar încă de la aceste prime rânduri, am fost întrerupt de un SMS lung de la Jasper Van Wyck. Mă informa mai întâi că era de acord să-mi citească romanul când va fi terminat. (Asta, ca să stea cu ochii pe mine, nu eram fraier.) Apoi, mă asigura că Fawles o ducea bine și că scriitorul îl însărcinase să-mi mulțumească pentru că îi restituisem cele 100 de pagini de a căror existență pretindea că uitase. Ca dovadă de încredere, Jasper atașase la mesajul său o fotografie făcută cu o săptămână înainte de un turist la Marrakech. Laurent Laforêt, un jurnalist francez de doi bani, îl recunoscuse pe Fawles în Medina, partea veche a orașului, și îl fotografiase. După ce se dăduse drept paparazzo, gazetărașul încercase să vândă pozele unor site-uri sau unor reviste de senzație, dar Jasper reușise să le recupereze înainte ca ele să apară.

Curios, am mărit imaginea afișată pe telefonul meu. Am recunoscut locul, fiindcă îl vizitasem când fusesem în vacanță în Maroc: Souk Haddadine, cartierul fierarilor și al forjorilor. Îmi

aminteam de un soi de labirint de străzi înguste situat în aer liber, o îngrămădeală de prăvălii și de standuri în care niște artizani înarmați cu unelte și aparate de sudură loveau, topeau și prelucrau metalul pentru a-l transforma în lămpi, felinare, paravane și alte obiecte de mobilier din fier forjat.

În mijlocul jerbelor de scântei, distingeai clar trei persoane: Nathan Fawles, faimoasa Mathilde și un copilaș cam de un an așezat într-un cărucior.

În fotografie, Mathilde poartă o rochie scurtă din jacard, o geacă de piele și o pereche de sandale cu toc înalt. Își ține o mână pe umărul lui Fawles. Un nu-știu-ce sensibil, foarte blând, energic și solar emană din chipul ei. Fawles stă în prim-plan, îmbrăcat în blugi, cu o cămașă de in bleu și o geacă de aviator. Bronzat, cu ochii albaștri, arată încă bine. Are ochelarii de soare ridicați pe cap. Îți dai seama că a reperat fotograful, căruia îi aruncă o privire ce înseamnă ceva de genul: *du-te-n măta, n-o să ne atingi niciodată.* Are mâinile pe ghidonul cărucior ului. Privesc chipul copilului și sunt tulburat, fiindcă mă face să mă gândesc la mine când eram mic. Căpșor blond, ochelari rotunzi și colorați, strungăreață. În ciuda violării intimității, fotografia captează în mod incontestabil ceva: o complicitate, o clipă liniștită, echilibrul perfect al unei vieți.

*

La *Crucea Sudului* se lăsase noaptea. Deodată, m-am simțit foarte singur și puțin trist în mijlocul întunericului. M-am ridicat să aprind lămpile pentru a putea continua să scriu.

Când m-am întors la masa de lucru, am privit din nou fotografia. Nu-l întâlnisem niciodată pe Nathan Fawles, dar aveam impresia că-l cunosc pentru că-i citisem cărțile și îmi plăcuseră, și pentru că

locuiam în casa lui. Toată lumina fotografiei era absorbită de chipul bebelușului și de hohotul lui de râs radios. Și am avut dintr-odată certitudinea că nici cărțile, nici scrisul nu-l salvaseră pe Fawles. De scânteia care strălucea în ochii copilului se agățase scriitorul. Pentru a-și reveni și pentru a-și lua viața de la capăt.

Atunci, am ridicat paharul de whisky spre el ca să închin în cinstea lui.

Eram ușurat să-l știu fericit.

Loreleï Strange

Nathan Fawles

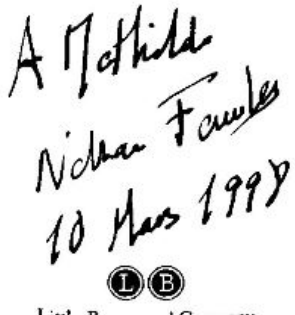

Little, Brown and Company
New York Boston London

Adevărul ficțiunii

De unde vine inspirația?

Această întrebare apare mereu, într-un moment sau în altul, în timpul întâlnirilor mele cu cititorii, cu librarii sau cu jurnaliștii. Ea nu este totuși chiar atât de banală pe cât pare. Romanul de față, *Viața secretă a scriitorilor*, este o formă de răspuns posibil, ilustrând procesul misterios care dă naștere scriiturii: totul este în mod potențial sursă de inspirație și material de ficțiune, dar nimic nu se regăsește într-un roman exact așa cum a fost văzut, trăit sau cunoscut. Ca într-un vis straniu, fiecare detaliu al realității poate să se deformeze și să devină element esențial al unei povești în gestație. Atunci, acest detaliu devine romanesc. Este tot adevărat, dar mai real.

De pildă, aparatul foto, din cauza căruia Mathilde crede că a demascat un asasin, este inspirat de un fapt divers. Un Canon Powershot găsit pe o plajă din Taiwan, după ce a plutit în derivă din Hawaii timp de șase ani. Aparatul foto adevărat nu conținea decât fotografii de vacanță. Cel din roman este mult mai periculos.

Alt exemplu, „îngerul cu părul de aur", titlul celei de-a doua părți a romanului, este numele de alint pe care Vladimir Nabokov i l-a dat scumpei lui soții, Vera, într-una din nenumăratele scrisori pe care i le-a adresat. La frumusețea acestor scrisori, ca și la schimburile epistolare dintre Albert Camus și Maria Casares m-am gândit când am scris corespondența dintre S. și Nathan Fawles.

Cât despre insula Beaumont, este o insulă fictivă inspirată pe de o parte de uimitorul oraș Atherton din California, pe de altă parte –

mult mai seducătoare – de insula Porquerolles, ca și de călătoriile mele la Hydra, în Corsica sau pe insula Skye. Denumirile restaurantelor și ale magazinelor pe care le adăpostește, cu jocuri de cuvinte inventive *(Les Fleurs du Malt, Bread Pit…)*, vin de la localuri pe care le-am întâlnit în timpul vreunei deplasări sau al vreunei documentări.

Librarul Grégoire Audibert îi datorează mult din blazarea sa lui Philip Roth și pesimismului său în privința viitorului lecturii.

În sfârșit, Nathan Fawles, personajul pe care mi-a plăcut să-l însoțesc în aceste pagini, și-a luat nevoia de izolare, renunțarea la scris, retragerea din lumea mediatică, atitudinile morocănoase când de la Milan Kundera și J.D. Salinger, când de la Philip Roth, iarăși el, ori Elena Ferrante. Acum am impresia că există cu adevărat și, asemenea acelui Guillaume Musso fictiv din epilog, aș fi fericit să aflu că a reușit să recapete gustul vieții în altă parte a lumii.

GUILLAUME MUSSO

„Fiecare om are trei vieți:
o viață privată, o viață publică
și o viață secretă...“

GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ

Celebrul scriitor Nathan Fawles, autorul a trei romane cult, anunță că renunță la scris și se retrage în Beaumont, o sublimă insulă sălbatică din Marea Mediterană.

Toamna anului 2018. Fawles n-a mai dat niciun interviu de aproape două decenii, însă romanele lui continuă să-i captiveze pe cititori. Mathilde Monney, o tânără jurnalistă elvețiană, debarcă pe insulă, hotărâtă să afle secretul scriitorului.

În aceeași zi, cadavrul unei femei este descoperit pe o plajă, iar insula este închisă de autorități. Între Mathilde și Nathan începe o confruntare în care adevăruri ascunse se ciocnesc de minciuni asumate, iar frica și iubirea se întrepătrund...

O lectură de neuitat, un puzzle literar care se dovedește de-a dreptul fascinant.

TREI

www.edituratrei.ro
ISBN 978-606-40-0748-3

Viața secretă a scriitorilor

GUILLAUME MUSSO

TREI

{1} William Shakespeare, *Regele Lear*, trad. Mihnea Gheorghiu, Editura Univers, București, 1988. *(N.t.)*
{2} Metoda autosugestiei, elaborată de psihoterapeutul francez Emile Coué la sfârșitul secolului al XIX-lea. (N.t.)
{3} Joc de cuvinte fonetic cu trimitere la *Un singe en hiver* („O maimuță în iarnă"), roman de Antoine Blondin, ecranizat în 1962. *(N.t.)*
{4} Literal, „Florile Malțului" — joc de cuvinte fonetic cu trimitere la volumul de poezii al lui Charles Baudelaire, *Les Fleurs du Mal* („Florile Răului"). *(N.t.)*
{5} Autor belgian de benzi desenate, cunoscut pentru *Aventurile lui Tintin*. *Insula Neagră* este al șaptelea volum al seriei, apărut în 1938. *(N.t.)*
{6} În Franța, primul ciclu de învățământ superior (cu durata între 1 și 3 ani) în care studenții sunt pregătiți pentru admiterea la anumite instituții superioare de prestigiu numite Grandes Écoles. *(N.t.)*
{7} Expresie latină folosită în cartografia medievală pentru a indica teritorii necunoscute sau periculoase. *(N.a.)*
{8} Stilistă britanică (1925-1985) ale cărei creații se disting prin culorile vii și imprimeurile florale. *(N.t.)*
{9} Capodoperă a literaturii epistolare de dragoste atribuită călugăriței Mariana Alcoforado (1640-1 723). *(N.t.)*
{10} „Boboc de trandafir" (în engl. în original). Aluzie la filmul lui Orson Wells, *Cetățeanul Kane*, în care niște jurnaliști încearcă să afle secretul vieții unui mogul media, pornind de la cuvântul *rosebud*, rostit de acesta înainte de a muri. (N.t.)
{11} Abreviere de la *Assistance publique — Hôpitaux de Paris*, centru regional spitalicesc pentru Paris și Île-de-France. *(N.t.)*
{12} „Ei Și-au spălat mâinile", „Mâinile pe care el si le-au spălat". *(N.t.)*
{13} „Ani de-a rândul m-am culcat devreme", „El privi", „Nu iubim decât ceea ce nu posedăm pe de-a-ntregul". *(N.t.)*
{14} „Caracatiță". *(N.t.)*
{15} Abreviere de la *Institut national de recherches archéologiques préventives* (Institutul Național de Cercetări Arheologice Preventive). *(N.t.)*